

Liahona

**Sa unsang paagi
ang Kaangayan ug
Kalooy Makapahimo
Kanatong Gawasnon
sa Pagkaulipon, p. 20**

**Ang Paagi nga Molihok
ang Grasya sa Dios, p. 42**

**Unsa man ang
Mahinungdanon Kaayo
sa Dako ug Lapad nga
Gambalay? p. 48**

**Mga Bata, ang Inyong
Ehemplo Makahimo og
Kalainan, p. 67, 71**

*"Apan bisan
kinsa nga
magainom
sa tubig nga
akong igahatag
kaniya dili na
gayud paga-
uhawon; kay
ang tubig nga
akong igahatag
kaniya . . . ma-
gatubo ngadto
sa kinabuhing
dayon."*

Juan 4:14

MGA MENSAHE

- 4 Mensahe sa Unang Kapangu-lohan: Mga Santos para sa Tanang Panahon**
Ni Presidente Dieter F. Uchtdorf
- 7 Mensahe sa Visiting Teaching: Pagpaningkamot sa Kaugalingon**

LABING IMPORTANTING MGA ARTIKULO

- 18 Ang Akong mga Pag-ampo sa Pasalamat**
Ni Christie Skrinak
Ang among pamilya nanginahanglan pag-ayo og mga panalangin. Unsaon nako sa pagpasalamat taliwala niining mga pagsulay?
- 20 Ang Kaangayan ug Kalooy sa Dios**
Ni Elder Jeffrey R. Holland
Kon kita makahinuulol sa atong mga sala ug magmanggiloy-on sa mga sala sa uban, ang buhing Amahan motabang kanato.

- 26 Sama kang Kristo nga Kalooy**
Ni Randy L. Daybell
Kining mga asoy sa kasulatan nga gikan sa kinabuhi sa Manlu-luwas makatudlo kanato og mga pamaagi nga magmanggiloy-on.
- 30 Sa Unsang Paagi Giestablisar ang Doktrina?**
Ni LaRene Porter Gaunt
Gamita kining flowchart aron mas makasabut mahitungod sa paagi ang Dios mopadayag sa doktrina ngadto sa mga propeta ug apostoles.
- 32 Ang Batan-ong mga Lalaki Karon Nagkinahanglan og Matarung nga mga Ehempro**
Ni Hikari Loftus
Nakabuntog sa iyang mga kasa-mok sa kabatan-on, si Todd Sylvester naningkamot sa pagtabang sa batan-ong mga lalaki karon.
- 36 Nagpabiling Hagit nga Tawag**
Ni Richard M. Romney
"Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan" nahimong modernong bandila sa kalingka-wasan, naghatag og kaklaro ug paggiya sa mga pamilya.

MGA DEPARTAMENTO

- 8 Notebook alang sa Komperensya sa Abril**
- 10 Unsa ang Atong Gituohan: Ang Priesthood Kinahanglang Gamiton sa Takus nga Paagi**
- 12 Atong mga Panimalay, Atong mga Pamilya: Wala Gyud Ko Singgiti sa Ginoo**
Pangalan gipugngan
- 14 Walay Paglubad nga mga Istorya sa Ebanghelyo: Unsay Kahulugan ni Jesus alang Kanato Karon?**
Ni Elder David B. Haight
- 16 Mga Balita sa Simbahan**
- 38 Mga Tingog sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw**
- 80 Hangtud Kita Magkita Pag-usab: Ang Pinakataas nga Sakrament Miting**
Ni Okon Edet Effiong

NAA SA HAPIN
Sa atubangan: *Ang Nawala nga Karnero*, ni Newell Convers Wyeth, gipakopyahan og usab uban sa pagtugot sa Colby College Museum of Art. Sa luyo: litrato © Thinkstock. Sulod sa hapin sa atubangan: gilitratan ni Chelsea Stark.

42

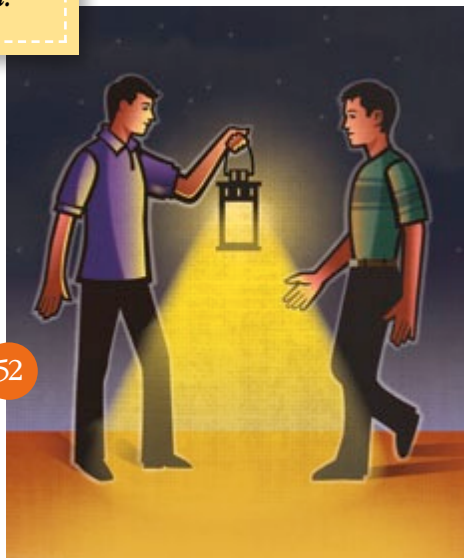
42 Ang Iyang Grasya Paigo

Ni Brad Wilcox

Ang milagro sa grasya ni Kristo dili lang nga kita makabalik ngadto sa langit apan kita mahimong mag-usab aron mobati nga komportable didto.

Tan-awa kon inyo bang makit-an ang Liahona nga gitago dinhi niini nga isyu. Timaan: Si Jesus mibisita sa mga tawo sa Amerika.

52

46 Mga Lakang paingon sa Kalipay

Ni Elder D. Todd Christofferson

Kon kita nakasabut sa katuyoan sa mga sugo, mas gusto nato og daghan niini—dili dyutay.

48 Unsa man ang Mahinungdanon Kaayo sa Dako ug Lapad nga Gambalay?

Ni Dennis C. Gaunt

52 Mahimong Kahayag sa Inyong mga Higala

Ni Elder Benjamin De Hoyos

Ang misionaryo nga buhat nagsugod sa maayo nga ehemplo.

54 Mubo ug Direkta

56 Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan: Ang Impluwensya sa Musika

Ni Rosemary M. Wixom

Unsay matudlo sa mga ilaga ngari kanato kabahin sa pagpili og maa-nindot nga musika?

58 Ang Pag-ampo sa Akong Kasingkasing

Ni Ma. Consuelo N.

59 Poster: Sugdi ang Inyong Kaugmaon

60 Gikan sa Misyon: Agi sa Nipis nga Bong-Bong

Ni Monica Garcia Adams

62 Pagkat-on gikan sa Buhing mga Propeta

Ni Elder Neil L. Andersen

Kining upat ka mga pangutana makatabang kaninyo sa pagsunod sa propeta.

64

64 Pagsulat Niini nga Husto

Ni Jan Pinborough

66 Awit: Si Jesus Mao ang Akong Magbalantay

Ni Tammy Simister Robinson

67 Matinud-anon nga mga Ehemplo

Ni Jean A. Stevens

Ang ehemplo sa mga bata sa Primary sa Hong Kong nakatabang sa ilang mga miyembro sa ward nga makabaton og hugot nga pag-tuo sa pagsunod sa ebanghelyo.

68 Diha sa Dalan: Ang Templo sa Nauvoo ug Bilanggoan sa Carthage

Ni Jennifer Maddy

70 Linain nga Saksi: Nganong importante nga dunay Biblia ug Basahon ni Mormon?

Ni Elder L. Tom Perry

71 Ako Mipili sa Matarung

Ni Ekene B.

Dili ko gustong moinom og bino, apan unsay mahitabo sa akong pamilya kon dili ni nako buhaton?

72 Atong Pahina

74 Pagdala sa Primary ngadto sa Panimalay: Serbisyohan Nako ang Dios sa Tibuok Nakong Kasingkasing, Gahum, Hunahuna ug Kusog

76 Para sa Gagmayng mga Bata

81 Litrato sa Propeta: George Albert Smith

Internasyonal nga magasin sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga giimprinta sa Cebuano

Ang Unang Kapanguloan: Thomas S. Monson, Henry B. Eyring, Dieter F. Uchtdorf

Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles:

Boyd K. Packer, L. Tom Perry, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Richard G. Scott, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen

Editor: Craig A. Cardon

Mga Adviser: Shayne M. Bowen, Bradley D. Foster, Christoffel Golden Jr., Anthony D. Perkins

Tigdumalang Direktor: David T. Warner

Direktor sa Family and Member Support:

Vincent A. Vaughn

Direktor sa mga Magasin sa Simbahan: Allan R. Loyborg

Business Manager: Garff Cannon

Tigdumalang Editor: R. Val Johnson

Mga Luyo-Luyo sa Tigdumalang Editor: Ryan Carr,

LaRene Porter Gaunt

Luyo-luyo sa Publikasyon: Melissa Zenteno

Team sa Pagsulat ug Pag-edit: Susan Barrett, David Dickson, David A. Edwards, Matthew D. Flittton, Mindy Raye Friedman, Lorie Fuller, Garrett H. Garff, Jennifer Grace Jones, Hikari Loftus, Michael R. Morris, Richard M. Romney, Paul VanDenBerghe, Julia Woodbury

Tigdumalang Direktor sa Art: J. Scott Knudsen

Direktor sa Art: Tadd R. Peterson

Team sa Pagdesinyo: Jeanette Andrews, Fay P. Andrus,

C. Kimball Bott, Thomas Child, Nate Gines, Kerry Lynn C. Herrin, Colleen Hinckley, Eric P. Johnson, Susan Lofgren, Scott M. Mooy, Brad Teare

Coordinator sa Intellectual Property:

Collette Nebeker Aune

Tigdumala sa Produksyon: Jane Ann Peters

Team sa Produksyon: Kevin C. Banks, Connie Bowthorpe

Bridge, Julie Burdett, Bryan W. Gygi, Denise Kirby, Ginny J. Nilson,

Gayle Tate Rafferty

Prepress: Jeff L. Martin

Direktor sa Pag-imprinta: Craig K. Sedgwick

Direktor sa Pagpang-apud-apod: Stephen R. Christiansen

Paghubad: Francisco M. dela Cruz

Ipadala ang subskripsyon, mga pangutana, ug mga taho ngadto sa *Dateline Philippines* sa *Liahona*, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Temple Drive, Greenmeadows Subdivision, Quezon City 1110, Metro Manila, Philippines o sa P. O. Box 1505, Ortigas Center, Emerald Avenue, Pasig 1600, Metro Manila, Philippines. Numero sa telepono 635-9183. Presyo sa subskripsyon sa Pilipinas, P86.40 matag tuig, P4.00 matag gula, gawas sa mga espesyal nga isyu.

Isumiter ang mga manuskrito ug mga pangutana

online sa liahona.lds.org; kon ipadala ngadto sa *Liahona*, Room 2420, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150-0024, USA; o i-e-mail sa: liahona@ldschurch.org

Ang *Liahona* (usa ka termino sa Basahon ni Mormon nga nagpasabot nga "kompas o direktor") gimantala sa Albanian, Armenian, Bislama, Bulgarian, Cambodian, Cebuano, Chinese, Chinese (simplified), Croatian, Czech, Danish, Dutch, English, Estonian, Fijian, Finnish, French, German, Greek, Hungarian, Icelandic, Indonesian, Italian, Japanese, Kiribati, Korean, Latvian, Lithuanian, Malagasy, Marshallese, Mongolian, Norwegian, Polish, Portuguese, Romanian, Russian, Samoan, Slovenian, Spanish, Swahili, Swedish, Tagalog, Tahitian, Thai, Tongan, Ukrainian, Urdu, ug Vietnamese. (Ang kasagad magkalahi sa pinulongan.)

© 2013 sa Intellectual Reserve, Inc. Tanang mga katungod gigahin. Gigamit sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga may pagtugot. Gi-imprinta sa Tinipong Bansa sa Amerika.

Ang teksto ug biswal nga materyal diha sa *Liahona* mahimong kopyahan alang sa sulagma, dili pangkomersyo nga paggamit sa simbahan o panimalay. Ang biswal nga materyal dili mahimong kopyahan kon kini adunay mga pagdili diha sa linya sa kredito sa maong artwork. Ang mga pangutana kinahanglan ipadala ngadto sa Intellectual Property Office, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150, USA; e-mail: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada:

September 2013 Vol. 16 No. 9. LIAHONA (USPS 311-480) Cebuano (ISSN 1096-5114) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$10.00 per year; Canada, \$12.00 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address must be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Post Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS (see DMM 707.4.12.5). NONPOSTAL AND MILITARY FACILITIES: Send address changes to Distribution Services, Church Magazines, P.O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

Mga Ideya sa Family Home Evening

Kini nga isyu naglangkob og mga artikulo ug mga kalihokan nga mahimong magamit alang sa family home evening. Ang mosunod mao ang duha ka mga ehemplo.

GILITRATOHAN NI CODY BELL

"Unsa man ang Mahinungdanon Kaayo sa Dako ug Lapad nga Gambalay?" pahina 48: Basaha ang artikulo uban sa inyong pamilya. Ikonsiderar ang pagpangutana kanila kon nakasulay na ba sila nga mibati og kaulaw sa pagsunod sa mga sumbanan sa Simbahan; mahimo ninyong ipakigbahin ang higayon nga kamo mibati niana ug unsay inyong nakat-unan. Hisguti ang kalainan nga kamo *dili* makabuhat sa usa ka butang ug sa kamo *dili* mobuhat sa usa ka butang. Ang inyong pamilya makasunod niining scripture chain aron sa pagkat-on og dugang kon sa unsang paagi ang kabubut-on mohaum sa plano sa Dios: Moises 4:1–4; 2 Nephi 2:14–16, 22–27; Josue 24:15; Mosiah 2:41; Doktrina ug mga Pakigsaad 82:10; 130:20–21. Mahimo ninyong kantahan ang "Choose the Right [Pili ang Matarung]" (*Hymns*, nu. 243) o lain nga himno mahitungod sa pagpili og maayo.

"Pagsulat Niini nga Husto," pahina 64, ug **"Ako Mipili sa Matarung,"** pahina 71: Ikonsiderar sa pagpakigbahin kon sa unsang paagi sila si Cara ug Ekene sa istorya nakakita og mga pamaagi sa pagbarug sa kamatuoran. Mahimo ninyong hisgutan unsa ang gipasa-but nga "mobarug ingon nga mga saksi sa Dios" (Mosiah 18:9). Pag-brainstorm og mga paagi sa pagpakigbahin sa inyong pagpamatuod ug paghimo og plano sa pagbuhat niini niining semanaha. Alang sa usa ka kalihokan, ang inyong pamilya mahimong mobasa o moribyug og mga istorya sa kasulatan diin ang usa ka tawo mibarug isip usa ka saksi sa Dios; dayon i-drama-drama ninyo ang mga karakter niini nga istorya. Pipila sa mga ideya alang sa mga istorya naglakip nila ni Daniel ug sa iyang mga higala nga nagdumili sa pagkaon sa makadaut nga mga pagkaon (Daniel 1), si Stephen nga nagpamatuod ni Jesukristo (Mga Buhat 6–7), ug si Nephi nga nag-awhag sa iyang mga igsoon sa pagkuha sa mga palid (1 Nephi 3–4).

SA INYONG PINULONGAN

Ang *Liahona* ug ubang mga materyal sa Simbahan anaa sa daghang pinulongan sa languages.lds.org.

MGA HILISGUTAN NIINI NGA ISYU

Mga numero sa pahina nagepresentar sa unang pahina sa artikulo.

Basahon ni Mormon, 70
Biblia, 70

Doktrina, 30

Edukasyon, 59

Ehemplo, 32, 38, 40, 52,
67, 74

Espiritu Santo, 12, 41, 56,
72, 80

Grasya, 42

Hugot nga Pagtuo, 39,
72, 76

Ikapulo, 67

Jesukristo, 26, 66, 76

Kaangayan, 20

Kabubut-on, 48

Kagawasan, 20

Kalisdanan, 4, 18, 48, 71

Kalooy, 20, 26

Kaputli, 54

Kasaysayan sa Simbahan,
7, 68

Kasuguan, mga, 46, 71

Kasulatan, mga, 40, 70

Milagro, mga, 76

Misyonaryo nga Buhat,

40, 52, 54, 60

Musika, 56, 58

Pag-ampo, 18, 58, 60, 72

Paghinulsol, 20

Pagkatinugyanan, 80

Pagpadayag, 30, 62

Pagpamatuod, 64

Pagpaningkamot sa

Kaugalingon, 7

Pamilya, 12, 36

Pasalamat, 18

Pisikal nga kahimsog, 54

Priesthood, 10

Propeta, mga, 30, 62

Pulong sa Kaalam, 71

Sakrament, 80

Serbisyo, 74

Smith, George Albert, 81

Templo, 68

**Ni Presidente
Dieter F. Uchtdorf**

Ikaduhang Magtatambag
sa Unang Kapanguloan

Mga Santos

PARA SA TANANG PANAHON

Ako adunay mga panumduman sa pagkabata sa usa ka bahin sa kalibutan nga mahimong litrato sa postcard para sa nag-usab-usab nga panahon sa tuig. Ang matag bulan nga molabay mahimayaon ug talagsaon. Atol sa nindot kaayo nga adlaw sa tingtugnaw, ang puti kaayo nga snow mitabon sa kabukiran ug kadalanan sa siyudad. Ang ulan sa tingpamulak makalimpyo ug makapatubo sa mga tanom. Ang kahayag sa adlaw moaninag sa malinawon, asul nga mga kalangitan sa ting-init. Ug ang makapahingha nga tinglarag mousab sa kinaiyahan ngadto sa talagsaong sanag sa orange, yellow, ug pula. Isip usa ka bata, ganahan kaayo ko sa matag panahon, ug hangtud karon, ganahan kaayo ko sa hulagway ug pagkatalagsaon niini.

Kita adunay mga panahon usab sa atong kinabuhi. Mga pipila niini mainiton ug nindot. Ang uban dili. Pipila sa mga adlaw sa atong kinabuhi sama ka nindot sa mga litrato diha sa kalendaryo. Apan may mga adlaw ug mga sirkumstansya nga makapasubo ug makadala og kaguol, kasuko, ug kapait sa atong kinabuhi.

Sigurado ko nga may mga panahon diin kitang tanan naghunahuna nga magpakabuhi dinhi sa kalibutan nga puno lang sa nindot nga mga panahon ug likayan ang bati nga mga panahon taliwala niini.

Apan kini dili posible. Ni angay tinguhaon.

Samtang naghinumdom ko sa akong kinabuhi, klaro nga daghan sa akong dakong kalamboan nahitabo samtang misinati ko sa lisud nga mga panahon.

Ang atong maalamon sa tanan nga Langitnong Amahan nasayud nga aron motubo ang Iyang mga anak sa matang

nga nilalang nga sila angay nga mamahimo, sila kinahanglang makasinati og kalisud sa ilang panaw sa mortalidad. Ang propeta sa Basahon ni Mormon nga si Lehi miingon nga kon walay oposisyon, ang “pagkamatarung dili gayud mapahinabo” (2 Nephi 2:11). Sa pagkatinuod, ang kapait sa kinabuhi ang nagtugot kanato sa pag-ila, pagkompara, ug pagdayeg sa katam-is niini (tan-awa sa D&P 29:39; Moises 6:55).

Si Presidente Brigham Young miingon niining paagiha: “Ang tanang may salabutan nga mga binuhat kinsa koronahan sa mga korona sa himaya, pagka-imortal, ug kinabuhing dayon kinahanglang moagi sa matag mapait nga kasinatian nga gitakda nga agian alang sa may salabutan nga mga binuhat, aron makaangkon sa ilang himaya ug kahimayaan. Ang matag kalamidad nga moabut sa matag mortal nga mga binuhat pagaantuson . . . sa pag-andam kanila nga makapahimulos sa presensya sa Ginoo. . . . Ang matag pagsulay ug kasinatian nga inyong maagian gikinahanglan alang sa inyong kaluwasan.”¹

Ang pangutana dili man kon kita ba makasinati og panahon sa kalisdanan apan unsaon nato pagsagubang sa unos. Ang atong dako nga kahigayunan atol sa pag-usab-usab sa mga panahon sa kinabuhi mao ang paggunit og maayo sa matinud-anong mga pulong sa Dios, kay ang Iyang tambag gituyo dili lang sa pagtabang nato sa pagsagubang sa unos sa kinabuhi apan sa paggiya usab nato sa pagbuntog niini. Ang atong Langitnong Amahan mipadayag sa Iyang pulong pinaagi sa Iyang mga propeta—bililhong kahibalo gituyo aron mogiya nato tadlas sa lisud nga mga panahon ngadto sa dili matukib nga hingpit nga kalipay ug sa kahayag sa

kinabuhing dayon. Usa kini kaimportante nga bahin sa atong kasinatian sa kinabuhi aron sa pagpalambo og kalig-on, kaisug, ug integridad sa paggunit og maayo sa kamatuoran ug pagkamatarung bisan pa sa kalisdanan nga atong masinati.

Kadtong nagpabunyag ug nakadawat sa gasa sa Espiritu Santo nagsugod na diha sa dalan sa pagkadisipulo ug gisangunan nga mosunod sa makanunayon ug matitud-anon nga paagi sa mga tunob sa Manluluwas.

Ang Manluluwas mitudlo nga ang adlaw mosubang “ibabaw sa mga dautan ug sa ibabaw sa mga maayo, ug . . . [nagpadalag] ulan ngadto sa mga matarung ug sa mga dili matarung” (Mateo 5:45). Usahay kita dili makasabut nganong lisud, gani dili makiangayon, nga mga butang nahitabo sa kinabuhi. Apan isip mga sumusunod ni Kristo, kita mosalig nga kon kita “mangita nga makugihon, mag-ampo sa kanunay, ug magmatuohon, . . . ang tanan nga mga butang maghiosa sa paglihok alang sa [atong] kaayohan, *kon* [kita] maglakaw nga matarung” (D&P 90:24; emphasis gidugang).

Isip mga miyembro sa Iyang Simbahan, isip mga Santos, nagserbisyo kita nga malipayon ug andam sa tanang panahon. Ug samtang kita mobuhat niini, ang atong mga kasingkasing mapuno sa gibalaan nga hugot nga pagtuo, makaalim nga paglaum, ug langitnong gugma.

Sa gihapon, kita kinahanglang makabuntog sa tanang panahon—maayo ug sakit. Apan bisan unsa pa nga panahon, isip mga sumusunod ni Jesus ang Kristo, kita molaum diha Kaniya samtang kita maglakaw padulong sa Iyang kahayang.

Sa ato pa, kita mga Santos sa Dios, determinado sa pagkat-on mahitungod Kaniya, sa paghigugma Kaniya, ug sa paghigugma sa atong isigkawat. Kita magpapanaw sa balaan nga dalan sa pagkadisipulo, ug kita makanunayong maglakaw sa atong langitnong tumong.

Busa, kita magpaka-Santos sa tingpamulak, ting-init, tinglarag, ug tingtugnaw. Kita mahimong mga Santos alang sa tanang panahon. ■

MUBO NGA SULAT

1. *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Brigham Young (1997), 304.*

PAGTUDLO NIINI NGA MENSAHE

Ang Unang Kapangulohan mitudlo, “Pipila sa labing mahinungdanon nga mga wali gisangyaw pinaagi sa pagkanta sa himno” (*Hymns*, ix). Samtang kamo maghigugma niini nga mensahe, ikonsiderar ang pagkanta uban niadtong inyong gitudloan sa usa sa mga himno o laing awit kabahin sa paglahutay sa kalisdanan: “Unsa Ka Lig-on ang Tukuranan” (Mga Himno ug mga Awit sa mga Bata nu. 6); “The Lord is My Shepherd [Ang Ginoo Mao ang Akong Magbalantay” (*Hymns* nu. 108); o “Magpadayon ‘Tang Tanan” (Mga Himno ug mga Awit sa mga Bata nu. 10). Kon kamo gidasig, pagpakigbahin og usa ka panahon dihang kamo naglisud og maayo apan nahimo kining usa ka panalangin.

Ako Nakahimo sa Pagbuntog sa Akong Kasub-anan

Ni Juan Zhu

Sa dihang ang akong higala nga si Brother Chen ug ang iyang asawa nabunyagan diha sa among ward, nalipay ko og maayo. Usa ka tuig human sa ilang bunyag, sila nabugkos diha sa templo, ug ang ilang anak nga lalaki kinsa namatay sa wala pa sila magpamiembro sa Simbahan nabugkos ngadto kanila. Nindot kaayo nga makita ang mga Chen naglambo diha sa ebanghelyo.

Dayon si Brother Chen namatay sa usa ka aksidente sa sakyanan pagkasunod tuig. Human sa aksidente, ang iyang kamatayon ingon og dili mawala sa akong hunahuna ug kanunay nakapadamgo nako. Makamata ko nga luhaan ug nagbalik-balik sa pagpangutana, “Ngano? Ngano ang Ginoo nagtugot niini nga matang sa trahedyang mahitabo? Nganong kini ang nahitabo niining maanindot nga pamilya?” Usa ka adlaw, sa dihang ako nakigbisog uban niini nga mga pangutana, akong gipunit ang usa ka manwal sa leksyon ug gibasa kini nga mga pulong gikan ni Presidente Spencer W. Kimball (1895–1985):

“Kon atong tan-awon ang mortalidad nga maoy kinatibuk-an sa pagpakabuhi, ang kasakit, kasub-anan, kapakyasan, ug ang hamubo nga kinabuhi mahimong usa ka kalamidad. Apan kon atong lantawon ang kinabuhi isip usa ka mahangturon nga butang gikan sa kinabuhi sa wala pa dinhi sa yuta [premortal] ug paingon ngadto sa mahangturon umaabut human sa kamatayon, nan ang tanan nga mga panghitabo mabutang sa eksakto nga panglantaw. . . .

“Wala ba kita hatagi og mga tintasyon aron masulayan ang atong kalig-on, mga sakit aron makat-on kita sa pagpasensya, kamatayon aron kita mahimong imortal ug mahimaya?”¹

Nianang higayona, mihukom ko nga akong buntugon ang akong kasubo ug molantaw sa gisaad ug posible nga kaugmaon. Akong napanglantawan nga si Brother Chen malipayong nahiusa sa iyang pamilya. Kana nga panglantaw nakahatag nako og kalinaw. Ako nasayud nga ang Langitnong Amahan mohatag kanato og kaalam ug kaisug sa pag-atubang sa mga kalisdanan.

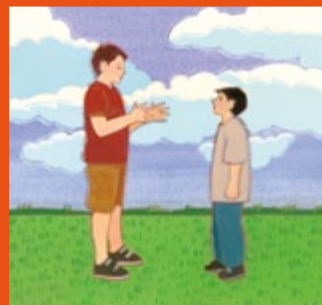
Ang tagsulat gikan sa Taiwan.

MUBO NGA SULAT

1. *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Spencer W. Kimball (2006), 17.*

Pagserbisyo diha sa Tanang Panahon

Si Presidente Uchtdorf nagtudlo nga kinahanglang “magserbisyo kita nga malipayon ug andam sa tanang panahon.” Sa mga litrato sa ubos, ang mga bata naggamit og mga butang gikan sa lain-laing mga panahon sa pagserbisyo sa uban. Iparis ang butang sa tuo nga kolum uban sa litrato niini sa wala nga kolum.

Tun-i kini nga materyal sa mainampuon nga paagi ug, kon angay, hisguti kini uban sa mga sister nga inyong bisitahan. Gamita ang mga pangutana sa pagtabang kaninyo sa paglig-on sa inyong mga sister ug sa paghimo sa Relief Society isip aktibong bahin sa inyong kaugalingon nga kinabuhi. Alang sa dugang nga impormasyon, adto sa reliefsociety.lds.org.

Pagpaningkamot sa Kaugalingon

Ang pagpaningkamot sa kaugalingon mao ang abilidad, pasalig, ug paningkamot sa pagsangkap alang sa espiritwal ug temporal nga kaayohan sa kaugalingon ug sa atong mga pamilya.¹

Samtang kita nagkat-on ug naggamit sa mga baruganan sa pagpaningkamot sa kaugalingon diha sa atong mga pamilya ug mga komunidad, kita adunay mga oportunidad sa pag-atiman sa kabus ug timawa ug sa pagtabang sa uban nga mahimong mapaningskamuton sa kaugalingon aron sila makalahutay panahon sa kalisdanan.

Kita adunay pribilehiyo ug katungdanan sa paggamit sa atong kabubut-on aron mahimong mapaningskamuton sa kaugalingon sa espiritwal ug temporal nga paagi. Namulong kabahin sa espiritwal nga mapaningskamuton sa kaugalingon ug sa atong pagsalig sa Langitnong Amahan, si Elder Robert D. Hales sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mitudlo: “Makabig kita ug espirituhanong makabarug sa kaugalingon kon mainampoon kitang magsunod sa atong mga pakigsaad—pinaagi sa takus nga pag-ambit sa sakrament, takus sa rekomend sa templo, ug pagsakripisyo aron moserbisyo sa uban.”²

Si Elder Hales mitambag kanato nga magmapaningskamuton sa kaugalingon sa temporal nga paagi, “nga naglakip sa dugang nga edukasyon o pagkat-on og bokasyonal o panarbaho, ug paggasto sa unsay kinitaan.

Sa paglikay sa utang ug sa pagtigom karon, maandam unya kita sa full-time nga pagserbisyo sa Simbahan. Ang tuyo sa temporal ug espirituhanon nga pagbarug sa kaugalingon mao ang paglig-on sa atong kaugalingon aron makatabang kita sa uban nga nanginahanglan.”³

Gikan sa mga Kasulatan

Mateo 25:1–13; 1 Timoteo 5:8; Alma 34:27–28; Doktrina ug mga Pakigsaad 44:6; 58:26–29; 88:118

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa sa *Handbook 2: Administering the Church* (2010), 6.1.1.
2. Robert D. Hales, “Pag-ila sa Kaugalingon: Ang Sakrament, ang Templo, ug Sakripisyo sa Pagserbisyo,” *Liahona*, Mayo 2012, 34.
3. Robert D. Hales, “Pag-ila sa Kaugalingon,” 36.
4. Tan-awa sa *Anak nga mga Babaye sa Akong Ginghamarian: Ang Kasaysayan ug Buhat sa Relief Society* (2011), 62.

Hugot nga Pagtuo, Pamilya, Kahupayan

Gikan sa Atong Kasaysayan

Sa dihang ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nagpundok sa Walog sa Salt Lake, usa ka hilit nga disyerto, gusto ni Presidente Brigham Young nga sila molambo ug mohimo og permanenteng mga balay. Kini nagpasabut nga ang mga Santos kinahanglang magkat-on og mga kahanas nga makapahimo kanila nga makabarug sa kaugalingon. Niini nga paningkamot, si Presidente Young adunay dakong pagsalig sa mga kapasidad, talento, kamatinud-anon, ug kaandam sa mga babaye, ug miawhag siya kanila sa piho nga mga katungdanan sa temporal. Samtang ang piho nga buluhaton sa Relief Society sister managlahi karon, ang mga baruganan nagpabiling makanunayon:

1. Pagkat-on nga maganahan sa pagtrabaho ug likayi ang katapulan.
2. Pagbaton og diwa sa kaugalingong pagsakripisyo.
3. Pagdawat sa personal nga responsibilidad alang sa espiritwal nga kalig-on, panglawas, edukasyon, panarbaho, panalapi, pagkaon, ug uban pang makapatunhay sa kinabuhi nga mga kinahanglanon.
4. Pag-ampo alang sa hugot nga pagtuo ug kaisug sa pagsagubang sa mga hagit.
5. Paglig-on sa uban nga nanginahanglan og tabang.⁴

Unsa Ang Akong Mahimo?

1. Unsaon man nako sa pagtabang sa mga sister nga akong giamuma sa pagpangita og mga solusyon sa ilang temporal ug espiritwal nga mga panginahanglan?
2. Napalambo ba nako ang akong espiritwal nga mapaningskamuton sa kaugalingon pinaagi sa pag-andam alang sa sakrament ug sa pagsakripisyo aron makaserbisyo?

NOTEBOOK SA ABRIL 2013 NGA KOMPERENSYA

“Unsa nga Ako ang Ginoo namulong, Ako namulong; . . . bisan pinaagi sa akong kaugalingon nga tingog o pinaagi sa tingog sa akong mga sulugoon, kini manag-sama ra” (D&P 1:38).

Samtang kamo magribyu sa kinatibuk-ang komperensya sa Abril 2013, inyong magamit kining mga pahina (ug mga Notebook sa Komperensya sa umaabut nga mga isyu) aron sa pagtabang kaninyo sa pagtuon ug paggamit sa bag-o nga mga pagtulun-an sa buhi nga mga propeta ug mga apostoles ug ubang mga lider sa Simbahan.

MGA ISTORYA GIKAN SA KOMPERENSYA

Usa ka Kahayag sa Africa

Ni Presidente Dieter F. Uchtdorf
Ikaduhang Magtatambag sa Unang
Kapangulohan

Pipila ka tuig ang milabay, ang akong asawa, si Harriet, ug ako dunay dili malimtan nga kasinatian diin nakita kining saad nga natuman. Didto mi sa West Africa, nindot nga bahin sa kalibutan diin ang Simbahan nagtubo ug ang mga Santos sa ulahing mga adlaw makapahimuot. Apan, ang West Africa dunay daghang mga hagit usab. Sa piho, naguol ko sa kakabus nga akong nakita. Sa mga siyudad daghang walay trabaho, ug ang mga pamilya nanlimbasug sa pagsangkap sa ilang panginahanglan ug ilang kaluwasan. Sakit kaayo ang akong dughan nga daghan sa atong mga miyembro sa Simbahan nagpuyo sa kakabus. Apan nahibaluan usab nako nga kining buotang mga miyembro nagtinabangay sa pagpagaan sa ilang bug-at nga mga problema.

Dayon miabut mi sa usa sa atong meetinghouse duol sa dakong siyudad. Apan imbis makakita og mga tawo nga nabug-atan ug puno sa

kangitngit, among nakita ang mga tawo nga nagdan-ag sa kahayag! Ang kalipay nga ilang gibati sa ebanghelyo nakapadasig sa among espiritu. Ang gugmang ilang gipahayag alang namo makapadasig. Ang ilang pahiyom tinuod ug makatakud.

Naghunahuna ko nianang higayuna kon duna pa bay mas malipayong mga tawo sa kalibutan. Bisang kining mga Santos nga gipalibutan sa kalisdanan ug mga pagsulay, sila napuno sa kahayag!

Nagsugod ang miting, ug namulong ko. Apan wala madugay ang kuryente nawala, ug anaa mi sa hilabihan nga kangitngit.

Sa makadiyot dili kaayo ko makakita og mga tawo sa kongregasyon, apan akong makita ug mabati ang matahum nga pahiyum sa atong mga Santos.

Ah, pagkanindot nga makauban kining talagsaong mga tawo!

Ang kangitngit sa chapel mipadayon, ug busa mitupad kog lingkod sa akong asawa ug naghulat nga mobalik ang kuryente. Samtang naghulat mi, may talagsaong nahitabo.

Ang pipila nanganta sa usa sa mga himno sa Pagpahiuli. Ug dayon miapil ang uban. Ug dayon ang uban pa. Dayon, ang nindot ug makapatandog nga mga tingog milukop sa chapel.

Kining mga miyembro sa Simbahan wala magkinahanglan og hymnbook; kahibalo sila sa matag pulong sa himno nga ilang gikanta. Ug nanganta sila uban sa kadasig ug espiritu nga nakapatandog sa akong kalag.

Unya, mibalik ang kahayag nga midan-ag sa tibuok lawak. Si Harriet ug

Sa pagbasa, pagtan-aw, o pagpaminaw sa mga pakigpulong sa kinatibuk-ang komperensya, bisitaha ang conference.lds.org

ako nagtinan-away, ang among aping nangabasa sa luha.

Taliwala sa grabeng kangitngit, kining matahum, talagsaong mga Santos milukop sa building ug sa among kalag og kahayag.

Kadto nindot kaayo nga kasinatian alang namo—nga dili makalimtan ni Harriet ug nako.

Gikan sa “Ang Paglaum sa Kahayag sa Dios,” *Liahona*, Mayo 2013, 76.

MGA PANGUTANA NGA PALANDUNGAN:

- Sa unsang paagi kamo mo-abli sa inyong mga mata sa paglaum sa kahayag sa Dios?
- Sa unsang paagi nga ang pagsunod sa mga tunob ni Jesukristo makatabang kaninyo sa paglakaw diha sa Iyang kahayag?
- Unsa nga mga kausaban ang inyong kinahanglan nga buhaton sa pagbati sa hingpit sa kahayag sa ebanghelyo?

Ikonsiderar ang pagsulat sa inyong mga hunahuna sa inyong journal o hisguti kini ngadto sa uban.

Dugang mga kapanguhaan niini nga hilisgutan: *Mga Baruganan sa Ebanghelyo* (2009), “Ang Espiritu Santo,” 37–40; Gospel Topics sa LDS.org, “Hope,” “Holy Ghost”; Dieter F. Uchtdorf, “Ang Walay Kinutuban nga Gahum sa Paglaum,” *Liahona*, Nob. 2008, 21–24.

PROPETIKANHONG MGA PULONG SA TAWHANONG KAHUYANG

“Niini nga Simbahan, ang atong nahibaloan mas molabaw kanunay sa wala nato mahibaloi. Ug hinumdumi, niini nga kalibutan, ang tanan kinahanglang magalakaw pinaagi sa pagtuo.

“Mao nga pagmapailubon sa tawhanong kahuyang—ang inyong kaugalingon ingon man usab kad-tong nagserbisyo uban ninyo niini nga Simbahan gipangulohan sa mga boluntaryo, mortal nga mga lalaki ug babaye. Gawas lang sa Iyang bugtong hingpit nga Anak, ang dili hingpit nga mga tawo mao ang tanan gikatambayong sa Dios. Tingali makasagmuyo kaayo kini Kaniya, apan Iya kining gisagubang. Mao usab kita. . . . Mao nga pagmapailubon ug pagmabination ug pagmapasayloon.”

Elder Jeffrey R. Holland sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Nagtuo Ako,” *Liahona*, Mayo 2013, 94.

ANG KABALAAN SA KAMINYOON

“Sa mga sugo sa pagdaghan ug pagpuno sa yuta nagpadayon karon. Sa ingon, ang kaminyoon tali sa usa ka lalaki ug babaye mao ang gitugutang paagi diin ang mga espiritu didto sa kalibutan sa wala pa dinhi sa yuta makaanhi sa kalibutan. Ang kaputli sa wala pa ang kaminyoon ug hingpit pagkamaunungon diha sa kaminyoon makaprotekta niining sagrado nga paagi.”

Elder David A. Bednar sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Kita Nagtuo sa Pagkaputli,” *Liahona*, Mayo 2013, 42.

MGA TUBAG ALANG KANINYO

Matag komperensya, ang mga propeta ug apostoles mohatag og dinasig nga mga tubag sa pangu-tana sa mga miyembro sa Simbahan. Gamita ang inyong isyu sa komperensya o bisitaha ang conference. lds.org sa pagpangita og mga tubag niini nga mga pangutana:

- Unsaon nako nga magpabilin nga lig-on kon ako gibiy-biy sa akong pagtuo? Tan-awa sa Robert D. Hales, “Lig-ong Mobarug sa Balaang mga Dapit,” 48.
- Unsay akong mabuhat kon ang tawo nga gihigugma ko nag-himo og dili maayo nga mga pagpili? Tan-awa sa Henry B. Eyring, “Umari Kanako,” 22; ug Richard G. Scott, “Alang sa Kalinaw sa Panimalay,” 29.
- Ngano nga ang kaminyoon tali sa lalaki ug babaye importante kaayo? Tan-awa sa David A. Bednar, “Kita Nagtuo sa Pagkaputli,” 41; L. Whitney Clayton, “Kaminyoon: Tan-awa ug Pagkat-on,” 83; ug L. Tom Perry, “Kalingkawasan ang Pagsunod sa Balaod,” 86.
- Unsa ang katuyoan sa priesthood? Tan-awa sa M. Russell Ballard, “Kini Ang Akong Buhat ug Himaya,” 18.
- Nganong nagkinahanglan kita og simbahan? Tan-awa sa Quentin L. Cook, “Personal nga Kalinaw: Ang Ganti sa Pagkamatarung,” 32; ug D. Todd Christofferson, “Katubsanan,” 109.

ANG PRIESTHOOD KINAHANGLANG GAMITON SA TAKUS NGA PAAGI

Ang Langitnong Amahan naghatag og bahin sa Iyang gahum ug awtoridad ngadto sa takus nga mga miyembro nga lalaki sa Simbahan. Kinining gidelegar nga awtoridad gitawag og priesthood. Kadtong nanaghupot sa priesthood gitugutan sa paglihok sa ngalan sa Ginoo sa pagdumala sa Iyang Simbahan, pagtudlo sa ebanghelyo, pagpanalangin sa masakiton, ug pagpahigayon sa sagradong mga ordinansa nga gikinahanglan sa kaluwasan.

Ang priesthood kinahanglang gamiton sa takus nga paagi tungod kay, sama sa gipadayag sa Ginoo ngadto kang Joseph Smith, “ang katungod

sa pagkapari dili mabulag gikan sa mga gahum sa langit, ug . . . ang mga gahum sa langit dili madumala ni madala gawas lamang diha sa mga baruganan sa pagkamatarung” (D&P 121: 36). Busa, dunay kalainan tali sa awtoridad ug gahum sa priesthood. “Ang awtoridad sa priesthood, nga mao ang pagtugot sa paglihok diha sa ngalan sa Dios, . . . ihatag pinaagi sa pagpandong sa mga kamot. Ang gahum sa priesthood moabut lang kon kadtong naggamit niini takus ug naglihok subay sa kabubut-on sa Dios.”¹

Tungod ang priesthood mao ang gahum sa Dios, Siya mihimo sa mga sumbanan sa katakus alang sa

paggamit niini ug mipadayag niadtong mga sumbanan ngadto sa Iyang mga propeta ug apostoles. Ang mga naghupot sa priesthood mahimong takus pinaagi sa paghinulsol sa ilang mga sala ug sa pagpakabuhi sumala sa ebanghelyo ug sa mga sugo ni Jesukristo. Ang pagpakig-uban sa Espiritu Santo sa ilang kinabuhi makatabang kanila nga masayud sa ilang katakus. ■

Alang sa dugang nga impormasyon, tanawa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 121: 34–46; Thomas S. Monson, “Gahum sa Priesthood,” *Liahona*, Mayo 2011, 66–69.

MUBO NGA SULAT

1. M. Russell Ballard, “Kini Ang Akong Buhat ug Himaya,” *Liahona*, Mayo 2013, 18–19.

PANALIPDI UG PAGPAKABUHI NGA TAKUS SA PRIESTHOOD

“Ang atong kinaiya diha sa publiko kinahanglang nindot gyud kaayo. Ang atong kinaiya sa pribado mas importante. Kinahanglang nahiuon kini sa

mga sumbanan nga gihan-ay sa Ginoo. Dili kita mahigam sa pagpakasala, ni mosulay sa pagtabon sa atong mga sala. Dili kita magtagbaw sa atong garbo. Dili kita

moambit sa walay kapuslanan nga pangandoy. Dili kita mogamit og gahum, o kamandoan, o pagpamugos sa atong mga asawa o mga anak, o sa bisan unsa nga matang nga dili matarung.

“Kon mobuhat kita sa bisan hain niining mga butanga, ang gahum sa langit mobiya. Ang Espiritu sa Ginoo maguol. Mawala ang hiyas sa priesthood. Ang awtoridad niini mawala. . . .

“ . . . [Ang priesthood] nagsilbi isip

giya sa pagpakabuhi. Sa kahingpitan niini, ang awtoridad niini molapas sa kamatayon ngadto sa kahangturan nga anaa sa unahan.

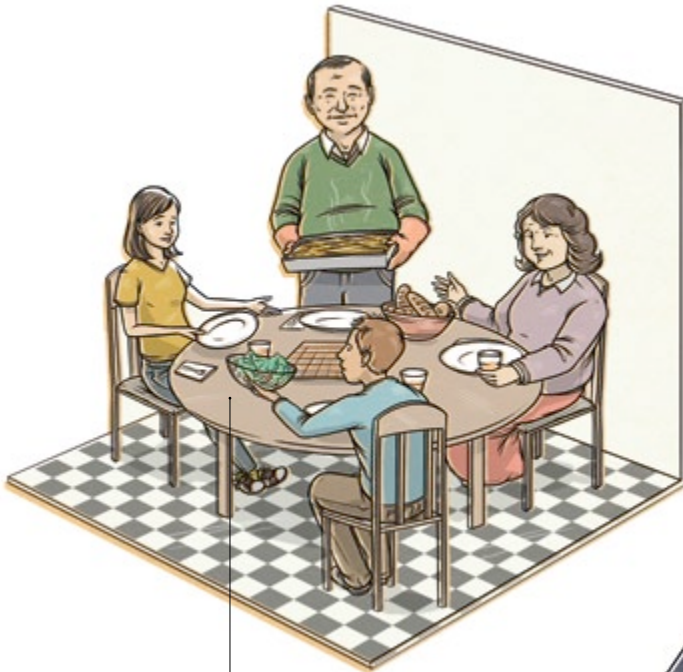
“Walay bisan unsang butang sa kalibutan ang makakompara niini. Panalipdi kini, amumaha kini, higugmaa kini, pagpakabuhi nga takus niini.”

Presidente Gordon B. Hinckley (1910–2008), “Personal Worthiness to Exercise the Priesthood,” *Liahona*, Hulyo 2002, 58, 61.

Ang mga naghupot sa priesthood makaangkon og gahum sa priesthood pinaagi sa hugot nga pagtuo ug pagkamasulundon:

Pagsimba diha sa templo.

Pagtratar sa inyong asawa, mga anak, ug sa uban sa mabinationg paagi.

Pagserbisyo nga matitud-anon sa inyong calling.

Pag-ambit sa sakrament sa takus nga paagi.

Paggamit sa priesthood kon tawagon.

WALA GYUD KO SINGGITI SA GINOO

Pangalan gipugngan

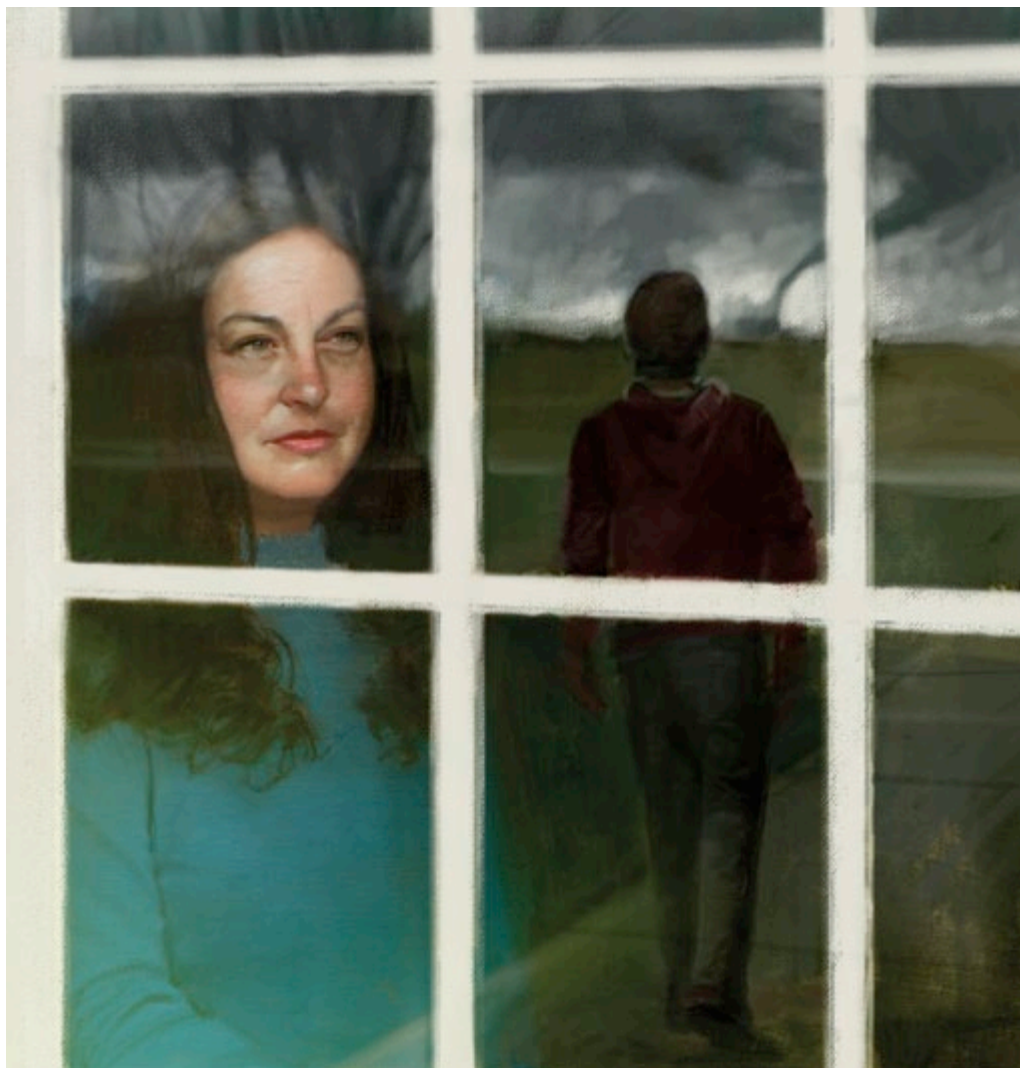
Mibati ko nga walay mahimo samtang ang among kinamagulangang anak nga lalaki nasulod sa mga lit-ag ni Satanas, ug kasagaran akong napagawas ang akong kahadlok pinaagi sa kasuko. Kinahanglan nakong usabon akong kaugalingon imbis nga usabon akong anak.

Sa dihang ang among upat ka anak gagmay pa, ang akong bana ug ako nagtuo nga kon kami mopakita og maayong ehemplo ug padak-on sila nga nagsunod sa ebanghelyo uban sa gugma ug kamakanunayon, siguradong dili sila mobiya niana nga dalan.

Usa ka adlaw sa ting-init kami napugos nga dili na motuo niana. Ang among kinamagulangan nga anak, mga 14 anyos, nangaligo uban sa iyang mga higala. Sa dihang miadto ko sa swimming pool uban iyang mga manghud, nakakita ko niya nga may sigarilyo sa iyang kamot. Nabalaka ko, mao nga sa wala madugay nakig-istorya ko niya. Siya yanong miingon nga nasayop ko. Walay swerte, mao kadto ang sinugdanan sa iyang mga pagpamakak.

Sa kadugayan siya mas mipalayo namo. Siya lisud na namong duolon ug kanunay masuko nga walay hinungdan. Ang ilimnong makahubog, drugas, bati nga pinulongan, ug mga bakak nadugang sa sigarilyo. Ug ang iyang batasan ngadto sa pamilya dili na maantus.

Sa sinugdanan among gikontrolar ang iyang mga kalihokan aron proteksyonan siya, apan kana nakadugang lang sa iyang pagsukol. Ang disiplina walay epekto. Sa dihang ako siyang gikasab-an ug gihagit nga mousab, kanunay mi nga maglalis nga mas nakapalayo sa among relasyon.

Ang among kahadlok alang sa among anak lisud alang sa akong bana ug kanako. Nagtinguha kami og giya pinaagi sa pag-ampo, apan mibati ko nga walay mahimo nga nagtan-aw sa akong kinamagulangang anak nga lalaki nga nagpili sa delikado nga dalan. Samtang kami nag-ampo, kami mibati nga dili kaayo mag-inistrikto kaniya. Ingon og kini dili epektibo ug dili maayo, apan ang tanan namong mga paningkamot sa una sa pagpugong sa

iyang kinaiya wala magmalampuson. Busa mipili mi sa pagsilot o pag-limit lang niya kon ang iyang mga binuhatan direktang nakaapekto sa sa among pamilya.

Bisan pa sa pagpaningkamot sa pagsunod sa tambag sa Ginoo, among nakita nga nagkagrabe ang sitwasyon. Nanlimbasug ko sa pagbuntog sa akong pagduha-duha sa kaugalingon ug pagkawala sa kadasig. Ang akong bana ug ako naningkamot nga kanunay mag-family home evening

ug mag-ampo uban sa pamilya, apan nakonsensya ko pag-ayo kon maka-hinumdom ko sa kada higayon nga kami nagkulang ug sayop nga nagtratar sa among anak. Kadaghan kong mihilak, gamay lang og kinatulgan, ug usahay gikapoy og maayo nga igo ra nakong mabuhay ang angay nga buluhaton.

Ang kinabuhi sa pamilya nga among naandan daw hapit na mawala. Ang family home evening kanunay mahuman sa kasamok ug panaglalis. Ilabi na ko kon mawala ang akong pailub sa akong mga minahal ug ipabati gayud na nako kanila.

Ang akong bana ug ako miila nga dili mi makatugot nga ang among pamilya magkatibulaag tungod sa sitwasyon. Mihukom mi sa pagpadayon sa pagsunod sa tambag sa Ginoo ug sa mga propeta, busa naningkamot mi og maayo sa paghimo og dili pinugos, dili pormal nga mga family home evening sa mga bata nga gustong moapil. Apan gihapon wala ko makadawat nga ang among kinamagulangan nga anak nga lalaki nabitik sa lit-ag ni Satanas. Uban sa pag-ampo, pagpuasa, ug paglaum—tanang nga daw maoy nahabilin kanamo—among gisingan ang among palas-anon sa Ginoo ug misalig Kaniya.

Migrabe ang mga problema. Sa usa ka labing lisud nga panahon, mihangyo ko sa akong bana og panalangin sa priesthood. Naglaum ko og mga pulong sa kahupayan ug pagdasig. Apan, ang Ginoo nasayud sa akong tinuod nga mga panginahanglan. Gipasidan-an ko kabahin sa akong pakiglalis sa akong anak. Ang Ginoo mipabati kanako nga wala gyud ko singgiti Niya bisan kausa—apan kanunay nakong gisinggitan akong mga anak.

Niana nga panalangin, gitambagan ko og dugang nga kinahanglang makigsulti ko sa akong anak mahitungod sa akong mga kabalaka kaniya kay sa badlungon siya. Akong naamguhan nga ang akong kasuko

ug pagpanaway sa tinuoray mao ang akong pagpakita sa akong kahadlok alang kaniya. Kanunay nako siyang atakihon, ug iya lang gidepensahan ang iyang kaugalingon. Naghunahuna ko og mga pamaagi sa pag-usab sa akong batasan.

Niining higayona, ako nagserbisyo isip usa ka magtutudlo sa institute. Akong nakita nga dili lisud sa pag-atubang sa kalma ug matugtanong paagi uban sa mga batan-on sa simbahan tungod kay wala ko manlimbasog sa emosyon sa usa ka inahan.

Naninkamot ko sa paglantaw sa akong anak nga dili sa panan-aw sa usa ka nabalaka nga inahan apan isip tawo nga walay pagpihig. Kini nga stratehiya, ug daghang pag-ampo ug pagpuasa, nakatabang nako sa pagkontrolar sa akong emosyon ug lantawon ang akong anak nga lalaki—nga karon hapit na mag-18 anyos—sa laing paagi. Nakita nako pag-usab ang iyang maayo nga mga kinaiya. Naka-himo ko sa pagpahayag sa akong mga pagbati ug kabalaka ngadto kaniya sa kinasingkasing paagi ug wala kaayo ko kulbai.

Nahimo kining dakong kausaban sa among relasyon. Ang akong anak nga lalaki ug ako naghisingut og daghang mga butang, ug nahimo nako nga siya mismo moatubang sa mga sangputanan sa iyang batasan. Ang akong bana ug ako mitambag lang kaniya sa mga paagi nga siya mismo makasulbad sa iyang mga problema.

Sa hinay-hinay, siya misugod sa pagdawat sa among gugma ug suporta. Ang among pagtagad kaniya, human sa lima ka lisud nga mga tuig, karon gibase na sa pagtahud. Ang iyang kinabuhi, sa daghang mga paagi, sa gihapon gubot, apan siya padulong na paghan-ay niini. Hinay-hinay niyang giila unsa ang importante gyud sa kinabuhi ug unsay makahatag og mahangturong katagbawan.

Ang pagsunod sa tambag sa Ginoo nakatabang sa among pamilya nga makaangkon pag-usab og mas

ILHA ANG KAAYO SA UBAN

“Motanyag ko og katapusan nga mga hunahuna alang

niadtong nagmahal og sakop sa pamilya nga wala maghimo og maayo nga mga pagpili. Makahagit kana sa atong pailub ug pasensya. Kinahanglan kitang mosalig sa Ginoo ug sa iyang tayming nga ang positibo nga tubag sa atong mga pag-ampo ug mga paningkamot sa pagluwas mahitabo. Buhaton nato ang tanang nga atong mahimo sa pagserbisyo, sa pagpanalangin, ug sa pag-ila sa kabubut-on sa Dios sa tanang mga butang. . . . Uban sa hugot nga pagtuo kita makahibalo nga kining nahisalaag nga minahal wala biyai apan gibantayan sa mahigugmaong Manluluwas.

“Ilha ang kaayo sa uban, dili ang ilang mga sayop. Usahay ang sala kinahanglan og tukmang pagtagad aron malimpyohan, apan tan-awa kanunay ang iyang mga hiyas.”

Elder Richard G. Scott sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Alang sa Kalinaw sa Panimalay,” Liahona, Mayo 2013, 31

malipayon nga kinabuhi. Ang akong bana ug ako nakakat-on sa paghulma sa among kaugalingong kinabuhi ug sa kinabuhi sa among pamilya imbis nga hulmahon ang kinabuhi sa among anak.

Karon ako nasayud unsa ang gipasabut nga isalig ang akong mga anak ngadto sa Ginoo. Siya mas nakaila kanila kay kanako. Ako nakakat-on nga dili mobati nga may tulubagon sa tanang desisyon sa among mga anak. Ang akong bana ug ako nakadiskobre nga ang labing maayo nga tabang nga among mahatag sa among anak mao ang pagduol sa Ginoo ug mosalig sa Iyang kabubut-on ug tambag. ■

Ni Elder David B. Haight (1906–2004)

Sa Korum sa Napulog
Duha ka mga Apostoles

UNSAY KAHULUGAN NI JESUS ALANG KANATO KARON?

Si Elder David B. Haight naordinahan isip Apostol niadtong Enero 8, 1976, ug miserbisyo niana nga korum hangtud sa iyang kamatayon niadtong 2004. Isip Assistant sa Konseho sa Napulog Duha, gihatag niya kini nga pakigpulong sa kinatibuk-ang komperensya niadtong Abril 6, 1974. Alang sa kompleto nga teksto sa Iningles, tan-awa sa Mayo 1974 nga Ensign sa LDS.org.

Ang Jesus nga akong nasayran ug gitsuohan mao si Jesus ang Kristo, ang Anak sa Dios. Kini nga pagsaksi gipadayag ngari kanako pinaagi sa panalangin ug impluwensya sa Espiritu Santo. Ako nasayud nga Siya . . . ang Tiglalang sa kalibutan ug sa tanan nga anaa niini, nga Siya mao ang atong Manluluwas kinsa nahigugma kanta-tong tanan ug namatay sa krus alang kanato, kinsa nagtudlo kanato og kalooy ug pagpasaylo, ang higala sa tanan, mananambal sa masakiton, ang tighatag sa kalinaw ngadto sa tanang maminaw ug motuo.

Ang moderno nga tawo kinahanglan dili gayud malayo sa mga kamatuoran sa karaan ug sa ulahing mga adlaw—mga kamatuoran ug espirituhanong mga kasinatian nga nahitabo sa dihang ang mga propeta naglakaw ug nakig-istorya ni Jesus. Unsa ang

kahulugan ni Jesus ngadto sa karaang mga apostoles? Unsa Siya para kang Pedro?

Si Marcos, nagsulat sa mga panghitabo sa buntag sa Pagkabanhaw, namahayag nga si Maria Magdalena ug Maria ang inahan ni Santiago gigiyahan sa [duha ka anghel] nga ilang nakita samtang sila misulod sa lubnganan, “Lumakaw kamo . . . suginli ninyo ang iyang mga tinun-an ug si Pedro” (Marcos 16:7). Gisugo sila ilabi na sa pagpahibalo ni Pedro. Si Pedro ug Juan nagdali-dali sa pag-adto sa lubnganan. Misulod si Pedro, nakakita sa limpyong pagkapilo nga panaptong sinina ug panyo. Si Pedro usa ka personal nga saksi niining talagsaon nga panghitabo.

Sa adlaw sa Pentecostes, si Pedro . . . misangyaw sa mahimayaon nga ebanghelyo ug mipamatuod ni Jesus nga Nazareton. Natandog ang kasingkasing sa mga tawo ug nangutana, “Mga igsoon, unsa may among pagabuhaton?” (Mga Buhat 2:37). Ug si Pedro, uban sa bag-ong napalambo nga konbiksyon, mitubag, “Paghinulsol kamo, ug pabautismo kamo ang matag usa kaninyo sa ngalan ni Jesukristo tungod sa kapasayloan sa inyong mga sala, ug madawat ninyo ang gasa sa Espiritu Santo” (Mga Buhat 2:38). Tulo ka libo nga mga kalag ang mituo ug gibunyagan. Mibati sila sa espiritu ug gahum sa senior nga Apostol sa Ginoo. Magduhaduha pa ba gyud kita unsa ka kamahinungdanon si Jesus ngadto ni Pedro?

Kanunay kong mapalig-on sa kahugot sa konbiksyon ni Juan. Wala gayud pagduha-duha. Siya mipamatuod: “Sa sinugdanan mao na ang Pulong, ug

ang Pulong uban sa Dios, ug Dios ang Pulong. . . . Ang tanang mga butang nangahimo pinaagi kaniya. . . . Diha kaniya ang kinabuhi; ug ang maong kinabuhi mao ang kahayag alang sa mga tawo. Ug ang kahayag nagadag aliwala sa kangitngitan; ug ang kangitngitan wala makabuntog kaniya” (Juan 1:1, 3–5). . . .

Kita mahimong dili makasabut kon unsa kamahuluganon si Jesus ngadto kang Nephi sa dihang ang nabanhaw nga Kristo mipakita sa kasadpang kontinente, nag-ingon, “Tan-awa, Ako mao si Jesukristo, kinsa gipamatud-an sa mga propeta nga moanhi sa kalibutan.” . . .

Dayon si Nephi misulat, “Ang pundok sa mga katawhan miduol ngadto kaniya, ug mihikap pinaagi sa ilang mga kamot ngadto sa iyang kilid, ug mibati sa mga agi sa mga lansang sa iyang mga kamot ug sa iyang mga tiil” (3 Nephi 11:10, 15). . . . Sila naa na sa Iyang presensya, ug sila makapamatuod.

Unsa ang kahulugan ni Jesus ngadto sa batang Joseph Smith? Ang pagpakita sa Dios nga Amahan ug ni Jesukristo ngadto sa batang propeta sa modernong panahon gihulagway sa iyang mismo nga mga pulong: “Ako nakakita og usa ka dako nga gilis sa kahayag ibabaw gayud sa akong ulo, labaw sa kahayag sa adlaw. . . . Sa diha nga ang kahayag midapat kanako ako nakakita og duha ka Personahe, kansang kahayag ug himaya dili mahulagway, nagtindog ibabaw kanako diha sa kawanangan. Usa kanila misulti ngari kanako, nagtawag kanako sa akong ngalan ug miingon, nagtudlo ngadto

sa lain—*Kini mao ang Akong Hinigugmang Anak. Paminaw Kaniya!*” (Joseph Smith—Kasaysayan 1:16–17).

Ang espiritwal nga kahibalo ug espiritwal nga mga kasinatian kinahanglang dili gayud makalimtan sa moderno nga tawo, tungod kay ang mga pagpamatuod sa mga propeta sa karaan ug karon narekord na alang sa kaayohan sa tawo, ug karon ang mga tumutuo nagpamatuod niining mga kamatuoran. Kinahanglang pulihan sa moderno nga tawo ang mga walay kasiguradoan ug pagduhaduha uban sa tinguha nga mas masayud pa ni Jesus.

Kini mao ang atong responsibilidad ug nindot kaayong oportunidad

sa pagpamatuod kanunay ni Jesus ang Kristo. Kinahanglang gayud kita mopamatuod ngadto sa kalibutan sa Iyang pagka-dios, ang katinuod sa Iyang pagkatawo diha sa unod sa balaanon ug mortal nga mga ginikanaan. Siya gipili sa pagpahigayon sa mahinungdanong misyon sa Pagpahiuli ug sa Katubsanan. Iya kining gibuhath—Siya gilansang sa krus ug nabanhaw gikan sa lubnganan, nga nakapapossible sa tanang tawo nga mabanhaw pinaagi sa talagsaong Pag-ula ni Jesus, ma-santos man o makasasala.

Ang tanan mahimong maanaa sa dalan padulong sa mahangturong pag-uswag. Ang tanan nga modawat

Kaniya ug mahinulsulon makadawat ug kapasayloan sa nangaging mga sala ug kahigayunan nga mangkon ang kahimayaan. “Ako mao ang dalan, ug ang kamatuoran, ug ang kinabuhi: walay bisan kinsa nga makaadto sa Amahan, gawas kon pinaagi kanako” (Juan 14:6). Ang tawo posible bang makahunahuna og mas maayong konsepto para sa kapaingnan sa tawo? Si Jesukristo mao ang pinakamahinungdanon.

Sa pangutana “Unsa ang kahulugan ni Jesus ngadto sa moderno nga tawo?” Ako mopamatuod nga Siya makahuluganon kaayo. ■

Ang punctuation, capitalization, ug mga citation gi-estandard.

Ang moderno nga tawo kinahanglang dili gayud malayo sa mga kamatuoran sa karaan ug sa ulahing mga adlaw—mga kamatuoran ug espirituhang mga kasinatian nga nahitabo sa dihang ang mga propeta naglakaw ug nakig-istorya ni Jesus.

MGA BALITA SA SIMBAHAN

Bisitaha ang news.lds.org alang sa dugang nga mga balita ug mga kalihokan sa Simbahan.

Bag-ong mga Hilisgutan sa Visiting Teaching Magsugod sa Oktubre

Sugod sa Oktubre 2013 ang mga Mensahe sa Visiting Teaching sa Relief Society mag-focus sa balaang misyon ni Jesukristo ug sa Iyang daghang mga tahas ug mga hiyas.

Sa atong mabasa sa *Anak nga mga Babaye sa akong Gingharian: Ang Kasaysayan ug Buhat sa Relief Society*, “Dihang si Jesukristo dinhi pa sa yuta, Iyang gipakita kanato ang paagi unsaon nato sa pagpakabuhi.”¹ Pinaagi sa pagtuon ug pag-focus sa mga tahas ug mga hiyas sa Manluluwas, ang mga sister sa Simbahan makat-on nga mahisama Kaniya² ug makahisgot sa mga sister nga ilang giserbisyuhan kon sa unsa nga paagi nga ang mga pagtulunan ug ehemplo sa Manluluwas makaimpluwensya sa ilang mga kinabuhi.

Ang Ginoo mipakita nato unsaon sa pagpangalagad—unsaon sa pagbantay, paglig-on, ug pagtudlo sa usag usa. Ang Iya mao ang pagpangalagad sa mga inbidwal, sa tinagsa-tagsa.³ Ang visiting teaching mao ang atong oportunidad

sa pagsunod sa Iyang ehemplo.

Si Presidente Henry B. Eyring, Unang Magtatambag sa Unang Kapangulohan, mipamatuod nga “ang visiting teaching usa ka bahin sa plano sa Ginoo pagtabang sa mga tawo sa tibuok kalibutan. . . . ‘Siya mipahimutang og tarung nga sumbanan.’”⁴ Isip mga visiting teacher, nakahinumdom usab kita sa tambag ni Presidente Thomas S. Monson: “Kita ang mga kamot sa Ginoo dinhi sa yuta, uban sa mando nga moserbisyo ug motabang sa Iyang mga anak. Nagdepende Siya sa matag usa kanato.”⁵ ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. *Anak nga mga Babaye sa Akong Gingharian: Ang Kasaysayan ug Buhat sa Relief Society* (2011), 125.
2. Tan-awa sa Moroni 7:48.
3. Tan-awa sa *Anak nga mga Babaye sa Akong Gingharian*, 125; *Handbook 2: Administering the Church*, 9.5.
4. *Anak nga mga Babaye sa Akong Gingharian*, 131.
5. *Anak nga mga Babaye sa Akong Gingharian*, 134.

Usa ka Bilyon nga mga Rekord Anaa na Karon sa FamilySearch

Ni R. Scott Lloyd

Mga Balita sa Simbahan

Mga boluntaryo sa tibuok kalibutan nag-index (digitizing) sa daghang koleksyon sa mga rekord sa genealogy sa Simbahan miabut sa dako kaayong kalampusan niadtong Abril 19, 2013. Nianang petsaha nabut nila ang usa ka bilyon nga mga searchable record nga nadugang sa FamilySearch website sa Simbahan nga wala abti og pito ka tuig.

Ang mga bolunter nag-extract o nag-index sa mga rekord sukad pa niadtong 1978, apan sa pagka-Septiyembre 2006 ang Family History Department mipasiugda og dako nga kausaban nga nag-imbatar sa tanan bisan asa sa pag-log on sa site ug pag-sign up aron moapil sa proyekto sa pag-index.

“Ang mga dokumento gikuha gikan sa koleksyon sa 2.4 milyon ka mga rolyo sa microfilm nga dunay mga photographic image sa makasaysayong mga dokumento gikan sa 110 ka nasud ug mga lugar,” nagpasabut sa wiki entry sa FamilySearch site. “Ang mga dokumento naglakip sa mga rekord sa census, mga serti-piko sa pagkatawo ug pagkamatay, mga lisensya sa kaminyoon, mga rekord sa militar ug kabtangan, ug ubang importante nga mga rekord nga gitipigan sa lokal, nasudnon, ug nasyonal nga mga gobyerno.” ■

© RI

GILTRATOHAN NI JEFFREY D. ALLRED

Si Elder Perry Misulti sa Migradwar sa Unibersidad sa Pagbalanse sa Kinabuhi

Si Elder L. Tom Perry sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles namulong sa gradwasyon sa Brigham Young University didto sa Provo, Utah, USA, niadtong Abril 2013. Naghisgot siya sa panginahanglan sa pagbalanse sa kinabuhi ug mipasabut sa panginahanglan sa paghatag og panahon sa pamilya, panahon sa trabaho, panahon sa pagtuon, panahon sa pagserbisyo, panahon sa kaugalingon, ug ilabi na panahon sa ebanghelyo ni Jesukristo.

Iyang gitambagan ang mga migradwar sa pagdaginot. “Usa sa labing importante nga mga leksyon nga inyong makat-unan mao ang seguridad ug kalinaw nga moabut sa pagpakabuhi sumala sa inyong kinitaan,” miingon siya.

Gihatagan usab niya og gibugaton ang kaimportante sa pag-establisar og panimalay nga nagsentro ni Kristo. “Pag-ampo ug pagtuon sa kasulatan kada adlaw kinahanglang kabahin sa panimalay sa Santos sa Ulahing mga Adlaw,” miingon siya. “Himoa ang ebanghelyo ni Jesukristo nga importante, aktibo nga bahin sa inyong kinabuhi.”

Si Elder Nelson Mibisita sa Asia North Area

Gikan sa Pebrero 23 ngadto sa Marso 3, 2013, si Elder Russell M. Nelson sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mibisita sa Asia North Area. Miingon si Elder Nelson nga bisan asa siya moadto sa kalibutan, ang iyang mensahe mao ra. “Ania kami sa pagtudlo ug pagpamatuod ni Ginoong Jesukristo ug sa iyang ebanghelyo nga gipahiuli,” iyang giingnan ang mga miyembro sa maong dapit. “Ang among mensahe kabahin sa kalinaw ug kalipay, sa pagpalig-on sa mga pamilya, pagkasuod sa bana ug asawa, mga anak ngadto sa ilang mga ginikanan, ug ang mga tawo ngadto sa ilang mga katigulangan . . . aron silang tanan makaangkon og kinabuhing dayon sa presensya sa Dios kon mahuman na ang ilang pagpuyo dinhi sa yuta.”

Dugang sa miting sa mga lider sa priesthood ug mga miyembro sa tibuok dapit ug sa espesyal nga district alang sa kasundalohan sa Okinawa, si Elder Nelson nakigkita usab sa duha ka lokal nga mga opisyal sa gobyerno sa Japan.

Umaabut na ang Komperensya

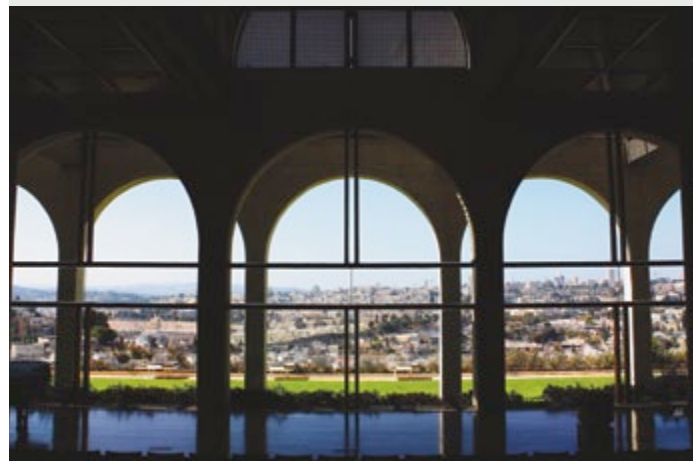
Sa makausa umaabut na ang kinatibuk-ang komperensya, ang panahon nga ang mga lider sa Simbahan mopaambit sa mga miyembro sa pulong sa Ginoos. Sumala sa giingon sa Ginoos, “Bisan pinaagi sa akong kaugalingon nga tingog o pinaagi sa tingog sa akong mga sulugoon, kini managsama ra” (D&P 1:38). Aniyay kasinatian gikan sa Abril 2013 nga kinatibuk-ang komperensya:

Komperensya sa Dagat sa Galilea

Mga 60 ka mga estudyante sa Brigham Young University Jerusalem Center for Near Eastern Studies nagpundok sa baybayon sa Dagat sa Galilea sa miaging Abril aron motan-aw sa sesyon sa Dominggo sa buntag sa kinatibuk-ang komperensya. Usa ka live nga sibya sa miting ginamit ang Internet gi-project sa kilid sa usa ka landong nga dapit nga duol ra sa tubig. Ang mga estudyante miadto sa Galilea isip kabahin sa 10 ka adlaw nga biyaha sa rehiyon. Ilang giila ug gipasalamat ang kaimportante sa kalihokan.

Si Jennie Smithson, usa sa mga estudyante, miingon nga kini talagsaon “nga matudloan sa mga propeta ug mga apostoles sa ulahing adlaw samtang naghinumdom sa karaang mga apostoles nga gitudloan ni Jesukristo dinhi niining maong baybayon.” ■

Talan-awon gikan sa BYU Jerusalem Center.

© IRI

ang akong mga Pag-ampo *sa* Pasalamat

*Samtang kami naglisud
sa pinansyal nga paagi,
mibati ko nga kami
adunay daghan kaayong
mga panginahanglan
nga angay i-ampo.
Ma-focus ba nako
akong mga
pag-ampo sa
pagpasalamat
lang?*

Ni Christie Skrinak

Sa milabayng mga tuig ang akong bana ug ako mipalit og balay nga among ganahan ug migahin og daghang panahon ug kwarta aron sa pag-ayo ug pagpanin-dot niini. Diseotso ka bulan ang milabay, ang ekonomiya mikunhod. Kinahanglan nga among ibayad ang among tinigom sa dagkong kantidad nga loan ug sa wala damhang mga galastuhan.

Among nasinati ang mga bulan sa pagsulay ug kalisud sa pinansyal. Nakasinati mi og lisud kaayo nga bulan sa pag-ayo sa balay ug sakyanan, bayrunon sa medikal, ug pagkunhod sa sweldo. Ang among tinigum daling nahurot.

Nakahinundom ko nga nag-ampo, nagbalik-balik og hangyo sa mga butang nga among gikinahanglan. Sa tumang kakapoy, naglisud ko sa pag-atiman og tarung sa among mga anak ug sa mga panginahanglan sa pamilya samtang hapit nako mobati og depresyon. Gihapon, nagpadayon ko sa pag-ampo, nangita og kahupayan ug nasayud nga kini akong pundasyon nga dili masobrahan sa kaguol.

Human sa mga bulan sa pag-ampo alang sa panabang, nagsugod ko sa paghunahuna og mga pamaagi nga mag-ampo nga mas kinasingkasing. Gipahinumduman ko sa Espiritu sa mga tambag gikan sa mga lider sa priesthood ug sa kasulatan nga nagtudlo sa kaimportante sa pagpasalamat sa Langitnong Amahan. Kini nga mga aghat nakapaamgo nako nga kinahanglan kong mas magpasalamat sa akong mga panalangin ug dili kaayo mangayo para sa akong pamilya ug sa akong gikinahanglan. Mihukom ko nga sulod sa usa ka semana dili ko mangayo ug magpasalamat lang diha sa akong mga pag-ampo.

Lisud kaayo kadto. Mibati ko nga daghan ang panginahanglan sa akong pamilya. Mibati ko nga daw akong napasagdan akong pamilya kay wala ko mangayo sa mga panalangin nga among gikinahanglan kaayo. Unsaon sa pagpanalangin sa Ginoo nako kon wala ko mangayo?

Bisan pa sa akong kakulba kabahin niini, gisulayan nako. Sa wala madugay nakaamgo ko nga ang akong mga pag-ampo dili na pabalik-balik. Nahimo nako pag-usab nga moila sa panginahanglan sa uban ug sa paglantaw lapas pa sa akong mga problema ngadto sa mga panalangin nga anaa gihapon kanako. Ang akong pasalamat mas nakapaduol nako sa Manluluwas, naghupay nako sa paagi nga dili unta nako masinati.

Usa ka kasulatan kanunay nakong nahunahunaan: “Kon sa ingon gibistihan sa Dios ang mga tanom sa kaumahan, nga karon buhi pa apan ugma igasalibay na ngadto sa hudno, dili ba kamo labaw pa nga iyang pagabistihan, O mga tawo nga diyutayg pagsalig?” (Mateo 6:30). Kini nga

kasulatan nagpaubos kanako samtang ako nagpadayon sa pag-ampo. Pinaagi sa pagpasalamat, mas nakakat-on ko kabahin sa pagkamapainubsanon.

Samtang nagpadayon ang semana, ang akong mga pag-ampo nausab gikan sa “Mapasalamaton ko sa pagkaon, sinina, ug kapuy-an” ngadto sa “Mapasalamaton ko sa pamilya nga Imong gisuportahan ug gipatunhay, sa proteksyon nga padayon Nimong gihatag kanamo. Mapasalamaton ko sa pagkaon nga Imong padayunon sa pagpanalangin kanamo.” Nakahinumdom usab ko nga nag-ampo, “Mapasalamaton ko nga kami nagsalig Kanimo, sa Imong paghunahuna kanamo, ug sa paagi nga Imong giandam aron kami makalingkawas niining kalisud, bisan unsa pa kini.” Sa ngadto-ngadto, ang akong pag-ampo nahimong dili lang pag-ampo sa pagpasalamat, dili lang pagpaubos, apan sa hugot nga pagtuo usab. Wala mangayo og mga panalangin, ako nagpakita og hugot nga pagtuo nga ang Ginoo mosangkap kanato, ug ang akong pagtuo nalig-on og maayo.

Atol niining mga pag-ampo, kanunay nakong mahunahunaan ang mga sakripisyo sa unang mga Santos, ug mangutana ko sa akong kaugalingon kon unsay andam nakong isakripisyo. Pipila pa ka adlaw ang milabay, among gibaligya ang among ganahan kaayo nga balay. Ubos kaayo ang mga presyo ug lisud ang pagbaligya og balay, apan napanalanginan mi nga nahalin among balay. Bisan tuod naalkansi mi—sama sa among gihunahuna—ang among pamilya karon anaa na sa kahimtang sa pagsugod og mas lig-ong pundasyon sa temporal nga paagi.

Gihapon, ang pagkahalin sa among panimalay sa lisud nga panahon dili mao ang milagro nga akong hambinon niining kasinatian. Ang milagro mao ang hugot nga pagtuo nga akong napalambo ug panabut nga akong naangkon. Si Presidente James E. Faust (1920–2007), Ikaduhang Magtatambag sa Unang Kapangulohan, mideklarar nga ang pagpasalamat usa ka “makaluwas nga baruganan.”¹ Sa akong hunahuna nasinati nako ang iyang gisulti sa dihang akong gitugyan ang akong kasingkasing ug mga pag-ampo sa Langitnong Amahan, nakadawat og kahupayan, kalinaw, ug paggiya. Ang akong bag-ong nakaplagan nga pagpamatuod sa pagpasalamat mao nga kini nagdasig sa pagkamapainubsanon, ang pagkamapainubsanon nagpalambo og pagtuo, ug ang pagtuo nakapahimo sa mga milagro. ■
Ang tagsulat nagpuyo sa Nevada, USA.

MUBO NGA SULAT

1. Tan-awa sa James E. Faust, “Gratitude as a Saving Principle,” *Ensign*, Mayo 1990, 85–87.

**Ni Elder
Jeffrey R. Holland**

Sa Korum sa
Napulog Duha
ka mga Apostoles

Ang Kaangayan ug

Ako nasayud nga makauban nato pag-usab ang Manluluwas, nga kon kita matinud-anon ngadto Kaniya, kita mobarug nga gawasnon—walay nagpugong ug walay palas-anon—ug kita makaila sa mga marka sa Iyang panit sa Iyang pagkaulipon ug pagkabilanggo ug sa dako nga sakripisyo alang kanato.

Kalooy sa Dios

Kadto dili sama sa ubang seremonya sa paggradwar nga akong natambungan o akong naapilan sukad. Dihay 44 nga migradwar, tanan nga lalaki. Sila walay tradisyonal nga kupo o kalo o gown nga pang-akademik. Ang matag lalaki nagsul-ob og hayag nga asul nga denim nga t-shirt ug asul kaayo nga denim nga karsones.

Ang seremonyas wala gipahigayon sa usa ka field house o sa stadium o gani sa usa ka nindot nga auditorium. Gipahigayon kini sa simpleng interdenominational chapel sa Utah State Prison. Ang migradwar mga malampuson nga nakakompleto og usa ka tuig nga kurso sa pagtuon sa Biblia, nga gipasiugdahan sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw para sa tanan nga gus-tong moapil.

Ang pangbukas nga pag-ampo gihatag sa usa ka batan-ong lalaki nga morag bata pa kaayo. Siya nahadlok og maayo, apan kinasingkasing siyang nag-ampo. Siya nabilanggo sulod na sa 10 ka tuig tungod sa pagpanulis nga may armas. Ang panapos nga pag-ampo gihatag sa usa ka lalaki nga mga 45 o 50

anyos ug maingon og usa ka tiyo para sa usa ka bata. Siya tibuok kinabuhi nga mabilanggo tungod sa second-degree nga pagpatay.

Usa ka batan-ong lalaki kinsa nakagawas na sa bilanggoan mibalik aron lang sa pagkuha sa iyang sertipiko ug sa pag-awhag sa iyang mga kaubanan. Siya miingon, “Mga higala, ang panglantaw diri sa bilanggoan bati. Mas maayo sa gawas. Hinumdumi kana.” Dayon miatubang siya sa mga taga-gawas, sa mga higala ug pamilya nga mitambong, ug miingon, “Kamo mao ang kaha-yag sa mangitngit nga dapit. Kon dili pa tungod sa inyong gugma, dili kami makaabut kon asa na kami karon ngadto sa angay

namong paingnan.”

Sa pagtapos sa seremonya, ang binilanggo nga nagpahigayon sa seremonya miingon, nga may emosyon sa iyang tingog ug ang luha milugmaw sa iyang mga mata, “Kini mao ang kinanindotan nga okasyon sa among tuig. Mas nindot pa kay sa Pasko. Mas nindot pa kay sa Thanksgiving. Gani mas nindot pa kay sa Mother’s Day. Mas nindot kini kay kami nalamdagan, ug kana halos sama kanindot sa pagkahimong gawasnon.”

Mangadto kita sa dapit nga makahinulsol—ngadto sa bishop o sa Ginoo o niadtong atong nasilo o niadtong nakapasilo kanato.

Dayon ang mga gate sa bilanggoan gisiradoan sa pagbiya nako ug sa akong asawa. Nianang gabhiona mipauli mi sa balay, ug moangkon ko nga wala ko makatulog. Kadto nga kasinatian nakapasamok kanako. Sayo sa buntag, ako adunay mga pagbati ug hunahuna ug tubag kabahin sa pagkabilanggo ug kagawasan (ug sa ilang relasyon sa paglamdag ug gugma) nga wala pa nako sukad masinati.

Ang Kaangayan sa Dios

Usa sa akong impresyon nianang gabhiona mao nga ang Dios makiangayon. Si Alma miingon: “Ikaw nagtuo ba nga ang kalooy mohikaw sa kaangayan? Ako moingon nganha kanimo, Dili; bisan usa ka tipik. Kon mao, ang Dios mohunong sa pagka-Dios” (Alma 42:25). Si Apostol Pablo miingon sa mga taga-Galacia, “Ayaw kamo palimbong; ang Dios dili mabiyabiay: kay bisan unsay igapugas sa tawo, mao usab kana ang iyang pagaanohon” (Mga Taga-Galacia 6:7).

Usa sa sunod nakong nahunahunaan mao nga si Pablo nagpasabut gayud nga kita moani sumala sa atong mga binuhatan. Naghunahuna ko nga kon kita mopugas og mga sampinit, dili gayud kita magplano nga makapupu og mga strawberry. Kon kita mopugas og kalagot, kita dili gayud magdahum nga makadawat og daghang paghigugma. Atong maani unsa ang atong ipugas.

Dayon nakahunahuna ko og lain samtang naghinumdom niadtong mga lalaki nga naka-asul: usa ka butang nga moani sumala sa atong mga binuhatan, apan moani kita, sa laing bahin, og mas ubay-ubay pa. Kita mopugas og gamay nga sampinit, ug kita makadawat og daghang mga sampinit—kada tuig ingon niini, dagkong kahoy-kahoy ug mga sanga niini. Dili gayud kini mawala gawas kon ato kining putlon. Kon kita mopugas og gamayng kalagot, sa dili madugay kita moani na og daghang kalagot—nagkagrabe ug nagkapait ug sa katapusan kagubot, makadaut nga kalagot.

Dayon, sa laing bahin, ako adunay usa ka makahupay nga pagkaamgo nga ang akong

unang gihunahuna—nga ang Dios makiangayon—dili sama kasakit paminawon. Bisan unsa pa ka makahahadlok nga kitang tanan nakasala, bisan unsa pa ka makahahadlok nga mamalandong sa makiangayong Dios, mas hilabihan ka makahahadlok para nako nga mamalandong sa dili makiangayong Dios.

Usa ka sukaranang baruganan sa doktrina sa Santos sa Ulahing mga Adlaw mao nga kita kinahanglang masayud nga ang Dios makiangayon aron makapadayon. Usa sa kinaiya sa Dios mao ang kaangayan, ug kita walay hugot nga pagtuo—tungod sa kahadlok—nga mopuyo nga matarung o mas mohigugma o mas andam nga maghinulsol kon kita wala nagtuo nga ang kaangayan pabor nato, kon kita naghunahuna nga mausab ang hunahuna sa Dios ug modesisyon nga adunay laing mga balaod.¹ Tungod kay kita nasayud nga ang Dios makiangayon ug mohunong sa pagka-Dios kon dili Siya ingon niini, kita adunay hugot nga pagtuo nga magpadayon, nasayud nga kita dili mahimong biktima sa sayop nga pagtuo o dili matag-an nga kausaban o sa usa ka bati nga adlaw o sa bati nga komedyo. Kana nga kasigurohan makapadasig kaayo.

Ang Kalooy sa Dios

Dayon aduna koy laing gihunahuna. Dako akong pasalamat tungod sa Iyang pagka-Dios, Siya usa gayud ka maloloy-on nga Dios. Sa Alma 42, human napasabut ni Alma ngadto kang Corianton nga ang Dios makiangayon, siya mideklarar nga ang sama nga Dios kinahanglang manggiloloy-on usab ug nga ang kalooy moangkon sa *mahinulsulon*. Karon, kini nga hunahuna lahi ngari kanako kay bag-o lang ko nakaadto sa bilanggoan. Kini nga panghunahuna nakapadasig kanako: Ang kalooy moangkon sa mahinulsulon. Nakahukom ko nga kon kadto mga tawhana kinahanglang masulod sa *bilanggoan* sa pagpahimulos sa gasa sa kalooy—ug pinaagi sa pagsulod didto, nakapalagan nila ang ebanghelyo ni Jesukristo

Kon kita mopugas og mga sampinit, dili gayud kita magplano nga makapupu og mga strawberry. Kon kita mopugas og kalagot, kita dili gayud magdahum nga makadawat og daghang paghigugma. Atong maani unsa ang atong ipugas.

o ang mga kasulatan o ang Pag-ula—nan ang ilang pagkabilanggo angay lang.

Busa mangadto kita sa dapit nga makahinulsol—ngadto sa bishop o sa Ginoo o niadtong atong nasilo o niadtong nakapasilo kanato. Kita adunay atong kaugalingong gamay nga mga dapit nga makahinulsol, tingali, sa palibut nato. Kon ang pag-adto didto mao ang paagi nga kita tinuorayng makahinulsol ug makapahimo nato sa pag-angkon sa gasa sa kalooy, nan kinahanglang buhaton nato kini.

Ako nasayud nga kini dili sayon usabon ug maghimo og bag-ong sinugdanan, apan ako nagtuo sa tibuok nakong kasingkasing nga kini mas sayon ug siguradong mas makatagbaw nga magsugod og bag-o kay sa magpadayon ug magtuo nga ang kaangayan dili moepekto.

Usa sa akong paborito nga British scholar miingon: “Dili ko motuo nga ang tanang mipili og sayop nga dalan malaglag; apan ang pagluwas kanila naglakip sa pagbutang kanila balik sa saktong dalan. Ang sumada [sa matematika] [nga sayop pagkalkulo] mahimong maeksakto: apan pinaagi lang sa pagsusi og balik hangtud nga inyong

makita ang sayop ug [dayon] ikalkulo kini pag-usab, dili sa yanong *pagpadayon*. Ang dautan mahimong makorihian, apan kini dili ‘mapalambo’ sa kaayohan. Ang panahon dili moayo niini. Kinahanglang eksaktuhon ang sayop.”²

Mao nga ang Dios makiangayon, ang “kalooy moangkon sa mahinulsolon” (Alma 42:23), ug ang dautan malikayan.

Ang Panginahanglan sa Paghinulsol

Ang katapusan ug labing nindot nako nga hunahuna nakatabang nako nga masabtan sa wala gayud nako tingali masabti. Ngano nga sa matag henerasyon, sa matag dispensasyon, ang Ginoo miingon sa Iyang gisulti sa sayo kaayo nga mga doktrina niini nga dispensasyon: “Ayaw pagsulti og lain gawas sa paghinulsol ngadto niini nga kaliwatan; paghupot sa akong mga sugo” (D&P 6:9). Kana nahimong positibo kaayo, makatabang, ug makapahinuklog nga hunahuna ug bersikulo alang kanako. Ako nakasabut sa paagi nga wala nako masabti sa una nga walay laing paagi gawas sa paghinulsol.

Kon kamo sama sa ubang mortal, kamo may mga kinaiya nga kinahanglang usbon,

may mga espirituhanong pagpugong nga kinahanglang mawala, ug may mga sala nga kinahanglang mahinulsulan. Aduna koy usa ka panig-ingnan: ang pagkaulipon sa kaignorante.

Para nako ang pinakadakong espirituhanong pagpugong sa atong kinabuhi mao ang kakulang sa pagkahibalo. Kita nasayud og gamayng mga sanglitanan sa atong kinabuhi. Duha niini mao “Ang kaignorante modala sa hingpit nga kalipay” ug “Ang wala nako mahibaloi dili makapasakit nako.” Tuguti ko sa pagsulti nga may dakong gibug-aton nga *mas* makapasakit kaninyo ang wala ninyo mahibaloi. Ako nagtuo nga kita may tulubagon sa espirituhanong pagpugong nga atong nasinati ug kita pagsilutan niining kinabuhia o sa sunod sa mga butang nga napakyas kita sa pagkat-on.

Diha sa mga baruganan sa atong tinuohan kita nasayud nga kita dili maluwas diha sa pagkaignorante (tan-awa sa D&P 131:6), ang atong nakat-unan niining kinabuhia madala nato sa pagkabanhaw (tan-awa sa D&P 130:18), kita adunay dako kaayong kabintaha sa sunod nga kinabuhi kon kita makinaadmanon (tan-awa sa D&P 130:19), nga kita maluwas sumala sa

atong nakat-unan,³ nga ang kahayag ug kamatuoran mobiya sa daotan (tan-awa sa D&P 93:37), nga ang himaya sa Dios mao ang salabutan (tan-awa sa D&P 93: 36), ug uban pa. Sa sayo nga higayon niini nga dispensasyon, ang tibuok Simbahan, sa tiningub nga paagi, gipasidan-an. Ang Ginoo miingon sa seksyon 84 sa Doktrina ug mga Pakigsaad:

“Ug Ako karon mohatag kaninyo og sugo sa pagbantay mahitungod sa inyong mga kaugalingon, sa paghatag og makugihon nga pagsunod sa *mga pulong* sa kinabuhi nga dayon.

“Kay kamo mabuhi pinaagi sa matag *pulong* nga mogula gikan sa ba-ba sa Dios.

“Kay ang *pulong* sa Ginoo mao ang kamatuoran, ug bisan unsa nga mga kamatuoran mao ang kahayag, ug bisan unsa nga kahayag mao ang Espiritu, gani ang Espiritu ni Jesukristo” (mga bersikulo 43–45; emphasis gidugang).

Ang sinugdanan aron kita mahimong maanaa sa presensya sa Ginoong Jesukristo, nga gipasabut nato diha sa seksyon 84, mao ang *pulong*.

“Kon kamo pabilin kanako, ug ang akong mga *sulti* pabilin kaninyo,” ang Ginoo mi-deklarar diha sa Iyang pangalagad, “pangayo

Ako nasayud nga kini dili sayon usabon ug maghimo og bag-ong sinugdanan, apan ako nagtuo sa tibuok nakong kasingkasing nga kini mas sayon ug siguradong mas makatagbaw nga magsugod og bag-o kay sa magpa-dayon ug magtuo nga ang kaangayan dili moepeкто.

kamog bisan unsa nga inyong gusto, ug kini pagabuhaton alang kaninyo” (Juan 15:7; emphasis gidugang).

Ang Kaimportante sa Kagawasan

Kon kita mopili og tema sa atong kinabuhi—ang kinabuhi nga atong nasayran, dili ang atong nangagi sa kinabuhi sa wala pa dinhi sa yuta ug sa atong umaabut—kana nga tema may kalabutan sa pagpangita sa tinuod nga kagawasan. Kita nasayud nga ang mahinungdanong bahin sa dakong Konseho sa Langit gigahin sa pagtudlo nato unsaon nato nga molambo ngadto sa hingpit nga kagawasan. Ang paagi sa Amahan mao ang kabubut-on ug pagpili—ang kagawasan nga masayop apan sa katapusan kagawasan sa paglampos. Daghang mga proteksyon kutob sa mahimo ug tanang gahum sa universe gipadala aron sa paggarantiya sa atong kagawasan sa paggamit sa atong kabubut-on ug makabalik sa atong celestial nga panimalay. Kining mga proteksyon naglakip sa kahingpitan sa kamatuoran sa ebanghelyo ug sa Pag-ula sa Manluluwas nga si Jesukristo.

Kita makasinati gayud og pagkaulipon ug pagkabilanggo kon kita dili gawasnon. Hapit ko manghinaut nga unta nabilanggo ko og kadiyot aron makasulti ko niining pahayag nga may pagka-dramatiko. Nanghinaut ko nga makasulti sama ni Pedro o Pablo ug makapaanhi sa mga anghel sa paglisang sa mga gwardiya ug moabli sa mga gate sa bilanggoan (tan-awa sa Mga Buhat 12:5–11; tan-awa usab sa 16:25–26) o sama nila ni Alma ug Amulek ug makapagun-ob sa mga bongbong sa bilanggoan (tan-awa sa Alma 14:23–29) o sama ni Joseph Smith, kinsa nakasulat sa labing makapadasig nga literatura sa kasulatan sa atong dispensasyon gikan sa tunga-tunga sa usa ka hugaw, mangiub, mamingaw nga bilanggoan (tan-awa sa D&P 121–23). Kita magpasalamat nga kita nagpuyo sa panahon karon, diin ang Presidente ug propeta sa atong Simbahan wala na magpuyo sa kahadlok nga mapriso ug kita dili, bisan sa pinakaminus sa politika ug pisikal nga paagi, kinahanglang mahimong ulipon. Apan adunay laing matang sa mga

pagpugong ug laing mga matang sa pagkabilanggo sa atong kinabuhi nga kinahanglan natong buntugon. Ang tanan natong katuyoan dinhi, kinahanglan natong buhaton.

Ako nagtuo sa tibuok nakong kasingkasing nga kon kita maghinulsol sa atong mga sala, kon kita magmaloloy-on sa mga sala sa uban, kon kita magmaisugon sa atong mga kahimtang ug may buhaton kabahin niini, ang buhi nga Amahan kanatong tanan motabang kanato, sa pulong diha sa kasulatan, “modala [kanato] ingon sa mga pako sa agila” (D&P 124:18).

Ako nadala na sa mga pako sa agila. Nasayud ko uban sa tibuok nakong kasingkasing nga ang Dios buhi ug nga si Jesus mao ang Kristo. Nasayud ko nga si Jesus naggiya niini nga Simbahan, nga kini Iyang Simbahan, nga Siya ang ulohang bato sa pamag-ang, diin ang pundasyon sa buhing mga apostoles ug propeta napahimutang. Nasayud ko nga makauban nato pag-usab ang Manluluwas, nga kon kita matinud-anon ngadto Kaniya, kita mahimong gawasnon—walay makapugong ug walay palas-anon—ug kita makaila sa mga marka sa Iyang panit sa Iyang pagkaulipon ug pagkabilanggo ug sa dako nga sakripisyo alang kanato. Nasayud ko nga kinahanglan ta nga maghinulsol sa atong mga sala ug nga ang Dios makiangayon, apan dako akong pasalamat sa mga kasulatan ug sa mga pulong sa buhing mga propeta nga kon may daghang sala, ang grasya mahimong mas daghan ug nga “ang kalooy moangkon sa mahinulsulon.” ■

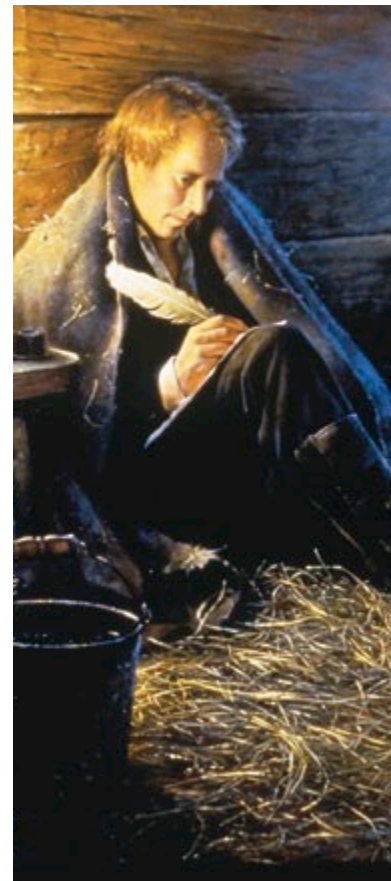
Gikan sa usa ka pakigpulong sa fireside, “Born Upon Eagle’s Wings,” nga gihatag niadtong Hunyo 2, 1974, sa Brigham Young University. Alang sa kompleto nga teksto sa Iningles, adto sa <http://speeches.byu.edu>.

Alang sa dugang niining hilisgutan, tan-awa sa D. Todd Christofferson, “Katubanan,” *Liahona*, Mayo 2013, 109; ug Craig A. Cardon, “Ang Manluluwas Gusto nga Mopasaylo,” *Liahona*, Mayo 2013, 15.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa sa *Lectures on Faith* (1985), 50–54.
2. C. S. Lewis, *The Great Divorce* (1946), viii.
3. Tan-awa sa *Mga Pagtuhun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Joseph Smith* (2007), 320.

Si Joseph Smith misulat sa labing makapadasig nga literatura sa kasulatan sa atong dispensasyon gikan sa tunga-tunga sa usa ka hugaw, mangiub, ug mamingaw nga bilanggoan.

Sama kang Kristo nga Kalooy

Ang mortal nga pangalagad sa Manluluwas naghatag kanato sa praktikal nga mga ehemplo kon sa unsang paagi kita mahimong maloloy-on.

Ni Randy L. Daybell

Sa dihang nawala ni Propeta Joseph Smith ug ni Martin Harris ang 116 ka hinubad nga mga pahina sa Basahon ni Mormon, nasuko kaayo ang Ginoo sa ilaha (tan-awa sa D&P 3:6–8, 12–13). Sa mubong higa-yon nawad-an og kahigayunan si Joseph sa paghubad ug nagmasulub-on sa iyang pagkadilimasulundon.¹ Human nagpaubos sa iyang kaugalingon ug nangamuyo sa Ginoo alang sa kapasayloan, ang Manluluwas misiguro ni Joseph, “Hinumdumi, ang Ginoo maloloy-on; . . . ug ikaw sa gihapon pinili, ug ikaw gitawag pag-usab ngadto sa buhat” (D&P 3:10).

Si Presidente Dieter F. Uchtdorf, Ikaduhang Magtambag sa Unang kapangulohan, mitudlo: “Si Kristo ang atong ehemplo. Sa Iyang mga pagtulun-an [sa kalooy] sama sa Iyang kinabuhi, gipakita Niya kanato ang dalan. Gipasaylo Niya ang dautan, ang bulgar, ug kad-tong nagtinguha sa pagpasakit ug paghimo og dautan Kaniya.”²

Ang mga kasulatan nagpakita nga ang kamanggiloy-on mao ang usa sa langitnon nga mga kinaiya sa Manluluwas. Si Jesus mitudlo, “Bulahan ang mga maloloy-on” (Mateo 5:7), ug “Magmaloloy-on kamo, maingon nga maloloy-on man ang inyong Amahan” (Lucas 6:36).³ Ang kalooy naglakip sa mga pagbati ug mga buhat sa simpatiya, pagkamabination, pagpasaylo, ug gugma. Ang atong kapasidad sa kalooy kasagaran mogawas kon makakita kita sa dili sagad ug makaguol nga mga kahimtang sa uban. Gipakita ni Kristo ang walay kinutuban nga kapasidad sa kalooy. Siya “dili makahimo nga masud-ong sa nawong sa tawo nga wala masakiti sa ilang pagduha-duha, ilang kalibug, ug ilang kalisdanan. . . . Kon siya makakita sa mga tawo nga naluya ug nahisalaag sa kalibutan sama sa karnero nga walay magbalantay, siya malooy kanila.”⁴

Ang mosunod nga mga baruganan gikan sa mga asoy sa Bag-ong Tugon naghulagway sa unsang paagi nga ang

Manluluwas nagmanggiloy-on ug sa unsang paagi kita mopili nga magmanggiloy-on sa uban.

Si Jesus nagmanggiloy-on pinaagi sa dili pagbasol sa uban.

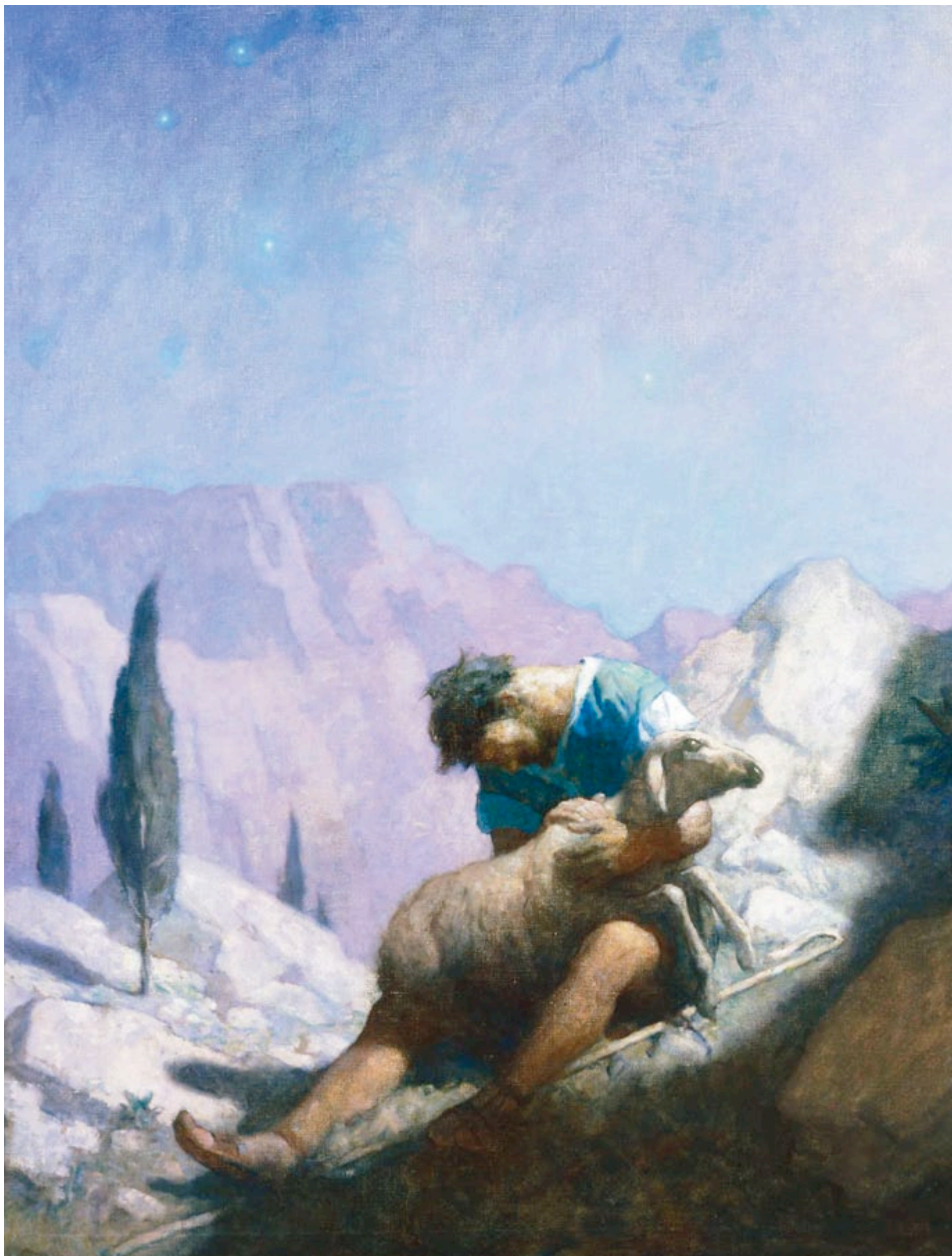
Sa Katapusang Panihapon, mga oras sa wala pa ang pagbudhi, si Judas Iscariote mikaon sa panihapon sa Pagpalabay uban sa mga disipulo. Sa dihang gipahibalo ni Jesus, “Usa kaninyo magabudhi kanako,” ang mga disipulo, lakip ni Judas, nangutana Kaniya, “Ako ba?” (Mateo 26:21–22). Si Jesus mitubag ni Judas, “Ang imong pagabuhaton, buhata sa madali” (Juan 13:27). Dayon sa agianan pasulod sa Tanaman sa Getsemani, si Jesus ug Judas nagkita pag-usab. Si Judas miingon, “Magtutudlo, kumusta ka?” ug gisugat ang Manluluwas uban sa usa ka halok (Mateo 26:49), diin si Jesus nangutana, “Inubanan ba diayg halok ang imong pagbudhi sa Anak sa tawo?” (Lucas 22:48). Ang tubag ni Jesus, samtang wala makapawala sa mga sangputanan sa gibuhaton ni Judas, wala magbasol kaniya apan mitandog sa balatian ni Judas sa husto ug sayop.

Human naagwanta ni Jesus ang pagkabilanggo, paglatingo, pagbunal, paglakaw diha sa siyudad, ug pagdala ug pagpalansang sa krus diha sa mga kamot sa mga sundalo nga taga-Roma, Siya maloloy-ong mitan-aw sa mga nagdakop Kaniya ug nangamuyo, “Amahan, pasayloa sila; kay wala sila makasabut sa ilang ginabuhaton” (Lucas 23:34).

Si Jesus nagmanggiloy-on pinaagi sa pagpili nga mohigugma kay sa mopanghinaraut.

Sayo sa Iyang pangalagad, si Jesus mihunong aron sa pagpahulay ug pag-inom og tubig sa atabay sa Samaria

“Kon [ang Manluluwas] makakita sa mga tawo nga naluya ug nahisalaag sa kalibutan sama sa karnero nga walay magbalantay, siya malooy kanila.”

atol sa usa sa Iyang panaw. Usa ka babaye miduol sa atabay aron sa pagkalos og tubig, ug ang Manluluwas nakig-istorya kaniya. Ang babaye nahibulong nga Siya nakig-istorya kaniya, “kay ang mga Judeo ugod wala [may] pakigharong sa mga Samaritanhon.” Apan wala Niya panumbalinga ang mga tradisyon nga nakapaubos sa bili sa babaye sa mga mata sa uban. Siya mitudlo kaniya mahitungod sa buhi nga tubig sa ebanghelyo, ug Siya mipamatuod ngadto kaniya, “Ako nga nakigsulti kanimo mao [ang Mesiyas].” (Tan-awa sa Juan 4:3–39.)

Atol sa katapusang mga adlaw sa pagpangalagad Niya sa Perea, si Jesus miagi sa siyudad sa Jerico sa Iyang pagpadulong sa Jerusalem. Usa ka mubo, adunahang lalaki nga ginganlan og Zaqueo mikat-kat sa kahoy aron makakita sa Manluluwas samtang Siya moagi. Si Jesus nakamatikod kaniya ug miingon nga Siya moadto sa balay ni Zaqueo. Pipila sa mga disipulo ni Jesus mireklamo sa dihang ila kining nakita, nag-ingon nga si Jesus “misulod siya sa pag-abut diha sa balay sa usa ka tawong makasasala.” Apan nakita ni Jesus ang kamaayo ni Zaqueo ug miingon, “Niining adlaw karon, ang kaluwasan nahiabut niining balaya, sanglit siya usab anak man ni Abraham.” (Tan-wa sa Lucas 19:1–10).

Si Jesus nagmanggiloy-on pinaagi sa paghatag sa uban og daghang mga oportunidad sa paghinulsol ug mapasaylo.

Sayo sa Iyang pangalagad, si Jesus mibalik sa sinagoga sa Iyang lungsod nga natawhan diha sa siyudad sa Nazaret, diin Siya kadaghan nga misimba. Iyang gibasa niadtong nagpundok para sa Igpapahulay ang usa ka panagna gikan ni Isaias kabahin sa Mesiyas. Siya dayon yanong mipamatuod ngadto kanila nga Siya mao ang Mesiyas. Ang mga tawo diha sa sinagoga “nangasuko sa hilabihan gayud” sa Iyang mga pulong, ug ilang “giabog siya paingon sa gawas sa lungsod . . . aron ilang ihulog siya” sa pangpang. (Tan-awa sa Lucas 4:16–30.) Ang dugay na nga mga higala ni Jesus nahimong Iyang mga kaaway. Wala madugay, si Jesus miadto sa Nazaret pag-usab ug mitudlo sa mga tawo. Ug bisan tuod sila nasilo kaniya, Siya kaduha naningkamot sa pagpasabut kanila. (Tan-awa sa Mateo 13:54–57.)

Ang mga lider sa mga Judeo mao gyud ang kaaway sa Manluluwas. Sila nagtinguha sa pagpatay kaniya tungod kay Siya mihulga sa ilang mga tradisyon. Apan miawhag og balik kanila si Jesus sa paghinulsol ug mosunod sa kama-tuoran. Anaa sa mga kasulatan nga dili mominus og 10 ka dagkong mga wali nga gidirekta ni Jesus niining mga lider diin Iyang gipakita ang ilang mga sala ug midapit kanila sa paghinulsol.

Si Jesus nagmanggiloy-on pinaagi sa paglikay nga mobati og pagdumot.

Ang Jerusalem mao ang dapit sa pag-antus ug kamatayon sa Manluluwas. Siya unta mahimong masuko sa mga tawo dinhi; apan Siya kanunay nagpahayag og kasubo sa ilang mga kadautan ug pagdumili sa paghinulsol.

Sa mga adlaw sa wala pa Siya Gilansang, misakay og asno si Jesus paingon sa Jerusalem. Usa ka panon sa mga sumusunod nagmaya, nagbuklad sa ilang mga kupo diha sa Iyang atubangan ug misimba sa Dios. (Tan-awa sa Lucas 19:28–38.) Apan si Jesus nasayud nga ang kamaunungon sa mga tawo sa Jerusalem dili molungtad. Samtang Siya nagsud-ong sa siyudad atol sa Iyang katapusang semana, ang Manluluwas mihilak, nag-ingon, “O Jerusalem, Jerusalem, nga nagapatay sa mga propeta, ug nagabato sa mga sinugo nganha kanimo, sa makadaghan gipangandoy ko ang pagtigom unta sa imong mga anak, . . . apan nagadumili kamo!” (Mateo 23:37; tan-awa usab Lucas 19:41–44).

Pipila lang ka adlaw ang milabay, ang mga katawhan nakigbatok ni Jesus ug misinggit nga Siya pagasilutan. Samtang ang Manluluwas padulong nga ilansang sa krus, “usa ka dakong panon sa katawhan, ug sa mga babaye, . . . nanaghilak ug nanagminatay tungod kaniya.

“Apan si Jesus milingi ug miingon ngadto kanila, mga Babayeng anak sa Jerusalem, ayaw kamo paghilak tungod kanako, hinonoa panghilak kamo tungod sa inyong kaugalingon, ug tungod sa inyong mga anak” (Lucas 23:27–28). Bisan pa sa Iyang pagpaubos diha sa publiko ug grabing personal nga mga mag-antus diha sa kamot sa mga katawhan sa Jerusalem, ang Manluluwas wala gayud mobati og pagdumot kanila ug mipahayag sa kaguol nga sila midumili sa paghinulsol.

Si Jesus nagmanggiloy-on pinaagi sa pagtabang sa uban nga nanginahanglan.

Atol sa usa sa Iyang panaw, si Jesus duol na sa siyudad sa Nain, diin Siya nakakita og “giyayongan paingon sa gawas nga usa ka minatay nga bugtong anak nga lalaki sa usa ka inahan nga balo” (Lucas 7:12). Si Elder James E. Talmage (1862–1933) sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles naghulagway sa nahitabo nga milagro diha sa iyang libro nga *Jesus the Christ*: “Ang atong Ginoo nagtan-aw nga naluo niining masulub-ong inahan, nga nawad-an na og bana ug anak; ug, Siya Mismo mibati sa kasubo sa inahan, Siya miingon sa malumo nga tuno, ‘Ayaw na paghilak.’ Iyang gihikap ang gihigdaan sa minatay [ug] . . . miingon Siya ngadto sa patay: ‘Dong, ingnon ko ikaw, Bangon.’ Ug ang patay nakadungog sa Iyang tingog kinsa mao ang Ginoo sa tanan, ug dayon milingkod ug namulong. Mabination nga gihatag ni Jesus ang batan-ong lalaki ngadto sa iyang inahan.”⁵

Si Jesus mipahigayon og daghang mga milagro alang sa mga tawo atol sa panahon sa panginahanglan. Siya miayo og sanglahon, mipakalma sa dagat, ug gibuhi pagbalik ang anak nga babaye ni Jairo.

Si Jesus mipahigayon og daghang mga milagro alang sa mga tawo atol sa panahon sa panginahanglan. Siya miayo og sanglahon, mipakalma sa dagat, ug gibuhi pagbalik ang anak nga babaye ni Jairo. Siya miayo sa tawo nga masakiton diha sa lawa sa Betesda, sa usa ka bungol nga maglisud sa pagsulti, ug sa 10 ka sanglahon. Silang tanan hilabihang nanginahanglan.

Gimarkahan sa Manluluwas ang dalan nga sundon. Kita naningkamot nga magmanggilyon pinaagi sa dili pagbasol sa uban, mohigugma kay sa mopanghimaraut, paghatag sa uban og daghang mga oportunidad sa paghinulsol, paglikay nga mobati sa pagdumot, ug pagtabang sa uban nga nanginahanglan. Kon mas atong ilhon ug hinumduman ang daghang kalooy nga gihatag kanato ni Jesukristo, mas makakat-on kita nga magmanggilyon ngadto sa uban.

Si Presidente Uchtdorf mitambag: “Igo na ang kasakit ug kasub-anan niini nga kinabuhi nga dili na kini dugangan pinaagi sa atong kaugalingong kagahi sa ulo, kayugot, ug kasilag. . . . Kinahanglan atong isalikway ang atong mga mulo. . . . *Kana mao ang paagi sa Ginoo.*”⁶

Sa dihang ang nabanhaw nga Ginoo mibisita sa mga Ne-
white sa Amerika, Siya mitudlo sa mga tawo. Ug sa dihang miabut na ang panahon nga Siya mobiya, si Jesus “milibut

sa iyang mga mata pag-usab ngadto sa pundok sa mga katawhan, ug nakakita nga sila naghilak. . . .

“Ug siya miingon ngadto kanila: Tan-awa, ang akong kasingkasing napuno sa kapuangod diha kaninyo.

“Aduna ba kamo dihay mga masakiton? . . . Dad-a sila ngari ug Ako moayo kanila, kay Ako adunay kalooy diha kaninyo; ang akong kasingkasing *napuno sa kalooy*” (3 Nephi 17:5–7; emphasis gidugang). Ang Iyang kalooy walay kinutuban. Siya mopanalangin kanato uban sa balaanong gasa sa kalooy kon kita moduol Kaniya (tan-awa sa Moroni 10:32). ■

Alang sa dugang niining hilisgutan, tan-awa sa Dallin H. Oaks, “Mga Sumusunod ni Kristo,” *Liahona*, Mayo 2013, 96. Ang tagsulat nagpuyo sa New York, USA.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa sa *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Joseph Smith* (2007), 81–84.
2. Dieter F. Uchtdorf, “Ang Maloloy-on Magadawat og Kalooy,” *Liahona*, Mayo 2012, 76.
3. Ang Griyego nga pulong sa Mateo 5:7 nga *eleémón*, nagpasabut og *manggilyon-on*. Ang Griyego nga pulong sa Lucas 6:36 nga *oiktirmón*, nagpasabut usab *manggilyon-on*.
4. Charles Edward Jefferson, *The Character of Jesus* (1908), 154.
5. James E. Talmage, *Jesus the Christ*, 33rd ed. (1977), 252.
6. Dieter F. Uchtdorf, “Ang Maloloy-on Magadawat og Kalooy,” 76–77.

Sa Unsang Paagi Giestablisar ang Doktrina?

Ni LaRene Porter Gaunt

Mga Magasin sa Simbahan

Ang doktrina mo-abut karon sama sa karaan—pinaagi sa balaan nga pagpadayag ngadto sa mga propeta.

I sip mga Santos sa Ulahing mga Adlaw “kami nagtuo sa tanan nga gipadayag sa Dios, sa tanan nga gipadayag niya karon, ug kami nagtuo nga siya mopadayag pa og daghan nga dagko ug mahinungdanon nga mga butang kalabut sa Gingharian sa Dios.” (Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:9).

Sa relasyon tali sa pagpadayag ug doktrina, si Elder D. Todd Christofferson sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles miingon, “Sa Simbahan karon, sama sa karaan, ang pag-establisar sa doktrina ni Kristo o pagkorihir sa doktrinal nga mga sayop nagkinahanglan sa balaang pagpadayag ngadto sa gitugahan sa Ginoo sa apostolikanhong awtoridad.”¹

Sama nga ang pagpadayag mao ang paagi diin ang doktrina madawat sa mga propeta, manalagna, ug tigpadayag, kitang tanan mismo makadawat usab og pamatuod

nga ang mga doktrina sa ebanghelyo ni Jesukristo tinuod. Kining personal nga pagpadayag madawat pinaagi sa pag-ampo, pagtuon sa kasulatan, ug saksi sa Espiritu Santo. Atong gipakita nga atong gidawat ang doktrina ni Jesukristo pinaagi sa paghinulsol, pagpabunyag, pagdawat sa gasa sa Espiritu Santo, ug pagpadayon sa pag-sunod sa mga balaod ug pagtuman sa mga pakigsaad sa ebanghelyo sa atong tibuok kinabuhi.

Ang mosunod nga flowchart, gibase sa pakigpulong ni Elder Christofferson sa Abril 2012 nga kinatibuk-ang komperensya, mopakita sa unsang paagi giestablisar ang doktrina.² ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. D. Todd Christofferson, “Ang Doktrina ni Kristo,” *Liahona*, Mayo 2012, 86.
2. Tan-awa sa D. Todd Christofferson, “Ang Doktrina ni Kristo,” 86–90.

Ang Unang Kapangulohan

Ang Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles

ANG PAGPADAYAG SA DOKTRINA NAGAGIKAN NI JESUKRISTO

Kon ang pinadayag mao ang doktrina sa tibuok simbahan, kini madawat lang sa Unang Kapangulohan ug sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles (tan-awa sa Amos 3:7; D&P 1:38; 28:2).

ANG PINADAYAG MOABUT PINAAGI SA . . .

IYANG PERSONAL NGA PAGPAKITA

Ang Dios nagpakita ngadto kang Moises ug gipakita kaniya ang taglagaong buhat sa iyang mga kamot (tan-awa sa Moises 1:1–9; tan-awa usab sa Joseph Smith—Kasaysayan 1:15–20).

IYANG KAUGA- LINGON NGA TINGOG

Ang Ginoo nakigsulti ngadto kang Nephi ug gisugo siya sa paghimo og barko aron dalhon iyang pamilya ngadto sa Amerika (tan-awa sa 1 Nephi 17:7–8).

TINGOG SA ESPIRITU SANTO

Kini nga matang sa pagpadayag makomunikar Espiritu ngadto sa espiritu. Ang mga Apostoles sa Bag-ong Tugon nakadawat og kumpirmasyon pinaagi sa Espiritu Santo nga dili na ipasunod ang balaod ni Moises sa bag-ong mga kinabig (tan-awa sa Mga Buhat 15:5–29).

MENSAHERO

Mga mensahero nga sila si Moises, Elias, ug Elijah mipakita kang Joseph Smith ug Oliver Cowdery ug ang matag usa nila mihatag sa mga yawe sa ilang dispensasyon ngadto sa Propeta (tan-awa sa D&P 110:11–16).

ANG PINADAYAG MAHIMONG MADAWAT SA . . .

PRESIDENTE SA SIMBAHAN

Ang propeta ug Presidente sa Simbahan makadawat sa pinadayag nga mahimong doktrina kon kini paluyohan sa hinusang tingog sa Unang Kapangulohan ug sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles (tan-awa sa Mga Buhat 10; Opisyal nga Pahayag 2).

MGA PROPETA NGA NAGLIHOK ISIP KONSEHO

Ang mga disipulo sa Amerika nag-ampo aron masayud unsay ilang ipangalan sa Simbahan. Si Kristo mipakita ngadto kanila ug mitubag, “Bisan unsa ang inyong buhaton, kamo mobuhat niini pinaagi sa akong ngalan; busa kamo motawag sa simbahan sa akong ngalan” (3 Nephi 27:7).

*Ang matarung nga mga
ehemplo makapanalagin
sa mga batan-on atol sa
mahinungdanon nga
panahon sa ilang kinabuhi.*

ANG BATAN-ONG MGA LALAKI KARON NAGKINAHANGLAN OG Matarung nga mga Ehempto

Ni Hikari Loftus

Mga Magasin sa Simbahan

Panahon sa high school, si Todd Sylvester adunay duha ka tumong: mahimong maayo sa basketball ug mailhan nga pinakasikat nga tig-party sa eskwelahan.

Sa edad nga 14, si Todd nagsugod sa pag-inom ug paggamit og drugas. Dili pa siya miyembro sa Simbahan, ug wala siya tudloi sa iyang mga ginikanan, sama sa iyang paghulagway niini nga, “buhata kini o ayaw kini buhata” kabahin sa iyang batasan. Sa mga katuigan, ang iyang pagkaadik sa drugas ug pagkapalahubog migun-ob sa iyang nindot nga career sa basketball ug nakapahunahuna niya nga maghikog.

Makaguol, ang mga elemento sa istorya ni Todd makita usab sa kinabuhi sa daghang batan-ong mga lalaki karon, bisan mga miyembro sa Simbahan. Apan, adunay usa ka butang nga aduna ang batan-ong mga lalaki sa Simbahan nga wala si Todd: matarung nga mga ehempto. Ang hamtong nga mga lider sa Simbahan mahimong dakong panalangin sa mga batan-on atol sa mahinungdanon nga panahon sa ilang kinabuhi. Tungod sa iyang nasinati, si Todd, kinsa namiyembro sa Simbahan sa edad nga 22, karon naningkamot nga mahimong positibong ehempto sa mga batan-on sa iyang ward.

Ang kausaban ni Brother Sylvester nahitabo, atol sa iyang labing lisud nga panahon, siya yanong nag-ampo: “Dios, nagkinahanglan ko og tabang.” Usa ug tunga sa bulan ang milabay, usa ka dugay nang higala, kinsa

miyembro sa Simbahan, mitawag niya ug miingon, “Todd, nadasig ko sa pagsulti nimo nga nagkinahanglan mi nimo. . . . Makatabang ka og daghang mga tawo, ilabi na sa mga batan-on ug mga bata.”

Mga pipila ka tuig ang milabay, human sa iyang bunyag ug sa iyang kaminyoon diha sa templo, si Brother Sylvester gitawag sa pagserbisyo diha sa Young Men—usa ka calling nga nakapahimo niya sa pagserbisyo og 14 ka tuig sa batan-ong mga lalaki.

Gigamit ang iyang kaagi sa pagdasig sa batan-ong mga lalaki nga iyang giserbisyoan, si Brother Sylvester nakakaplag og paagi nga makasabut sa mga panlimbasug nga nasinati sa mga batan-on. “Sa akong hunahuna kadaghanan sa mga batan-on mahadlok hisgutan ang ilang mga panlimbasug,” miingon siya. “Apan akong gipakigbahin ang akong istorya niining mga batan-on matag tuig. Tingali tungod niana, sila mibati nga komportabing moduol nako nga moingon, ‘Nanlimbasug ko sa pornograpiya o pagkapalahubog o naghunahuna nga maghikog.’” Si Brother Sylvester makasuporta kanila samtang sila maghinulsol, nga naglakip sa pagduol sa bishop.

Ang mga lider nga maminaw ug makahatag og mahigugmaong feedback ngadto sa mga batan-on atol sa mahinungdanon nga mga panahon makamugna og epektibong koneksyon nga makatabang sa paghulma sa pagkatawo sa mga batan-on. Si Mat Duerden, luyo-luyong propesor sa Brigham Young

University kinsa nakadawat og PhD sa youth development, miingon, “Ang pagkabatan-on mao [ang panahon nga ang mga indibidwal] momugna sa ilang pagkatawo: mga mithi, pagtuo, tahas, ubp. Kini ang proseso sa pagsuta. Kabahin niining proseso mao ang pagkuha og feedback gikan sa mga kaedad o mga ginikanan o sa ubang mga hamtong, ug mahimo kining epektibo kon kini gikan sa tinahud ug gimanggad nga hamtong.”

Si Brother Duerden mipadayon, “Ang labing epektibo nga tahas sa pagtudlo natukod diha sa komon nga pagtahud sa usag usa ug sa pagbati sa mga batan-on nga adunay usa ka tawo nga tinuod nga nabalaka kanila dili igsapayan kon unsa siya magsinina o manulti.”

“Kadaghanan sa mga lalaki nangandoy nga masuod sa ilang papa,” miingon si Brother Sylvester. “Kon wala sila niini, ang sunod nga ilang maayong buhaton mao ang pagpangita og hamtong nga lalaki nga ilang makaistorya, makapagawas sa ilang mga ideya, ug dili hukman, kataw-an, o sawayon tungod sa ilang mga problema. Wala ko diha aron pulihan ilang papa, apan ganahan kong maanaa para nila aron sila makasulti kanako sa tinarung nga paagi.”

“Importante nga mopakigbahin og mga kasinatian uban sa mga batan-on aron makasabut mo nila. Imbis nga magbarug-barug lang, kinahanglang aktibo kang moapil. Adu-nay gahum sa pagpakigbahin og mga kasinatian.

“Ang tanang miyembro kinahanglang manginlabot sa mga batan-on, dili igsapayan sa ilang calling.”

Mat Duerden, luyo-luyong propesor, Brigham Young University

Samtang ang mga lider sa Simbahan adunay mahinungdanong tahas nga motabang sa pagtudlo sa usa ka batan-on, ang mga propeta ug apostoles miingon nga ang nag-una nga ehemplo para sa mga kabatan-onan mao ang ilang ginikanan. Sama pananglit, si Elder M. Russell Ballard sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles miingon: “Mga amahan, kamo ang nag-una nga sumbanan sa pagkalalaki alang sa inyong mga anak nga lalaki. Kamo ang ilang labing makahuluganong tigmatuto, ug motuo kamo ug sa dili, kamo ang ilang bayani sa dili maihap nga paagi. Ang inyong mga pulong ug ang inyong ehemplo dako og impluwensya nganha kanila” (“Mga Amahan ug mga Anak nga Lalaki: Usa ka Talagsaon nga Relasyon,” *Liahona*, Nob. 2009, 47).

Walay lig-ong relasyon nga namugna ni Brother Sylvester uban sa batan-ong mga lalaki nga nahitabo diha-diha dayon; iyang giamuma kadto nga relasyon sa daghang tuig sa pagserbisyo. Sa 20 ka batan-ong mga lalaki nga iyang gitudloan, 17 ang nag-misyon. Mga 5 kanila walay intensyon nga mag-misyon sa wala pa nila makaistorya si Brother Sylvester.

“Ang rason nganong nagmalampuson ko niining batan-ong mga lalaki kay sila nasayud nga gihigugma gyud nako sila,” miingon si Brother Sylvester. “Sila nasayud niini—dili kay gisulti nako apan akong gibuhat. Nag-focus gyud ko nga sila adunay relasyon uban sa ilang Manluluwas. Mibati ko nga kini ang yawe aron ilang mabuntog ang tanan ug magpadayon sa kinabuhi ug magmalampuson.”

Pinaagi sa pagtabang sa batan-ong mga lalaki nga makapalambo og relasyon sa Manluluwas, si Brother Sylvester naglaum nga ang ilang pagpamatuod mogiya kanila nga mag-misyon, maminyo diha sa templo, ug mag-amuma og matarung nga pamilya. “Kana mao ang plano sa kalipay,” siya miingon. “Mao nga ang [pagtabang sa mga batan-on] importante kaayo.” ■

MALAMPUSONG MGA ISTORYA

Ang mosunod nga mga batan-ong lalaki adunay positibong mga ehemplo kinsa nakahimo og kalainan sa ilang kinabuhi.

Wala Na Ko Makapalta Pa og Miting sa Sakrament

Isip batan-on, misinati ko sa normal nga mga pagsulay nianang pangedaron. Dugang niini, aduna koy amahan nga dili aktibo sa Simbahan, mao nga ang akong inahan mao ra akong koneksyon sa ebanghelyo. Bisan tuod wala ko makaamgo niini, nagkinahanglan ko og usa ka tighupot sa priesthood nga akong sundon.

Ang Langitnong Amahan miandam diha sa akong dalan og tawo kinsa, hangtud karon, miimpluwensya kanako. Ang iyang ngalan mao si Paulo César dos Santos.

Nakahinumdom ko og usa ka Dominggo dihang dili ko ganahan mosimba. Ganahan kong dili samok-samukon sa akong inahan. Giingnan nako siya nga mouna siya og adto sa simbahan ug mangandam ko ug moapas didto. Wala ko moapas apan naa ra sa balay ug mitan-aw og lumba nga salida sa TV. Pagkataud-taud, nakadungog ko sa pamilyar nga tingog ni Bishop Paulo nga nanawag nako gikan sa gate. Siya mapailubong nakig-istorya nako, ug napugos ko sa pagtambong sa miting sa sakrament.

Kini nga kasinatian adunay epekto sa akong tibuok kinabuhi, ug wala na ko makapalta og miting sa sakrament sukad.

Vinicius Elias Barbosa Jardim, São Paulo, Brazil

Iya Kong Gikonsiderar nga Anak sa Dios

Sa akong pagkabatan-on sa Missouri, USA, si Blaine Bartholomew, sakop sa kapangulohan sa Young Men sa stake, maayong higala nako sa mga kalihokan. Apan, gibaliwala lang nako ang iyang pakighigala o tambag. Hangtud nga nag-18 anyos ko nga namugna ang mas lawom nga relasyon. Iya kong nakit-an nga nanlimbasog ug napakyas, ug isip akong bishop niadtong higayona, iya kong gitambagan ug migiya nako balik sa dalan sa pagkamatarung. Sa katapusan naadik ug napalahubog ko, ug human mipalayo, nagpadayon sa akong bisyo.

Sa akong pagbalik sa panimalay, nakahinumdom ko ni Blaine ug sa iyang gugma para nako. Andam siyang mipadayon niadto nga panaghigala ug gihimo ko nga kabahin sa iyang pamilya. Wala lang siya mahimong higala apan ikaduha usab nga amahan. Kadaghan kon mahubog o nagdrugas ko iya kong atimanon.

Hamtong nako karon ug gimanggad ang akong relasyon uban ni Blaine. Ang iyang makanunayong pagdasig, gugma, ug suporta nahimong mas makahuluganon kaysa iyang nasayran. Wala gyud siya magduha-duha sa akong potensyal isip usa ka anak sa Dios. Karon naningkamot ko sa pagbuntog sa akong mga sala ug garbo ug sa dili madugay mohimo og mga pakigsaad nga wala gyud nako mahunahuna nga akong mahimo. Mapasalamaton ko nga ang Langitnong Amahan miandam og usa ka tawo sama niya nga mahimong ehemplo para nako.

Ang ngalan gipugngan, Utah, USA

Nagpabiling

HAGIT NGA TAWAG

Ang mga propeta ug apostoles middeklarar nga “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan” mas mahinungdanon karon kaysa una kining giisyu.

Ni Richard M. Romney

Mga Magasin sa Simbahan

Sa kalibutan diin ang kaminyoon anaa sa kakuyaw ug giatake ang tradisyonal nga pamilya, usa ka pihong dokumento ang naghatag og kaklaro ug paggiya. Ang mga propeta ug mga apostoles miingon nga “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan” mas magamit karon kaysa dihang giisyu kini niadtong 1995.¹

Usa ka Modernong Bandila sa Kalingkawasan

Ang pamahayag kabahin sa pamilya nagpabiling “hagit nga tawag sa pagpanalipod ug paglig-on sa mga pamilya,” sumala ni Elder M. Russell Ballard sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles.²

Ang atong kalibutan susama sa nagkagun-ob nga katilingban sa Nephite diha sa Basahon ni Mormon, ug si Elder Ballard nagawhag sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw “sa paghimo [sa pamahayag] nga bandera nga susama sa kang Heneral Moroni nga ‘titulo sa kalingkawasan,’ ug sa pagpasalig sa atong kaugalingon sa pagsunod sa lagda niini.”³

Mahinungdanon sa Kalipay

Ang kalibutan nagawhag og lain-laing dalan sa kalipay. Apan ang mga propeta karon mipahayag nga ang dakong posibilidad sa kalipay anaa sa celestial nga kaminyoon.⁴

Kon kita magpakabuhi ug mosunod sa atong kahibalo nga ang mga pamilya mahimong mahangturon, si Elder Ballard misaad nga “makadani kita sa kalibutan ngari kanato.

Ang mga ginikanan nga naghatag og taas nga prayoridad sa ilang mga pamilya madani ngadto sa Simbahan. . . .

“Ang atong panan-awon nga sentro sa pamilya makapahimo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw sa pagpaninguha nga mahimong pinakamaayo nga mga ginikanan sa kalibutan. Kini mohatag gyud nato og dako kaayong respeto sa atong mga anak nga sa tinuoray atong espirituhanong igsoon, ug kini makapahimo kanato nga mohatag bisan unsang panahon nga gikinahanglan aron paglig-on sa atong pamilya. Sa tinuoray, wala gyuy mas importante nga sumpay sa kalipay—sa atong kaugalingon ug sa atong mga anak—kaysa giunsa nato paghigugma ug pagsuporta sa usag usa diha sa pamilya.”⁵

Kalig-on nga Sobra pa sa Anaa Kaninyo

Si Elder Ballard nagtambag sa mga pamilya bisan asa sa pag-angkon og kopya sa pamahayag ug sa pagsunod sa mga pagtulun-an niini.

“Magmahimong pinakamaayo ug buhata ang inyong pinakamaayo kutob sa mahimo. Ang Dios mohatag kaninyo sa kalig-on nga sobra pa kon unsay anaa kaninyo samtang maningkamot kamo kada adlaw sa pagtuman sa pinakasagrado nga mortal nga responsibilidad nga Iyang gihatag sa Iyang mga anak. Paminaw sa tingog sa Espiritu ug sa tambag sa buhing mga propeta. Pagmaya. Ang Dios wala mobutang kaninyo dinhi sa yuta aron mapakyas, ug ang inyong mga paningkamot

Pangitaa ug ipakig-
baha ang pamaha-
yag sa pamilya sa
lds.org/topics/family.

isip mga ginikanan dili pagaisipon nga pak-
yas gawas kon mohunong kamo.”⁶

Paglaum alang sa Kinabuhing Dayon

Ang pamahayag sa pamilya nagtudlo
nga ang pamilya makalahutay hangtud sa
kahangturan. Si Elder Russell M. Nelson sa
Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles
nagtudlo nga “samtang ang kaluwasan maoy
usa ka indibidwal nga butang, ang kahima-
yaan usa ka pamilya nga butang. . . . Kon
ang usa ka pamilya nabugkos diha sa tem-
plo, kana nga pamilya mahimo nga ingon
ka mahangturon sama mismo sa gingharian
sa Dios.”⁷

Si Presidente Henry B. Eyring, Unang Mag-
tatambag sa Unang Kapangulohan, mipasa-
but nga ang atong pamilya “mahinungdanon
dili lang sa katilingban ug sa Simbahan apan
usab sa atong paglaum alang sa kinabuhing
dayon.”⁸

Nag-una nga Pasidaan

Si Presidente Eyring mipasidaan nga ang
mga sangputanan sa pagbaliwala sa mga
pagtulun-an diha sa pamahayag sa pamilya
“mas grabe pa kaysa yanong pagkakulang
og kalinaw niining kinabuhi o pagkawalay
kalipay.”⁹

Kini nga pamahayag mapanagnaon, siya
miingon, kay kini nagpasidaan sa tanang mga
butang nga nakapahuyang sa mga pamilya sa

bag-ohayng katuigan. Siya nagkutlo sa mga
propetikanhong pasidaan ug panawagan nga
sundon diin gitapos ang pamahayag:

“Kami mopahimangno nga ang tagsa-tagsa
kinsa makalapas sa mga pakigsaad sa ka-
putli, kinsa moabuso sa ilang kapikas o mga
anak, o kinsa mapakyas sa pagtuman sa mga
kapangakohan sa pamilya moabut ang ad-
law nga mobarug nga adunay tulubagon sa
atubangan sa Dios. Dugang pa, kami mopa-
himangno nga ang pagkabungkag sa pamilya
makadala sa tagsa-tagsa, sa komunidad, ug sa
nasud sa mga katalagman nga gipanagna sa
karaan ug sa bag-o nga mga propeta.”¹⁰

Usa ka Internasyonal nga Dokumento

Sa dihang si Presidente Gordon B.
Hinckley (1910–2008) mipaila sa pamahayag
sa pamilya sa kinatibuk-ang miting sa Relief
Society niadtong Septyembre 23, 1995, siya
miingon nga ang katuyoan niini mao ang
“pagpahimangno ug pagpasidaan”¹¹ sa kali-
butan batok sa dili pagsunod sa mga baru-
ganan niini. Sukad niadto, ang dokumento
gimantala sa daghang pinulongan, balik-balik
nga gihisgutan sa kinatibuk-ang komperen-
sya, ug gi-display sa mga meetinghouse ug
panimalay sa tibuok kalibutan. Kini propeti-
kanhon nga pamahayag nga giandam sa ma-
higugmaong Langitnong Amahan sa paggiya
sa Iyang mga anak—giya nga gikinahanglan
kaayo karon. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa sa M. Russell Ballard, “Ang Pinakama-
hinungdanon Mao ang
Molungtud og Dugay,”
Liahona, Nob. 2005, 41.
2. M. Russell Ballard, “Ang
Pinakamahinungdanon
Mao ang Molungtud og
Dugay,” 41.
3. M. Russell Ballard, “Ang
Pinakamahinungdanon
Mao ang Molungtud og
Dugay,” 42.
4. Tan-awa sa Russell M.
Nelson, “Celestial nga
Kaminyoon,” *Liahona*,
Nob. 2008, 92–94.
5. M. Russell Ballard, “Ang
Pinakamahinungdanon
Mao ang Molungtud og
Dugay,” 42.
6. M. Russell Ballard, “Ang
Sagradong mga Responsi-
bilidad sa Pagkaginikanan,”
Liahona, Mar. 2006, 17.
7. Russell M. Nelson, “Celestial
nga Kaminyoon,” 92, 93.
8. Henry B. Eyring, “Ang
Banay,” *Liahona*, Okt. 1998,
23.
9. Henry B. Eyring, *Liahona*,
Okt. 1998, 23.
10. “Ang Pamilya: Usa ka Pama-
hayag ngadto sa Kalibutan,”
Liahona, Nob. 2010, 129.
11. Gordon B. Hinckley, “Stand
Strong against the Wiles of
the World,” *Ensign*, Nob.
1995, 100.

ANG WALI SA LUYO SA PULPITO

Samtang ang akong pamilya naglingkod mga pipila ka laray sa luyo sa mga deacon sa sakrament miting, ang ako lang gyud nga gihunahuna sa wala pa ang pangbukas nga himno mao ang wala matarung nga pagkakarubata ug pagsuksuk sa nangunot nga polo sa usa sa mga deacon. Naghunahuna ko nga kinahanglang adunay motabang niya. Importante, nga kon mopasa sa sakrament, ang mga deacon kinahanglang nagsunod sa ehemplo sa Manluluwas sa lihod ug sininaan.

Ang miting nagpadayon, ug ako nakalimot na niya. Human mapaambit sa mga deacon ang sakrament, gisugdan ang pakigpulong. Ang ikaduha nga mamumulong mao ang inahan sa batan-ong lalaki. Siya namulong kabahin sa iyang pagkakabig, sa iyang

mga pagsulay samtang nagtubo, ug sa iyang mga panlimbasug isip single nga inahan. Nindot kaayo ang iyang pakigpulong nga nakapahilak kini niya. Siya milingkod ug nagpadayon sa paghilak samtang ang choir sa ward nagpundok aron mokanta.

Diha-diha dayon ang iyang anak nga lalaki, uban sa naghibat nga pagkakarubata ug wala masuksuk nga polo, mibarug ug milakaw padulong sa pulpito. Iyang gigakos iyang inahan ug milingkod tupad niya aron sa paghupay kaniya. Nakahilak ko samtang nagtan-aw sa eksena; natanog ko og maayo. Dayon aduna koy naamguhan, ug miduko ko tungod sa kaulaw. Naglingkod nga nagsul-ob uban sa maayong pagkaplantsa nga amerikana, uban sa maayong pagkakarubata ug sinaw nga mga sapatos,

nakaamgo ko nga adunay kulang sa akong pagpangandam sa sakrament.

Ang batan-ong lalaki ug ang iyang inahan nanaug gikan sa atubangan ug tupad nga naglingkod sa dihang ang choir misugod sa pagkanta. Naglingkod ko didto, wala makatarung sa pagpaminaw sa musika tungod kay ang wali nga gitudlo niini nga deacon mipuno sa akong kasingkasing uban sa mensahe sa Kristohanong gugma.

Iyang gihimo iyang buhat uban sa kalumo ug pag-amuma. Walay gamay nga timailhan sa kaulaw sa iyang batan-ong nawong—tiunay nga gugma lang. Ang sunod-sunod nga mga mensahe diha sa pulpito niadtong adlawa maayo, apan kanunay nakong mahinumdom ang wali sa luyo sa pulpito. ■

Jeff Fullmer, Idaho, USA

Uban sa naghibat nga pagkakarubata ug pagkasuksuk nga polo, mibarug ug milakaw siya padulong sa pulpito. Iyang gigakos iyang inahan ug milingkod tapad niya aron sa paghupay kaniya.

ANG DUHA KA BAG-ONG MGA DEACON

Pipila ka tuig ang milabay ako adunay kahigayunan sa pagserbisyo isip adviser sa korum sa deacon. Sa among korum kami adunay tulo ka aktibo nga mga deacon, silang tanan gitawag nga mahimong kabahin sa kapangulohan sa korum.

Sa usa sa ilang mga miting, kining batan-ong kapangulohan nakahukom nga gusto nila nga bisag duha lang sa dili kaayo aktibo nga mga deacon sa ilang korum magsugod sa pagtambong sa miting ug mga kalihokan sa Simbahan. Sila mainampuon nakigsabut og petsa—usa ka Dominggo mga unom ka mga semana sumad adto nga adlaw—nga makab-ot ang ilang tumong. Sila nag-ampo nga molampus niining sagradong mga paningkamot ug mainampoong misaad nga buhaton ang mosunod:

- Mag-ampo og dungan kanunay.
- Magpuasa og dungan.
- Magbisita sa matag deacon nga anaa sa listahan.
- Magplano og mga kalihokan aron si bisan kinsa nga mobalik og kaaktibo nga deacon mosulod sa maayong pagka-organisar nga programa.

Ang kapangulohan mibati gayud nga kining mga tumong mao ang kabubut-on sa Ginoo, busa nagpadayon sila nga may hugot nga pagtuo ug pagsalig.

Atol sa mosunod nga mga semana, kining tulo ka batan-ong mga lalaki mibuhay sa ilang gipangsaad, nagpaabut nga ang ilang mga pag-ampo pagatubagon. Sila dungan nga nag-ampo, nagpuasa, nagbisita sa mga deacon nga dili kaayo aktibo ug nagdapit kanila sa pagbalik, ug nag-andam og mga kalihokan, nagtuo nga sila kinahanglan nga maandam alang sa dugang nga manambong.

Bisan pa sa ilang kakugi, walay deacon mibalik—sa simbahan o sa bisan unsang kalihokan. Ang petsa nagkaduol na, ug bisan tuod sila nawad-an og kadasig nga ang mga sakop sa ilang korum wala mobalik sa simbahan, ang batan-ong mga lalaki nagpabiling masaligon nga ang Langitnong Amahan motubag sa ilang mga pag-ampo.

Miabut ang Dominggo nga maoy petsa sa ilang tumong, ug walay usa sa batan-ong mga lalaki nga gitabangan sa kapangulohan misimba. Apan ang bishop mipahibalo atol sa sakrament miting nga duha ka 12 anyos batan-ong lalaki kinsa nag-imbistigar

sa Simbahan mabunyagan nianang gabhiona.

Dako nga panalangin alang niining duha ka bag-ong mga miyembro sa Simbahan nga maapil sa korum sa ingon niini nga kapangulohan. Ug dako nga panalangin alang sa kapangulohan nga makita nga direktang gitubag ang ilang mga paningkamot ug pag-ampo ug sa pagkasayud nga ang Ginoo mituman sa Iyang mga saad.

Ingon niana ang kahinam diha sa korum nga usa sa sakop sa kapangulohan miingon, “Buhaton nato kini pag-usab.” ■

Anthony Poutu, New Zealand

Pagkasunod nga semana, kining tulo ka batan-ong mga lalaki dungan nga nag-ampo, nagpuasa, ug nagdapit sa mga deacon nga dili kaayo aktibo balik sa simbahan.

ANG GUGMA SA LANGITNONG AMAHAN

Kaniadto ang among higala mihangyo namo kon ang ilang anak nga lalaki, si John, ug ang iyang hinigugma mopuyo sa among balay og usa ka semana nga pagbisita. Si John dili kaayo aktibo sa Simbahan, ug ang iyang hinigugma dili miyembro sa Simbahan. Among gipagamit sa hinigugma ni John ang kwarto sa among anak nga lalaki ug si John sa sofa diha sa sala.

Sa wala pa sila maabut, kami nagampo sa Langitnong Amahan, nangutana kon unsaon namo pagpresentar among kaugalingon ngadto kanila—isip ba magtutudlo, mga ginikanan, o yanong mga higala? Ang tubag miabut nga kinahanglan namong sundon ang aghat sa Espiritu ug hinay-hinay silang tabangan.

Matag gabii ang akong bana, among anak nga lalaki, ug ako molingkod aron magtuon sa kasulatan. Sa unang

gabii uban sa among mga bisita, mibati mi nga dili namo sila dapiton sa pagtuon uban kanato. Apan pagka-sunod gabii sa wala pa ang pagtuon sa kasulatan, si John maulawong nanuktok sa among pultahan ug miingon, “Si Mary nagduhaduha sa pangpangutana, apan siya gustong masayud kon mahimo ba nga moapil mi ninyo.”

Among giablihan ang pultahan, mipasulod kanila, ug misugod sa pagtuon og dungan sa Basahon ni Mormon. Si Mary wala pa makabasa sa kasulatan sukad ug wala masayud kon siya motuo ba sa Dios. Miangkon siya nga sa iyang pag-abut sa among balay, siya nahadlok nga paapilon siya og usa ka butang nga relihiyoso nga wala siya makasabut.

Aron mobati nga komportable si Mary, gisultihan siya sa akong bana kabahin sa plano sa kaluwasan, ang

Manluluwas nga si Jesukristo, ang Unang Panan-awon ni Joseph Smith, ug sa Basahon ni Mormon. Siya nakig-istorya kanamo hangtud sa tungang gabii.

Pagkasunod adlaw, si John ug Mary miapil namo sa panaghisgut uban sa mga misyonaryo. Dili gyud nako makalimtan ang diwa nga mipuno sa kwarto. Human sa usa ka simple nga diskusyon, kami naghisgut kabahin sa kinaiya sa atong Langitnong Amahan. Dayon si Mary nangutana ngano ang Dios motugot sa pag-antus kon Siya nahigugma kanato, usa ka pangutana nga dugay na nakong gipamalandungan.

Pipila ka adlaw sa wala pa kining hitabo nakadawat ko og sulat gikan sa usa ka higala kinsa nakuhaan sa iyang ikatulo unta nga anak, mao nga ang pangutana ni Mary nakatandog sa akong kasingkasing. Ako nagpamatuod nga ang panahon sa hingpit nga kalipay usahay dili makatudlo kanato sama sa personal nga trahedyang. Giingnan nako si Mary nga ang kasubo makapalig-on kanato sama sa kalayo nga makapalig-on sa puthaw. Kon kita magpabiling matinud-anon ngadto sa Dios samtang mosagubang sa mga pagsulay, ang atong pagtuo molambo.

Kadto dili makalimtan nga diskusyon. Pagkahuman hilom kaming milingkod samtang ang Espiritu mipamatuod sa gugma sa atong Langitnong Amahan. Sa dihang mihangad si Mary, ang iyang mga mata napuno sa kahayag ug mga luha.

Wala ako masayud kon unsay mahitabo sa umaabut nga tuig, apan ako nasayud gayud nga ang pagsabut nga akong nakita sa mga mata ni Mary ni-anang adlaw makatabang kaniya sa tibuok niyang kinabuhi ug mo-giya kaniya paingon sa iyang Langitnong Amahan. ■

Anna Nikiticheva, Russia

Si John maulawong nanuktok sa among pultahan ug miingon, “Si Mary nagduhaduha sa pangpangutana, apan siya gustong masayud kon mahimo ba nga moapil mi ninyo sa pagtuon sa kasulatan.”

IYANG GIPANALANGINAN ANG AKONG BATI NGA PAGKAKANTA NGA NOTA

Namula ang akong dunggan tungod sa kaulaw samtang ang akong tin-edyer nga anak, si Derek, ug ako nahuman og kanta sa “Be Still, My Soul [Akong Kalag, Magmalinawon]”¹ diha sa sakrament miting. Wala nako matarung og warmed up ang akong tingog sa wala pa magsugod ang miting, ug ang resulta, sa dihang mikanta ko sa taas nga nota, nayabag ko.

Milingkod ko og balik, mibati nga dili komportable bisan sa suporta nga gipakita sa akong nagpahiyum nga asawa, nagsiguro kanako nga wala nako mapawala ang diwa sa miting.

Human sa panapos nga pag-ampo miadto ko sa akong sakyanan aron kuhaon ang manwal sa leksyon. Usa ka sister sa among ward nagbarug duol sa pultahan, naghilak. Usa ka higala misuporta kaniya pinaagi sa paggakos kaniya. Sa akong pag-agi, ang naghilak nga sister mitawag nako ug mipahayag sa iyang pagpasalamat kanako sa pagpili sa himno nga among gikanta ug pagpasundayag niini sa paagi nga nakatandog gyud kaniya.

Siya mipasabut nga siya nanganak og stillborn baby [patay nang daan nga bata] mga pipila na ka adlaw ang milabay ug naningkamot sa pagbuntog sa kasuko ug kasubo sukad niadto. Samtang si Derek ug ako mikanta sa himno, siya mibati sa Espiritu nga mitandog sa iyang nasakitan nga pagbati uban sa kalinaw, kahupayan. Kini mihatag kaniya og paglaum nga iyang gikinahanglan aron mabuntog ang iyang kasubo.

Bakikaw kaayo kong militok og salamat ug migawas sa pultahan, mibati nga napanalanginan ug nagmapainubsanon sa iyang mga pulong. Sa akong pag-abut sa sakyanan, ako nakahinumdom sa pakigpulong sa debosyonal ni Kim B. Clark, presidente sa Brigham Young University–Idaho. Siya miingon, “Kon kita mobuhat nga

adunay hugot nga pagtuo kang [Jesus] sa paghimo sa Iyang buhat, Siya motabang kanato” sa pagserbisyo sa uban ug “mopanalangin nato sa pagsulti unsay ilang kinahanglang madungog.” Siya mitudlo usab nga “ang atong gisulti ug gibuhad ingon og makaulaw o dili kaayo perpekto. . . . Apan ang Manluluwas modala sa atong mga pulong ug aksyon ug Iya kining ipabati sa kasingkasing sa mga tawo pinaagi sa Iyang espiritu. Iyang abagan ang atong matinud-anon apan dili hingpit nga paningkamot ug himoon kining eksakto, sa tinuoray, himoon niya kini nga hingpit.”²

May mga luha sa pasalamat ang akong mga mata samtang mibalik ko

sa meetinghouse. Ang Ginoo mipanalangin sa akong dili perpekto nga pasundayag sa musika ug midala sa mensahe niini ngadto sa nasakitang kasingkasing sa sister aron sa paghupay sa iyang masulub-ong kalag. Dugang pa, ang Ginoo migamit niining makapatandog nga kasinatian aron ang akong kasingkasing mas makasabut sa lalum nga baruganan sa ebanghelyo. ■

Randy Lonsdale, Alberta, Canada

MUBO NGA MGA SULAT

1. Hymns, nu. 124.
2. Kim B. Clark, “Love by Faith,” debosyonal sa Brigham Young University–Idaho, Hulyo 29, 2010, www.byui.edu/Presentations/Transcripts/EducationWeek/2010_07_29_Clark.htm.

Wala nako matarung og warmed up ang akong tingog sa wala pa magsugod ang miting, ug ang resulta, sa dihang mikanta ko sa taas nga nota, nayabag ko.

ANG IYANG GRASYA Paigo

*Sa unsang paagi nga molihok
ang grasya sa Dios?*

Ni Brad Wilcox

Usa ka batan-ong babaye miduol nako ug nangutana kon mahimo ba ming mag-istoryahanay. Ako miingon, “Siyempre. Unsay akong matabang nimo?”

Siya miingon, “Wala ko kasabut sa grasya.”

Ako mitubag, “Unsay wala nimo masabtan niini?”

Siya miingon, “Nasayud ko nga kinahanglan nakong buhaton akong pinakamaayo, ug dayon si Jesus mabuhat sa kulang, apan dili gani nako mabuhat akong pinakamaayo.”

Ako miingon, “Ang tinuod, si Jesus hingpit nga gibayaran atong sala. Wala niya kini bayari sa pipila lang ka sinsilyo. Gibayaran niya tanan. Nahuman na.”

Siya miingon, “Sakto! Sama nga ako wala nay buhaton?”

“Ah, dili,” miingon ko, “daghan pa ka og buhatunon, apan dili kini sa pagbayad niana nga sala. Kitang tanan mabanhaw. Kita mobalik ngadto sa presensya sa Dios aron pagahukman. Ang atong pagkamasulundon mode-teminar kon unsa kita kakomportable nga maanaa sa presensya sa Dios ug unsa nga ang-ang sa kahimayaan ang plano natong angkunon.”

Si Kristo naghangyo kanato sa pagpakita og hugot nga pagtuo diha Kaniya, paghinulsol, paghimo ug pagtuman sa mga pakigsaad, pagdawat sa Espiritu Santo, ug paglahutay sa kahangturan. Sa pagsunod niini, kita wala nagbayad sa sukna sa kaangayan—bisan gani sa kinagamyang nga bahin. Hinoon, kita nagpakita og pagdayeg sa gihimo ni Jesukristo pinaagi sa pagpakabuhi sama sa Iyaha. Ang kaangayan nanginahanglan diha-diha dayon sa kahingpitan o silot kon kita mapakyas. Tungod kay gibayaran na ni Jesus ang silot, Siya makatanyag kanato og kahigayunan sa kahingpitan (tan-awa sa Mateo 5:48; 3 Nephi 12:48) ug motabang nato sa pagkab-ut nianang tumong. Siya makapasaylo nga dili mahimo sa kaangayan, ug Siya mihatag kanato karon sa Iyang mga kinahanglanon [requirements] (tan-awa sa 3 Nephi 28:35).

Ang Grasya Makapausab Kanato

Ang sabut ni Kristo ngari kanato susama sa usa ka inahan nga nag-sangkap og mga leksyon sa musika para sa iyang anak. Gibayaran sa inahan ang magtutudlo sa piano. Tungod kay gibayaran sa inahan ang

tanang balayrunon, siya makaduol sa iyang anak ug makapangayo og usa ka butang. Unsa kini? Pagpraktis! Ang pagpraktis ba sa bata makabayad sa magtutudlo sa piano? Dili. Ang pagpraktis ba sa anak makabayad sa inahan sa iyang pagbayad sa magtutudlo sa piano? Dili. Ang pagpraktis mao ang paagi nga maipakita sa anak ang iyang pagdayeg sa talagsaong regalo sa inahan. Kini mao ang paagi nga iyang pahimuslan ang talagsaong oportunidad nga gihatag sa iyang Inahan aron magpakabuhi sa mas taas nga lebel. Ang kalipay sa inahan dili makita nga mabayaran siya apan makakita siya nga gigamit sa anak ang iyang gasa—nagtan-aw sa iyang anak nga naglambo. Busa nagpadayon siya sa paghangyo nga magpraktis kanunay.

Kon makita sa anak nga ang kinahanglanon sa inahan sa pagpraktis sobra ra kaayo (“Oy, Ma, nganong kinahanglan pa ko nga magpraktis? Wala lay usa sa mga bata kinahanglan nga magpraktis! Magpropesyon baseball player man gihapon ko!”), tingali kay wala niya kini makita sama sa nakita sa iyang inahan. Wala niya makita kon unsa ka mas maayo ang kinabuhi kon

Kon kita makasabut sa grasya, kita nakasabut nga ang mga panalangin sa Pag-ula ni Kristo makanunayon ug ang Iyang kalig-on hingpit diha sa atong mga kahuyang.

siya mopili nga magpakabuhi sa mas taas nga sumbanan.

Sa samang paagi, tungod kay si Jesus mibayad sa kaangayan, Siya karon maka-duol kanato ug moingon: “Sumunod kamo kanako” (Mateo 4:19); “Pagatumanon ang akong mga sugo” (Juan 14:15). Kon atong makita ang Iyang kinahanglanon nga sobra ra kaayo, tingali wala nato kini makita pinaagi sa Iyang mga mata. Kita wala pa makasabut kon unsa Iyang gusto nga kita mamahimo.

Si Elder Dallin H. Oaks sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles miingon, “Ang mahinulsulong makasasala kinahanglang mag-antus sa iyang mga sala, apan kini nga pag-antus adunay laing katuyoan kay sa silot o bayad. Ang katuyoan niini mao ang *kausaban*” (*The Lord’s Way* [1991], 223; emphasis sa orihinal). Ato kining isusama sa bata nga piyanista: Ang bata kinahanglang magpraktis sa pag-piano, apan kini nga praktis adunay laing katuyoan kay sa silot o bayad. Ang katuyoan niini mao ang kausaban.

Ang milagro sa Pag-ula dili lang nga kita mabuhi human kita mamatay apan kita mabuhi nga mas mabungahon (tan-awa sa Juan 10:10). Ang milagro sa Pag-ula dili lang nga kita malimpyuhan ug mahupay apan kita mausab (tan-awa sa Mga Taga-Roma 8). Giklaro diha sa kasulatan nga walay mahugaw nga butang mahimong mopuyo uban sa Dios (tan-awa sa Alma 40:26), apan walay butang nga wala mausab ang gusto niini.

Ang milagro sa Pag-ula dili lang nga kita makabalik sa atong Langitnong Amahan kondili—sa milagrosong paagi—mobati kita nga komportable didto. Kon ang Langitnong Amahan ug ang Iyang Anak wala kinahanglana ang hugot nga pagtuo ug paghinulsol, nan wala nay tinguha nga mausab. Hunahunaa ang inyong mga higala ug mga sakop sa pamilya kinsa mipili sa pagpakabuhi nga walay hugot nga pagtuo ug dili maghinulsol. Dili sila gusto nga mausab. Wala sila maningkamot sa pagsalikway sa sala ug mahimong komportable uban sa Dios. Hinoon, naningkamot sila sa

pagbiya sa Dios ug mahimong komportable sa sala. Kon ang Amahan ug ang Anak wala kinahanglana ang mga pakigsaad ug gitugyan ang gasa sa Espiritu Santo, nan wala nay paagi nga mausab. Kita aduna na lay kabubut-on hangtud sa hangtud, walay access sa Iyang gahum. Kon ang Langitnong Amahan ug ang Iyang Anak wala magkinahanglan sa paglahutay hangtud sa katapusan, nan dili na gayud masabtan ang mga kausaban. Kini hangtud sa hangtud kutob na lang ni sa panit ug pangpagwapa imbis nga modulot kanato ug mahimong kabahin nato—kabahin kon si kinsa kita. Sa yano nga pagkasulti, kon si Jesus wala magkinahanglan og praktis, nan kita dili gayud mahimong mga Santos.

Ang Grasya Makatabang Nato

“Apan nakaamgo ba mo kon unsa ka lisud nga magpraktis? Dili ko maayo nga mag-piano. Daghang sayop nga mga nota akong matugtog. Dugay pa kaayo nga makamao ko.” Karon hulat sa. Dili ba kining tanan kabahin sa proseso sa pagkat-on? Kon ang usa ka batan-ong piyanista sayop og tugtog sa nota, dili kita makaingon nga dili na siya angay nga magpadayon sa pagpraktis. Dili kita magdahum nga siya dili masayop. Kita magdahum lang nga siya padayon nga magpraktis. Ang kahingpitan mao ang iyang katapusang tumong, apan sa pagkakaran kita mahimong kontento sa iyang kalamboan diha sa saktong direksyon. Ngano man nga kining panglantaw sayon kaayo nga makita diha sa konteksto sa pagkat-on og piano apan lisud kaayo nga makita diha sa konteksto sa pagkat-on kabahin sa langit?

Daghan kaayo ang mibiya sa Simbahan tungod kay sila gikapoy nga kanunayng mibati nga dili sila angay. Sila naningkamot sa una, apan sila padayong mibati nga dili angay. Wala nila masabti ang grasya.

MAHINUNG-DANONG MGA IDEYA

- Kita naluwas pinaagi sa grasya ni Kristo, kinsa mibayad sa atong mga sala.
- Ang atong mga binuhatan, sama sa paghinulsol ug pagsunod sa mga sugo, dili makaluwas nato, apan kini *mga* kinahanglanon nga gihan-ay sa Manluluwas nga makapausab kanato.
- Ang grasya sa Dios mao ang balaan nga gahum sa pagtabang kanato sa tanan natong mga kakulangan ug anaa kanato sa tanang panahon.

Dili gyud angay nga duha lang ang mga opsyon: mahingpit o mobiya. Sa pagkat-on sa pagtugtog sa piano, ang opsyon lang ba kay mopasundayag sa Carnegie Hall o moundang? Dili. Ang pagtubo ug paglambo nanginahanglan og panahon. Ang pagkat-on naginahanglan og panahon. Kon kita makasabut sa grasya, kita makasabut nga ang Dios mainantuson, nga ang kausaban usa ka proseso, ug ang paghinulsol sumbanan sa atong mga kinabuhi. Kon kita nakasabut sa grasya, kita nakasabut nga ang mga panalangin sa Pag-ula ni Kristo makanunayon ug ang Iyang kalig-on hingpit diha sa atong mga kahuyang (tan-awa sa 2 Mga Taga-Corinto 12:9). Kon kita nakasabut sa grasya, kita mahimo, sama sa giingon sa Doktrina ug mga Pakigsaad, “padayon diha sa pagpailub hangtud [kita] mahingpit” (D&P 67:13).

Ang grasya dili usa ka booster engine nga magamit lang kon hapit na mahurot ang gasolina. Hinoon, kini mao ang atong tinubdan sa

makanunayon nga kusog. Dili kini mao ang kahayag sa katapusan sa tunnel apan ang kahayag nga naggiya kanato diha sa tunnel. Ang grasya dili lang madawat sa umaabut. Kini madawat dinhi ug karon.

Ang Grasya Paigo

Ang grasya ni Kristo paigo (tan-awa sa Ether 12:27; D&P 17:8)—paigo aron sa pagbayad sa atong sala, paigo nga mausab kita, ug paigo sa pagtabang nato samtang nagpadayon ang kausaban. Ang Basahon ni Mormon nagtudlo kanato nga mosalig lang “sa maayo nga buhat, kalooy, ug grasya sa Balaang Mesiyas” (2 Nephi 2:8). Samtang ato kining buhaton, kita wala magdiskobre—sama sa pagtuo sa ubang mga Kristiyano—nga si Kristo walay gikinahanglan nato. Hinoon, atong madiskubrihan ang rason nga Siya nanginahanglan og maayo ug kalig-on nga buhaton ang tanan nga Iyang gisugo (tan-awa sa Mga Taga-Filipos 4:13). Ang grasya wala magpasabut nga walay dakong gipaabut ang Dios kanato. Ang grasya mao ang pagkaanaa sa gahum sa Dios (tan-awa sa Lucas 1:37).

Ang grasya sa Dios paigo. Ang grasya ni Jesukristo paigo. Kini paigo gayud. Kini mao ang atong gikinahanglan. Ayaw paghunong. Padayon sa pagpaningkamot. Ayaw pangita og mga kaeskapohan ug pasangil. Salig sa Ginoo ug sa Iyang hingpit nga kalig-on. Ayaw pangita og tawo nga basulon. Pangitaa ang tawo nga makatabang nimo. Pangitaa si Kristo, ug, samtang inyo kining buhaton, kamo mobati sa makapahimo nga gahum ug balaanong tabang nga atong gitawag og Iyang katingalahan nga grasya. ■

Gikan sa usa pakigpulong sa debosyonal sa Brigham Young University nga gihatag niadtong Hulyo 12, 2011. Alang sa kompleto nga teksto sa Iningles, bisitaha ang speeches.byu.edu.

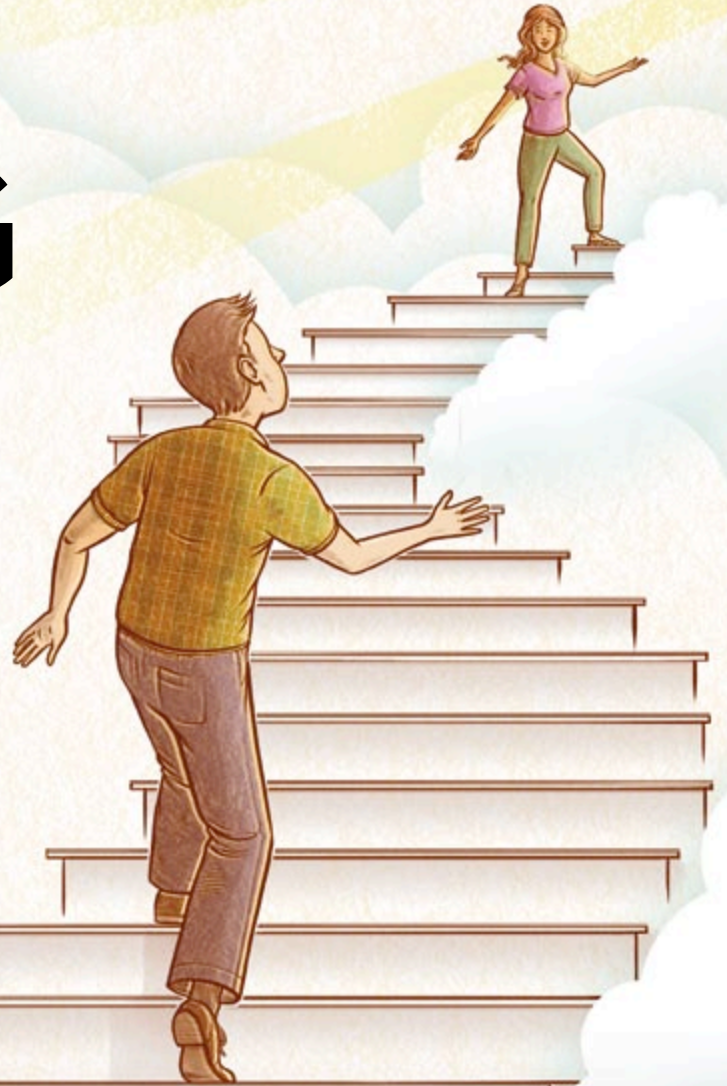
Ni Elder D. Todd Christofferson

Sa Korum sa Napu-
log Duha ka mga
Apostoles

MGA LAKANG

PAINGON SA KALIPAY

Ang mga kasugan wala gihatag sa pagpugong apan sa paghimong possible sa atong tinuoray nga tinguha ug unsay gusto sa atong Langitnong Amahan, kinsa nahigugma kanato, nga kita mamahimo.

MGA LEKSYON SA DOMINGGO

Hilisgutan Niining Bulana:
Mga Kasugoan

PAG-APIL SA PAG-ISTORYAHANAY

Tibuok Septyembre kamo magtuon kabahin sa mga kasugoan diha sa inyong korum sa priesthood ug mga klase sa Young Women ug sa Sunday School. Mahimo ninyong hunahunaon ang pipila ka mga sugo nga gipanglimbasagan sa inyong mga kaedad. Unsa nga mga panalangin nga nadawat ninyo o sa uban pinaagi sa pagsunod sa mga sugo? Pag-brainstorm ug mga pamaagi nga kamo makapamatuod niadto nga mga panalangin sa mga tawo nga naglibut kaninyo, ug mosunod sa Espiritu aron masayud unsay isulti ug kanus-a kini isulti. Mahimong inyong i-drama-drama ang pipila ka mga ehemplo atol sa family home evening o ipakigbahin ang inyong pagpamatuod atol sa usa ka leksyon sa Sunday School.

Usahay, ang ubang mga tawo naglibog, naghunahuna nga ang mga kasugoan mga restriksyon o limitasyon nga nakapalisud sa kinabuhi, nga makapawala sa mga oportunidad o sa kalipay o sa kaha-yahay sa kinabuhi. Sa pagkatinuod, ang mga kasugoan makapanalipod ug makagiya nato ngadto sa kalipay. Kini wala magpugong apan hinoon sa pag-himong posible—nga motugot kanato sa pagkab-ot niining kinabuhia ug sa sunod—sa atong tinuoray nga tinguha ug unsay gusto sa atong Langitnong Amahan, kinsa nahigugma kanato, nga kita mamahimo.

Kini sama sa mga hagdanan. Ang kada lakang nagrepresentar sa usa ka sugo, ug sa matag sugo nga atong nasunod, kita makapadayon sa taas. Dayon, kon kita nakasabut sa kahulugan sa mga sugo, mas gusto pa natong dugangan. Dili kita mobati og kasuko kabahin sa mga kasugoan; mas gusto natong dugangan aron kita mas molambo. Ug ang Langitnong

Amahan kinsa nahigugma kanato mohatag sumala sa atong mga tinguha. Kon kita nagtinguha niini, Iya kitang hatagan og mas daghang kasugoan aron makatabang sa atong paglambo.

Busa, mga batan-on, palihug ayaw og reklamo kabahin sa mga kasugoan. Ayaw og ingon, “Dili nako gusto og dugang”, hinoon sulti og, “Sige pa. Gusto ko nga molambo. Gusto ko nga malipay. Gusto ko nga mahisama sa akong Langitnong Amahan. Ug gipakita sa mga kasugoan kon unsaon nako pagbuhat niini. Ipakita niini ang dalan ug moprotekta nako gikan sa kadautan ug sa mga butang nga makapawala sa kalipay—ug usahay kini moprotekta sa kinabuhi mismo.”

Ako naglaum nga kamo nakombin-ser. Buhaton nato ang tanang gikinhanglang butang sa pagsunod sa mga kasugoan, bisan kon kita daw naginusara samtang ato kining sundon. ■

Gikan sa pakigpulong nga gihatag ngadto sa kabatan-onan sa Salta, Argentina, niadtong Nobyembre 2011.

Alang sa dugang niining hilisgutan, tan-awa sa Thomas S. Monson, “Ang Pagkamasulundon Makahatag og Panalangin,” *Liahona*, Mayo 2013, 89; ug L. Tom Perry, “Kalingkawasan ang Pagsunod sa Balaod,” *Liahona*, Mayo 2013, 86.

Unsa man ang **MAHINUNG DANON** Kaayo sa **DAKO** ug **LAPAD NGA GAMBALAY?**

Ni Dennis C. Gaunt

Si Abby naghinam-hinam nga moadto sa prom apan nangan-doy nga ang iyang bag-ong si-nina pareho unta sa isul-ob sa iyang mga amiga. Nagtuo siya nga ang iyang mga amiga mas maanyag ug mas uso tan-awon sa ilang sleeveless nga mga sinina kay sa iyang ligdong nga sinina, ug nabalaka nga mama-tikdan siya nga lahi.

Si Nate nakig-uban sa iyang mga higala usa ka gabii sa dihang usa sa iyang kauban mipagawas og mga beer ug mihatag sa tanan. Sa dihang si Nate nagdumili sa una, miingon, “Dili ko,” ang iyang mga higala nagsugod sa pagkatawa ug pagbugal-bugal niya. Dili gusto si Nate nga ang iyang mga higala magtuo nga dili siya sosyal, mao nga iyang gihunahuna nga mo-inom lang og gamay nga beer aron lang mohunong ang iyang mga higala sa pagkatawa kaniya.

Pamilyar ba kini nga mga sitwas-yon? Sama ni Abby ug Nate, matag usa nato moabut sa panahon sa atong kinabuhi diin lain-laing mga pagpili ang atong giatubang sama sa mga dalan. Niining malisud ug importante nga panahon sa pagdesisyon, usahay mahadlok kita sa pagbarug sa unsay atong gituohan tungod kay mahadlok kita nga mamatikdan nga lahi.

Nakasinati gayud sila si Abby ug Nate og pipila sa mga kalisud nga

gihulagway diha sa panan-awon ni Lehi sa kahoy sa kinabuhi. Niana nga panan-awon, makat-unan nato nga ang duha ka importanting mga rason ngano nga ang mga tawo mobiya sa higpit ug pig-ot nga dalan mao nga sila nabutahan sa pagpangamay sa tintasyon (tan-awa sa 1 Nephi 8:23; 12:17) ug nga sila naulaw sa pagbiay-biay gikan niadtong anaa sa dako ug lapad nga gambalay (tan-awa sa 1 Nephi 8:26–28). Atong susihon kining duha ka mga bahin sa panan-awon ni Lehi aron kita dili lamang makasabut niini apan usab makakat-on gikan niini nga makakaplag og kalig-on sa pagbarug ug pagbuhat sa matarung.

Maglakaw Niini nga Pamaagi

Ang problema sa mga tintasyon sa kalibutan mao nga kini *makatintal kaayo*, dili ba? Sama sa gisulti ni Presidente Spencer W. Kimball (1895–1985): “Kinsay miingon nga ang sala dili makalingaw? . . . Ang sala madanihon. . . . Ang sala sayon ug makahatag og daghang makalingaw nga mga higala.”¹

Bisan dili kita ganahan moangkon niini, daghan niadtong mga dalan sa kasagaran madanihon. Ang ubang mga dalan kalit nga moliko sa maka-hinam nga direksyon, samtang ang uban malinglahon nga mokurbada nga sa makadiyot ingon og kini nag-subay sa dalan sa ebanghelyo. Ang

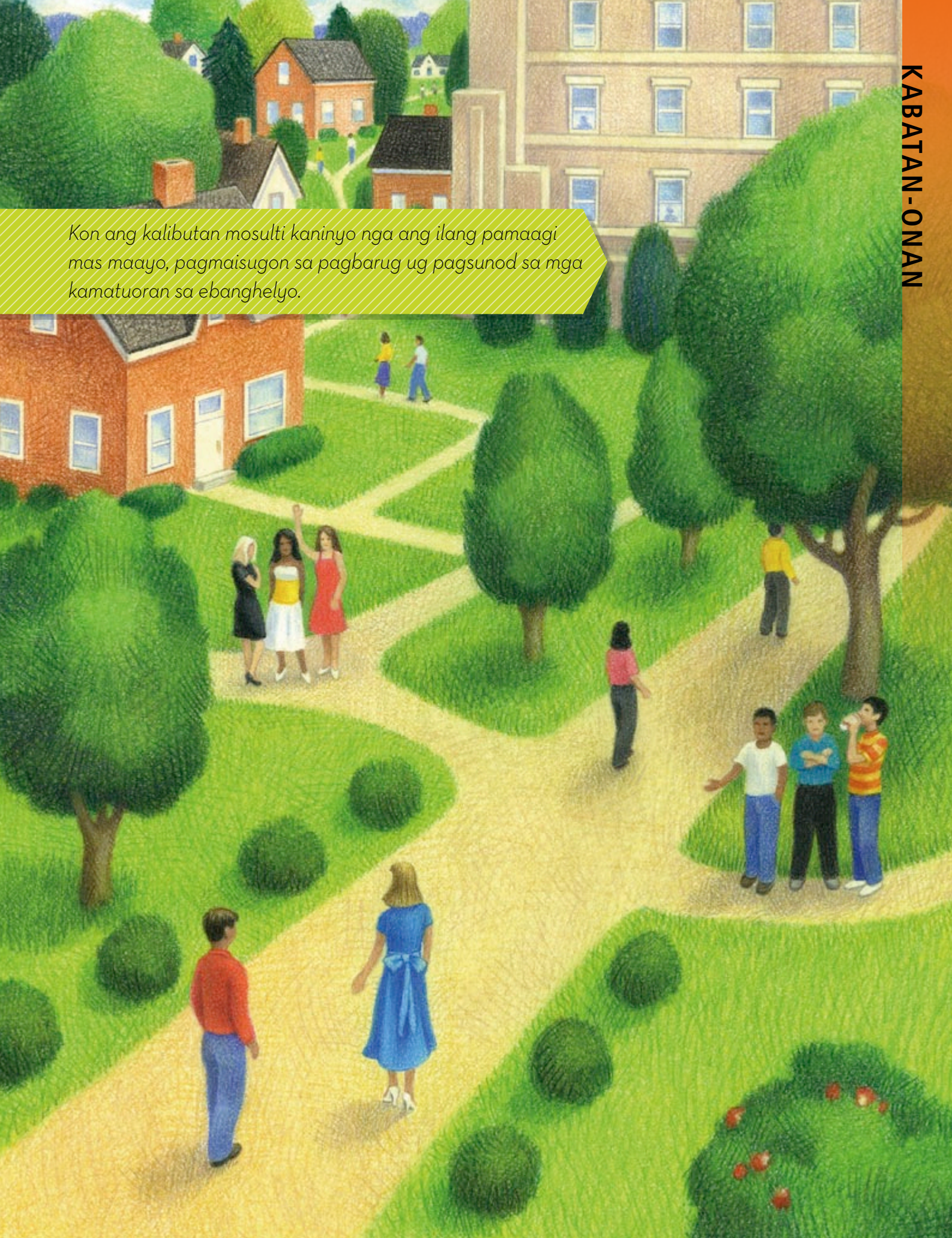
ubang dalan padulong sa kabantug. Ang uban gidayandayanan og bula-wan ug mga alahas.

Ang pagkamadanihon sa dako ug lapad nga gambalay susama kaayo. Human sa tanan, ang ubang pinaka-dato, pinakainila, pinakamadanihon, ug pinakagamhanan nga mga tawo sa kalibutan nagpuyo dinhi! Kinsa ang dili gusto nga makig-uban, maglihok, ug magsinina sama niadtong mga tawhana? Sa kasagaran sila makita nga adunay mas maayo nga panahon kay kanato kinsa naningkamot nga mag-pabilin sa dalan sa ebanghelyo.

Sama sa atong higala, nga si Abby, kon hatagan nato og dakong pagtagad ang mga residente sa dako ug lapad nga gambalay, mas mobati kita og kasina o gani kasuko. Maghunahuna kita nga dili makiangayon nga sila du-nay daghang nindot nga mga butang samtang kita naningkamot nga mag-pabilin sa dalan padulong sa kahoy sa kinabuhi.

Si Satanas nakahibalo nga ang usa sa labing maayong paagi nga ang mga tawo makabiya sa dalan sa ebanghelyo mao ang paglingla nila sa pagtuo nga lisud kaayo, dili makali-ngaw, o kinaraan nga magpabilin sa dalan. Dili siya magsapayan unsa nga dalan ang atong subayon—bisan unsa nga dalan—basta dili ang dalan sa ebanghelyo.

Kon ang kalibutan mosulti kaninyo nga ang ilang pamaagi mas maayo, pagmaisugon sa pagbarug ug pagsunod sa mga kamatuoran sa ebanghelyo.

PAGBARUG ALANG SA UNSAY ATONG GITUOHAN

Sa pagtan-aw sa video kabahin sa pagbarug sa unsay atong gituohan ug sa pagpaminaw sa kabatan-onan nga nagpasabot kon nganong mopili sila sa pagsunod sa ilang mga sumbanan, bisitaha ang youth.lds.org ug pangitaa ang mga video nga “Dare to Stand Alone” ug “I Choose to Be Pure” ubos sa Featured Videos (anaa sa English, Portuguese, ug Spanish).

“Unsa May Lami sa Bunga?”

Ang pagbiay-biay sa matinud-anon usa ka paborito nga kalihokan diha sa dako ug lapad nga gambalay. Si Presidente Thomas S. Monson miingon, “Nagkadaghan, ang inilang mga tawo ug uban pa . . . anaa makita sa publiko, adunay kalagmitan nga mobiay-biay sa relihiyon sa kinatibuk-an ug, usahay, sa Simbahan mismo. Kon ang atong mga pagpamatuod dili igo nga nakagamot, ang maong mga pagtamay modala nato sa pagduha-duha bahin sa atong kaugalingong gituohan o makapahuyang sa atong determinasyon.”²

Ingon og bisan asa kita mopaingon sa kinabuhi, bisan personal o sa internet, adunay abli nga bintana sa dako ug lapad nga gambalay sa duol nga dunay tawo nga andam nga motulisok ug mokatawa sa mga butang nga atong gihatagan og bili. Nakasinati tingali kitang tanan niini nga pagbiay-biay, ug mahimong sakit kini kaayo. Nasayud kita nga kinahanglan kitang motubag sa Kristohanon nga paagi, apan dili kini kanunayng sayon. Walay tawo nga gustong katawan-anan o biaybiayon ang mga pagtuo. Sama ni Nate, tingali kita usahay motubag sama sa “dili ko—Mormon ko,” nga makadungog sa uban nga mas mikatawa pa og kusog.

“Dili ko . . .”

Namatikdan ba ninyo kon unsa nga paagi mo-focus ang mga mabiaybiayon sa pulong *dili*? Sama sa, “Nganong *dili* man ka maka-inom niana?” “Nganong *dili* kamo mouban nako nga mamalit kon Dominggo?” o “Nganong *dili* kamo makahilawas sa dili pa kamo maminyo?”

Kini nga pag-focus sa pulong *dili* makapabati nato nga walay mahimo. Daw mabati nato nga kita huyang ug walay kaisug. Daw mabati nato nga kita mga biktima nga walay mahimo sa dili mahigalaong Dios kinsa nagdili nato aron kita dili malingaw.

Kini nga taktika karaaan na kaayo. Gani, si Satanas naggamit na niini sukad pa sa

sinugdanan. Sa dihang ang Dios mibutang kang Adan ug Eva sa Tanaman sa Eden, Siya miingon kanila, “Sa matag kahoy sa tanaman ikaw mahimo nga gawasnon nga mokaon” (Moises 3:16). Ang mga pulong ba nga “matag kahoy” ingon og pagpugong kaninyo? Samtang ang Dios misulti kang Adan ug Eva nga adunay piho nga mga sangputanan sa pagkaon sa kahoy sa kahibalo sa maayo ug dautan, wala gayud Siya magpugong nila sa pisikal. Anaa nila ang tibuok tanaman ug giingnan, “Ikaw mahimo nga makapili alang sa imong kaugalingon, kay kini gihatag nganha kanimo” (Moises 3:17). Morag kagawasan kana ngari nako!

Mao nga sa dihang si Satanas miabut siya miingon, “Oo, ang Dios ba miingon—Ikaw dili mokaon sa matag kahoy sa tanaman?” (Moises 4:7). Sa pagkatinuod, si Satanas nangutana, “Nganong *dili* kamo makakaon sa bunga niana nga kahoy?” sa sama nga mabiay-biayon nga tuno nga gikan sa mga bintana sa dako ug lapad nga gambalay. Si Satanas nag-focus sa usa ka butang nga gilakipan sa Dios og mga sangputanan, ug gihimo niya nga ingon og gidid-an sa Dios si Adan ug Eva. Si Satanas mituis sa mga pulong sa Dios, nagdugang og bakak sa paningkamot sa pagkombinser nila sa pagsunod kaniya kay sa Dios. Sa katapusan, ang pagkaon sa bunga kabahin sa plano. Ug ang Dios mihatag og Manluluwas aron paghatag og kahigayunan ni Adan ug Eva ug sa tanan nilang mga anak nga motubo ug makapauli.

“Dili Gyud Ko!”

Ug unsa man gayuy atong gisulti kon kita moingon, “dili ko—Mormon ko”? Nagsulti ba kita, “gusto unta ko, ug kon dili pa ko Mormon, himoon gayud nako”? Kausa ako dunay higala kinsa mangomedyas sa tanang butang nga iyang gustong buhaton kon dili pa lang unta siya miyembro sa Simbahan. Ang problema lang, dili ako makasulti kanunay kon nangomedyas ba siya.

ANG GAHUM SA PAGPILI

“Tungod kay [ang mga katawhan] natubos gikan sa pagkapukan sila nahimo nga gawasnon sa kahangturan, nasayud sa maayo gikan sa dautan; sa pagbuhat alang sa ilang mga kaugalingon ug nga dili pagaaghaton” (2 Nephi 2:26).

Kay sa mag-focus sa *dili makahimo* ug *dili mohimo*, mas maayo alang nato kon mogamit kita sa pulong *dili gyud*. Sama sa, “dili gyud ko—Mormon ko.” Ang paggamit sa *dili gyud* imbis *dili makahimo* makausab sa focus sa mga pulong ug nagpakita nga kita gihatagan og gahum sa pagpili alang sa atong kaugalingon. Pinaagi sa pag-ingon “Dili gyud ko”, kita nag-ingon, “ako *nagpili* nga dili mobuhat niana, dili tungod kay ako usa ka buta nga sumusunod o tungod kay ako gipugngan, apan tungod kay ako nagtuo sa kabubut-on ug pagkamay-tulubagon, ug ako *gusto* mobuhat unsay matarung. Ako nagpili sa paglihok ug dili pagaaghaton” (tan-awa sa 2 Nephi 2:14, 26).

Ang paggamit sa “dili gyud ko” imbis sa “dili ko makahimo” usa usab ka talagsaong buhat sa kaisug. Wala magkinahanglan og kaisug sa pagsunod sa mga pundok sa mga tawo subay sa nagkalain-laing mga

dalan sa kalibutan. Si bisan kinsa makahimo niana. Ang pagbarug alang sa kamatuoran nagpakita sa tinuod nga pagtuo. Ang pagbarug batok sa kalibutan nagkinahanglan og tinuod nga kaisug. Nagpakita kini nga tinud-anay kitang naggamit sa atong kabubut-on ug naghunahuna gayud sa atong mga kaugalingon. Ang mga tawo diha sa dako ug lapad nga gambalay kanunay gipasabut nga pundok sa mga tawo nga walay ngalan, manggugubot nga panon sa mga tawo nga walay nawong. Sa katapusan, ang ilang mga pulong haw-ang ug walay kahulugan. Pinaagi sa matinud-anong paggamit sa atong kabubut-on, makakaplag kita og kaisug sa pagsulti, sama sa gibuhat ni Lehi ug sa maisugon ug matinud-anong mga miyembro sa iyang pamilya, “Kami wala maminaw kanila” (1 Nephi 8:33).

Taliwala sa nagkagrabe nga kada-utan sa kalibutan, kadtong mobarug

ug molakaw sa dalan sa ebanghelyo sa tinuod makabarug. Apan sila wala mag-inusara. Si Presidente Thomas S. Monson midapit kanato, “Hinaut nga magmaisugon kita ug andam sa pagbarug sa unsay atong gituohan, ug kon kinahanglan kitang magbarug nga mag-inusara diha sa proseso, hinaut magmaisugon gayud kita sa pagbuhat, gilig-on sa kahibalo nga sa pagkatinuod wala kita mag-inusara kon magbarug uban sa atong Aman sa Langit.”³ ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Spencer W. Kimball, *Faith Precedes the Miracle* (1972), 229.
2. Thomas S. Monson, “Magmaisugon sa Pagbarug nga Mag-inusara,” *Liahona*, Nob. 2011, 60.
3. Thomas S. Monson, “Magmaisugon sa Pagbarug nga Mag-inusara,” 67.

MAHIMONG
KAHAYAG
SA INYONG MGA HIGALA

**Ni Elder Benjamín
De Hoyos**
Sa Seventy

Nagtubo ako uban sa sama nga mga higala sa unang 12 ka tuig sa akong kinabuhi. Managsilingan kami. Pareho ang among gieskwelahan ug mitambong sa salo-salo sa adlawng natawhan sa usag usa. Usahay mokaon ko sa ilang balay, sila moadto sa amoa, ug lingaw kaayo mi. Apan sa dihang nahimo na kaming mga tin-edyer, nagsugod na sa pagkausab. Dili sila mga miyembro sa Simbahan, ug mamalikas, manigarilyo, ug moinom og makahubog. Lahi kaayo ang ilang pagtan-aw sa balaod sa kaputli kay kanako.

Gihunahuna nako pag-ayo ang problema, ug dayon nakigsulti ko sa akong papa kon unsay buhaton. Miingon siya, “Kinahanglan kang mohukom. Kining maayong mga higala lahi kay kanimo. Dili ka makasulti sa una, apan karon adunay dako kaayo nga kalainan.”

Misalig ko sa tambag sa akong papa. Ang akong mga higala nasayud nga ako miyembro sa Simbahan, busa kon ako mohukom nga dili kanunay moadto bisan asa, sila makasabut. Sa wala madugay, dili na kaayo kami magkapundok bisan kami managhigala pa gihapon.

Usa kadto ka pagsulay alang nako nga mobiya sa akong mga higala, apan nasayud ko nga importante ang pagsunod sa mga baruganan sa ebanghelyo sa akong kinabuhi. Naghunahuna ko sa tambag ni Alma ngadto sa iyang mga anak nga lalaki sa dihang siya mitudlo kanila sa pagbaton og hugot nga pagtuo sa Dios. Miingon siya “Kinsa ang mobutang sa ilang pagsalig diha sa Dios pagabuligan sa ilang mga pagsulay” (Alma 36: 3).

Usa sa mga butang nga nakatabang nako nga makasugakod niining malisud nga panahon mao ang pagtambong matag semana sa mga kalihokan sa Simbahan, lakip sa Mutual. Miapil usab ako sa sayaw, mga sport, ug mga komperensya sa kabatan-onan.

Nakaamigo ko og dili miyembro sa Simbahan, ug usahay imbitaron ko niya sa pag-adto sa mga party. Kini nga mga party gihimo sa samang adlaw sa Mutual, busa giingnan nako siya, “pasayloa ko. Gusto kong moadto, apan duna koy laing mga plano.”

Nangutana siya kon unsay akong buhaton. Giingnan nako siya, “Moadto ko sa Mutual.”

“Unsa ang Mutual?” Nangutana siya.

Gipasabut nako nga kami adunay makalingaw nga mga kalihokan sa Mutual ug nga ako nagserbisyo isip magtatambag sa kapangulohan. Human ako mibalibad katulo sa iyang mga party, siya miingon, “Imbitara ko sa Mutual.”

Mao nga mikuyog siya nako, gitudloan siya sa mga misyonaryo, ug siya nabunyagan.

Moimbitar ako ninyo sa paghimog desisyon karon aron kamo mahimong kahayag sa inyong mga higala. Usa ka butang nga inyong mahimo mao ang pagtambong sa seminary. Ang inyong mga magtutudlo sa seminary mibuhat sa *ilang* mahimo; naningkamot pag-ayo sa pag-andam sa mga leksyon alang ninyo. Ang seminary mahimong panalangin ninyo kon kamo mobuhat sa *inyong* bahin: mobasa sa mga buluhaton, mag-ampo ug magpuasa, modawat sa mga pagtulun-an. Ang pagkat-on mahitabo kon ang duha ka habig mobuhat unsay ilang angay nga buhaton.

Sa high school pa ko, usa sa akong mga higala miimbitar nako sa usa ka

party ug miingon, “Atong hangyoon ang akong papa kon makahulam ba ta sa iyang sakyanan.” Dili mosugot ang iyang papa nga mohulam siya sa sakyanan. Dayon, sa dihang ang iyang amahan nakakita nako, miingon siya, “OK, pahulamon ko ikaw sa sakyanan, basta si Benjamín lang ang modrayb.”

Kining tawhana nasayud nga ang akong pamilya ug ako miyembro sa Simbahan, nga dili kami moinom og alkohol, ug nga ako luwas nga drayber.

Ang reaksyon sa amahan sa akong higala nakatabang nako sa pagpasalamat sa mga pagtulun-an ug ehemplo sa akong mga ginikninan nga ilang gipakita. Kami dunay family home evening ug pag-ampo sa pamilya. Ang Dominggo mao ang adlaw nga pahulay alang namo. Kining matanga sa mga butang mao ang naglihok nga ebanghelyo alang namo, ug nalingaw kami niini. Ang akong amahan moimbitar kanunay sa ubang mga miyembro sa Simbahan sa pag-adto sa among balay aron mag-istorya sa ebanghelyo sa mga hapon sa Dominggo. Kami mangaon og dungan, kami maghisgut sa ebanghelyo, ug kami suod nga managhigala.

Pangandam karon sa pagtukod sa inyong lig-ong pamilya sa umaabut. Mahimo ninyo kana kon aktibo kamo sa pagkat-on sa ebanghelyo. Hinumdumi nga kon mosalig kamo sa Dios; mag-ampo kada adlaw; mobasa sa kasulatan; magmalimpyo sa kaugalingon; ug mobuhat sa inyong Katungdanan ngadto sa Dios o sa Personal nga Kauswagan, kamo mapanalipdan gikan sa kadaut, mahimong kahayag sa inyong mga higala, ug makakaplag og kalipay sa inyong kinabuhi. ■

MUBO UG DIREKTA

Sa dapit nga akong gipuy-an,
giisip kamong managtrato human
sa usa date. Sa unsang paagi
nga ang usa ka tawo
**kaswal nga makig-date
og lain-laing tawo**
nga dili makakuha og reputasyon
nga imoral o dili matinuoron
nga tawo?

U sa kini ka dakong hagit sa daghang kabatan-onan nga mga Santos sa Ulahing mga Adlaw sa tibuok kalibutan. Gitambagan sila nga “maglikay sa kanunay nga pakig-date sa samang tawo” aron sila dili makapalambo og seryoso nga relasyon sa batan-on pa (*Alang sa Kalig-on sa Kabatan-onan* [booklet, 2001], 4). Apan sa kultura sa dakong bahin sa kalibutan, ang pagdapit alang sa usa ka relasyon nga panagtrato kasagaran mahitabo bisan wala pa ang unang pakig-date; ug maingon usab, ang usa lang ka-date nagpasabut nga eksklusibo nga relasyon nga dunay pagpasaligay. Sa ingon nga kultura, ang pakig-date og lain-laing tawo ingon og nakasupak sa “relasyon” ug makahatag ninyo og reputasyon nga usa ka imoral o dili matinuoron nga tawo. Mao nga unsay inyong buhaton?

Una sa tanan, siguroha nga ang tanan nakahibalo sa inyong pagtuo ug pasalig ngadto sa mga sumbanan sa Ginoo sa kaputli ug sekswal nga kaputli nga walay bisan unsa gayud nga pagduhaduha sa inyong kinaiya ug batasan. Sunod, mahimo kamong aktibong maglihok sa pag-usab sa kultura sa pakig-date alang sa mas maayo sa inyong palibut pinaagi sa pagsulti sa mga sumbanan sa Simbahan. Kon ang mga tawo mangutana ninyo kabahin sa inyong mga sumbanan sa pakig-date, pangutan-a sila ngano, kon wala sila magtinguha nga maminyo dayon, nga mobati sila sa panginahanglan sa ingon ka emosyonal ug pisikal nga kasuod ug eksklusibong relasyon sa batan-ong edad. Imbitara sila sa pag-apil ninyo sa group date aron sila makakita sa makalingaw nga kalihokan samtang maglikay sa wala kinahanglan nga moral nga kaku-yaw ug emosyonal nga drama sa pagkabatan-on. Ug ipahibalo nila ang giya ug tambag nga gihatag kaninyo sa buhi nga mga propeta ug apostoles. ■

Ngano man ang batan-ong mga lalaki magsugod sa
home teaching
 kon sila mag-edad na og **14** apan ang
 batan-ong mga babaye magsugod sa
visiting teaching
 kon sila mag-edad og **18?**

Sa usa ka pagpadayag nga gihatag sa panahon nga naorganisar ang Simbahan niadtong 1830, ang Ginoo mipahayag, “Ang katungdanan sa magtutudlo mao ang pagbantay diha sa simbahan sa kanunay, ug magpaduol ug maglig-on kanila” (D&P 20:53). Gawas sa magtutudlo sa Aaronic Priesthood, kini nga katungdanan himoon usab sa pari ug niadtong naghupot sa Melchizedek nga Pagkapari (tan-awa sa D&P 20:45–52). Ang home teaching maoy usa ka paagi nga sila makatuman niini nga katungdanan pinaagi sa pagdawat og mga buluhaton gikan sa mga lider sa priesthood. Ang visiting teaching, bisan tuod susama, adunay lahi og gamay nga katuyoan, naghatag og oportunidad sa mga sister sa Relief Society sa pagpalig-on ug pagtudlo sa usag usa pinaagi sa mga buluhaton gikan sa kapangulohan sa Relief Society (sigun sa giaprobahan sa bishop o presidente sa branch). Ang batan-ong mga babaye (ilabi na ang kapangulohan sa klase) kinahanglang magtinguha sa paglig-on ug pagsuporta sa usag usa sa nagkalain-laing mga paagi, apan dili sila itudlo sa paghimo og binulan nga pagbisita sa piho nga mga tawo. ■

Unsa ang kinahanglanon sa
pisikal nga kalig-on
 sa pagserbisyo og misyon?

Ang seryoso nga pisikal nga mga hagit o medikal nga mga limitasyon makapugong sa pipila ka mga tawo sa pagbuhat sa buluhaton sa misyonaryo sa epektibong paagi ug makaapekto sa pagserbisyo sa ilang mga kompanyon. Ang maong mga tawo kasagaran dili moserbisyo og mga misyon. Sama pananglit, kadtong nagkinahanglan og wheelchair o crutches o dili makahimo sa inadlaw nga buluhaton kon walay tabang sa uban dili marekomendar sa misyonaryo nga pagserbisyo. Ug ang pagkasobra sa timbang makaingon sa grabe nga kalisud sa inadlaw nga buluhaton sa misyon, mao nga ang mga lider sa priesthood mohangyo sa pipila ka mga tawo nga magpaminos sa timbang sa dili pa sila marekomendar nila alang sa pagserbisyo. Kabahin sa kinatibuk-ang kalig-on, usa ka giya nga kinahanglan kang makalakaw og unom ka milya (9 km) sa usa ka adlaw nga dili maglisud.

Kon kamo adunay bisan unsang mga pangutana kabahin niining mga butanga, ang inyong bishop o presidente sa branch makatubag ug makagiya ninyo. ■

Kanus-a ako magsugod
 sa pagbayad
 sa mga halad
 sa puasa ug
 paghatag sa ubang mga
 donasyon?

Kon kamo dunay kinitaan ug andam nga kasingkasing, maka-sugod kamo sa paghatag sa halad sa puasa sa bisan unsang edad. Siyempre, kon kamo mokita na og kwarta, ang Ginoo nagmando nga kamo mobayad sa ikapulo sa inyong kinitaan. Dugang pa, “ang usa ka tukma nga adlaw sa pagpuasa maglakip sa . . . paghatag sa ubay-ubay nga halad sa puasa aron sa pagtabang niadtong nanginahanglan” (*Alang sa Kalig-on sa Kabatan-onan* [booklet, 2001], 39). Tungod lang kay ang inyong ginikanan maoy nagbayad sa pagkaon sa pamilya wala kana magpasabut nga dili kamo makahatag og kontribusyon sa inyong kaugalingon kon kamo mibati niini kon ang inyong pamilya magpuasa kada bulan. Hinumdumi, bisan og kamo batan-on, bisan pila pay kantidad sa kontribusyon, ang importante mao nga kamo nagsunod sa mga sugo sa Ginoo ug walay paghuhuhuna sa kaugalingon nga nagtabang sa pagpanalangin sa uban. Kamo ug ang uban mapanalanginan pinaagi sa inyong mga sakripisyo. Ug kon kamo madasig ug makahimo sa pagbuhat sa ingon, mahimo usab ninyong konsultahon ang inyong mga ginikanan ug sa paghatag og mga donasyon ngadto sa uban pang mga pundo sa Simbahan nga gilista diha sa Tithing and Other Offerings slip. ■

Ni Rosemary M. Wixom
Kinatibuk-ang Presidente sa
Primary

Ang **IMPLUWENSYA** sa **MUSIKA**

Usa ka eksperimento sa mga ilaga nagpakita nato kon unsay epekto sa gipaminaw nato nga musika.

Sa dihang akong gipangutana ang usa ka tawo, “Unsay inyong nahinumdom pag-ayo sa Primary?” sa kasagaran ang tubag, “Ang musika.” Ang mga pulong sa kanta sa Primary dili mobiya kanato—napatik kini sa atong mga kasingkasing. Sama pananglit, ang mosunod nga mga kanta sa Primary. Makompleto ba ninyo ang matag hugpong sa mga pulong?

“Maninguha kong mahimong . . .”

“Amahan namo, naa ba . . . ?”

“Istorya sa Basahon ni . . .”

Samtang kamo nakakompleto sa matag pulong, namatikdan ba ninyo ang inyong kaugalingon nga nagkanta?

Kon mao, tungod tingali kini kay ang musika makapalambo sa atong mga balatian, makatandog sa atong mga pagbati, ug makapahinumdom. Mao nga dili ikatingala nga kita mosaulog sa pagpahinungod sa templo uban sa kalihokan sa kultura diin ang kabatan-onan makaapil sa makapabayaw nga musika ug sayaw. Kini nga kalihokan nagtugot kanato sa “paghimo og malipayong kasaba ngadto sa Dios” ug “moawit sa himaya sa iyang ngalan” (Salmo 66:1–2).

Ang Musika Makaapekto Kanato Kanunay

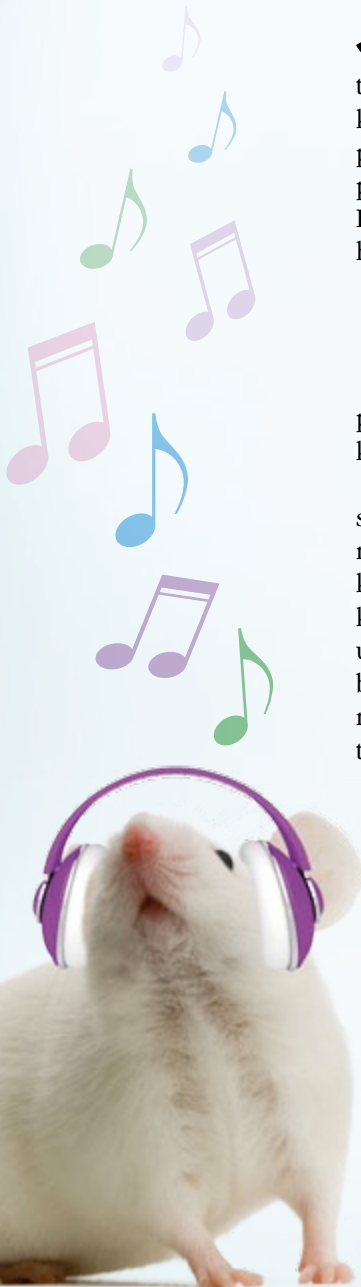
Ang Alang sa Kalig-on sa Kabatan-onan nagtudlo nga “ang musika adunay dakong epekto sa inyong hunahuna, espiritu ug kinaiya.”¹ Ang musika maka-panindot sa inyong kinabuhi sa daghan kaayong mga paagi, apan mahimo usab nga makuyaw. Si Presidente Thomas S. Monson miingon, “Ang musika makatabang kaninyo nga mas maduol sa inyong Langitnong Amahan. Magamit kini sa

pag-edukar, paglig-on, pagdasig, ug paghiusa. Bisan pa niana, ang musika makapawala sa espirituhanong pagkasensitibo, pinaagi sa tempo, tugtog, kakusog, ug mga pulong. Dili kamo makatugot sa pagpuno sa inyong mga hunahuna sa dili takus nga musika.² Ug dili importante kon naminaw ba kamo pag-ayo sa mga pulong o wala; ang mga pulong nga gihimoan og musika sayon makat-unan ug mahinumduman.³ Mao nga gipasidan-an kita sa “pagpili og maayo sa musika nga [atong] paminawon.”⁴

Ilaga, Musika, ug Pagkat-on

Ang inyong pagpili sa musika makaapekto usab sa inyong abilidad sa pagtuman sa mga buluhaton o sa pagkat-on. Duha ka mga tigsiksik misusi niini nga relasyon pinaagi sa pagtuon sa mga epekto sa musika ug sa ritmo ngadto sa nervous system sa ilaga. Sulod sa walo ka mga semana, usa ka grupo sa mga ilaga kanunay naminaw sa Strauss waltzes (nindot nga pagkaorganisar ug hapsay nga musika), samtang ang ikaduha naminaw sa walay tumong nga tingog nga walay hunong nga pagtugtog sa drum. Ang ikatulong grupo nagdako sa kahilon.

Human sa walo ka mga semana, ang mga ilaga gibutang sa usa ka maze sa pagpangita og pagkaon. Ang mga ilaga sa ikaduhang grupo naglatagaw nga walay tumong—“klaro nga timaan nga sila naglisud sa pagkat-on”—ug dugay nga nakakita sa pagkaon kay sa sinugdanan sa pagtuon. Ang mga ilaga nga gipapaminaw sa “dili maayo nga musika naglisud sa pagkat-on ug sa pagmemorya, . . . apan nakaangkon usab sila og kausaban sa mga selula sa ilang utok.” Ang mga dayagnos sa mga tigsiksik makapaikag kaayo: “Kami

nagtuo nga ang mga ilaga naningkamot nga makabawi sa kanunay nga pagpaminaw sa dili maayo nga kasaba. . . . Nanlimbasug sila batok sa kasamok.”⁵

Unsa kaha ang “kasamok” sa mga musika karon—mga butang nga makapugong ninyo sa pagkat-on sa epektibong paagi? Mahimong may kalabutan kini sa ritmo ug tugtog sa musika (sama sa mga ilaga) o sa mga pulong nga gigamit o sa mga mensahe nga gihatag. Si Presidente Boyd K. Packer, Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, miingon, “Ang katilingban anaa ubos sa mahinay, apan gamhanan, nga kausaban. Kini nag-anam og kadugang ug dugang sa pagtugot sa unsay iyang dawaton sa iyang paglingawlingaw. Isip sangputanan, kadaghanan sa musika nga gihimo sa inila nga maglilingaw karon ingon og gituyo ang pagsamok kay sa paglukmay, sa pagpahinam kay sa pagpakalma.”⁶

Ang mga Butang sa Panahon ug sa Espiritu

Dili lamang ang ritmo ug ang mga pulong sa alingisig nga musika ang makadaot. Pinaagi sa pagpaminaw sa ingon nga mga musika, gipugngan usab nato ang hilom nga mga higayon nga makapahunahuna nato og klaro ug maminaw sa Espiritu. Sa *The Screwtape Letters*, inila nga nobela sa Kristiyano, usa ka karakter nga ginganlan og Screwtape nagrepresentar ni Satanas ug naningkamot sa pagdala sa buotang mga tawo ngadto sa iyang kawsa. Si Screwtape miingon, “Katawan-anan nga ang mga mortal kanunay magtuo nga atong butangan og mga butang ang ilang mga hunahuna: sa tinuod lang ang atong labing maayong paagi nahimo pinaagi sa pagpagawas sa mga butang.”⁷ Buot ipasabut, si Satanas nasayud nga dili kinahanglan nga iyang sudlan ang atong mga hunahuna sa dili maayo nga panghunahuna kon makapugong lang siya nato nga dili mag-focus sa mga butang sa Espiritu. “Kon kanunay kamong maminaw sa musika, kamo mahimong walay hilom nga panahon

nga inyong gikinahanglan alang sa paghunahuna, pagbati, ug pagdawat og espirituhanong giya.”⁸

Nagkinahanglan kanunay kita sa Espiritu Santo. Tungod niana nga rason, kinahanglan nga mopili kita og maayo nga musika nga atong paminawon ug mga sayaw nga atong apilan. Himoa nga ang Espiritu mogiya ninyo, ug kon kamo adunay mga pagduda mahitungod sa musika nga inyong gipaminaw o sa sirkumstanya diin kamo anaa, pagmaisugon sa paglihok aron ang Espiritu magpabilin uban ninyo. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. *Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan* (booklet, 2011), 22.
2. Thomas S. Monson, *A Prophet's Voice: Messages from Thomas S. Monson* (2012), 77.
3. Tan-awa sa Jack R. Christianson, kinutlo sa “Author's criterion for picking music: does it encourage a proper life style?” *Church News*, Mayo 6, 1989, 5.
4. *Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan*, 22.
5. Richard Lipkin, “Jarring Music Takes Toll on Mice,” *Insight*, vol. 4, no. 14, Abril 4, 1988, 58.
6. Boyd K. Packer, “Takus nga Musika, Takus nga mga Hunahuna,” *Liahona*, Abr. 2008, 33.
7. C. S. Lewis, *The Screwtape Letters* (1982), 20.
8. *Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan*, 23.

ANG PAG-AMPO SA AKONG KASINGKASING

Ang pagpataas sa akong mga sumbanaan sa musika nga akong gipaminaw nakatabang nako nga mas makagusto pa niini.

Ni Ma. Consuelo N.

Ganahan ko og musika, ug ang akong adlaw dili kom-
pleto hangtud maminaw ako niini o magkanta. Dili
pa dugay, mas naganahan pa gyud ko sa musika sa
laing paagi, ug ako nakakat-on sa mga butang nga nakapa-
usab sa akong paghunahuna ug paggamit sa musika.

Nagsugod kini sa dihang akong gibasa ang mga ka-
sulatan diin ang Ginoo miingon, “Kay ang akong kalag
mahimuot sa awit sa kasingkasing; oo, ang awit sa mga ma-
tarung mao ang pag-ampo ngari kanako, ug pagatubagon
uban sa usa ka panalangin diha sa ilang mga ulo” (D&P
25:12). Sa dihang nabasa nako kana nga bersikulo, akong
nahinumduman ang usa ka butang nga gitudlo sa akong
mama kanako. Kausa, sa dihang ako nagkanta og mga
himno sa dili angay nga paagi, siya mipahinumdom nako
nga ang mga himno mga pag-ampo ug nga kinahanglan
nga tarungon nako sa pagkanta. Sa akong hunahuna kini
nga bersikulo nagpasabut dili lamang sa mga himno apan
sa bisan unsang mga kanta usab nga atong kantahon uban
sa matarung nga tinguha. Hunahunaa ang mga panalangin
nga moabut ngari nato, sama sa giingon sa kasulatan, kon
kita manganta og mga awit ngadto sa Ginoo.

Nakat-unan usab nako ang kaimportante sa pagpami-
naw og maayo nga musika. Human mabasa kini nga ka-
sulatan, akong gisugdan sa pagtan-aw ang akong listahan
sa mga kanta ug gi-delete kadtong dili mosuporta sa mga
pagtulun-an sa *Alang sa Kalig-on sa Kabatan-onan*.

Sa wala madugay kinahanglan kong mohimo og mga
desisyon sa musika nga wala sa akong kaugalingong ko-
leksyon. Usa ka adlaw niana sa dihang didto ko sa eskwe-
lahan, usa ka kauban nako nagsugod sa pagtukar og dili
maayo nga kanta. Dili maayo ang akong gibati sa maong

kanta, mao nga mihangyo ko niya nga ilisdan kini, nga
iyang gihimo. Nasayud ko nga ang matag usa nato makaba-
ton og samang kaisug niadto nga mga sitwasyon. Ug usahay
kon ang mga tawo dili moilis sa musika alang nato, kita
aduna pay laing mga opsyon: makaadto kita og laing lugar.

Nasayud ko nga pinaagi sa maayong musika kita mas
makapaduol sa atong Langitnong Amahan. Ang musika
makalamdag nato, makadasig nato, makadapit sa Espiritu
Santo nga mouban nato, moagni nato sa matarung nga
mga binuhatan, ug motabang nato sa pagbuntog sa mga
tintasyon sa kaaway (tan-awa sa *Alang sa Kalig-on sa
Kabatan-onan* [booklet, 2011], 22–23).

Hinumdumi nga kon kita manganta sa awit sa mga
matarung, kita sa tinud-anay nag-ampo ngadto sa atong
Amahan sa Langit. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Metro Manila, Philippines.

PAGPILI OG MAAYONG MGA MUSIKA

“Ang musika adunay dakong epekto sa inyong hunahuna, espiritu
ug kinaiya.

“Pilia pag-ayo ang musika nga inyong paminawon. Bantayi
unsa ang inyong bation kon kamo nagpaminaw. Ang ubang mu-
sika makadala og dautan ug makadaut nga mga mensahe. Ayaw
paminaw sa musika nga nag-awhag og imoralidad o nagmaya
sa kapintas pinaagi sa mga pulong, tukar, o gikusgon niini. Ayaw
paminaw sa musika nga naggamit og mahilas o makadaut nga pi-
nulongan o nagpasiugda og dautang mga binuhatan. Ang maong
musika makapakunhod sa inyong espirituhanong kasensitibo.

Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan (booklet, 2011), 22.

SUGDI ANG INYONG KAUGMAON

Duganggi ang kahibalo ug tan-awa kon asa
kamo dad-on sa inyong pagkat-on.

AGI SA NIPIS NGA BONG-BONG

Wala kami makaamgo hangtud sa kaulahian nga, samtang nagtudlo kami og usa ka pamilya sa ebanghelyo, nagtudlo usab kami sa ilang silingan sa tupad.

Ni Monica Garcia Adams

Isip mga sister missionary, gipakigbahin namo ang ebanghelyo ngadto sa usa ka babaye nga nagpuyo sa kasarangang kahimtang sa ubos sa usa ka dakong bungtod duol sa labayanan og basura sa kahilitan sa Asunción, Paraguay.

Si Soledad ug ang iyang bana, si Oscar, nagpuyo sa usa ka kwarto sa usa ka taas, pig-ot nga balay nga sumpay-sumpay nga mga kwarto, nipis kaayo nga mga bong-bong. Ang matag kwarto usa ka gamay nga pinuyanan nga may usa ka bintana, usa ka pultahan, usa ka lamesa, ug usa ka higdaanan. Dihay daghan sa ingon niini nga mga building niini nga dapit, binuhat sa kahoy, nga kugon ang atop ug yuta ang salog. Ang mga lapok nga gipamasok sa mga lungag makapawala sa katugnaw.

Naminaw si Soledad

Si Soledad inahan sa tulo ka gamayng mga bata, ug siya batan-on usab—ug nabug-atan. Ang iyang tanang mahimo mao ang pag-atiman sa iyang panimalay ug sa matag adlaw nga mga panginahanglan sa iyang mga anak. Apan ingon og gusto siya sa among pagbisita ug nakaamgo sa panginahanglan alang sa Dios sa iyang kinabuhi.

Gipahayag ni Soledad ang iyang mga hunahuna ug mga pagbati nga gawasnon. Nahigugma siya ug milayas sa ila uban ni Oscar, bisan tuod ang iyang mga ginikanan wala motugot. Siya ug ang iyang bana wala makahuman og eskwela o walay trabaho, ug ang ilang kaugmaon ingon og walay klaro. Naghunahuna siya nga gibiyahan sa Dios ug gisilutan ba sila Niya tungod sa dili maayong mga pagpili nga ilang gihimo.

Si Oscar mamaligya og mga alahas sa kabalayan sa paningkamot

sa pagtabang sa iyang pamilya nga mabuhi. Kon malampuson ang iyang adlaw, mopalit siya og pagkaon ug, usahay, gagmayng mga gasa alang sa mga anak. Apan kon gamay ra ang halin, mopauli siya nga dili malipayon, masuk-anon, ug hubog.

Nahagit kami sa pagtabang nila sa pag-atubang og daghan kaayong temporal nga mga problema. Apan gibati usab namo pinaagi sa Espiritu sa pagpadayon sa paghigugma ug sa pagtudlo nila, bisan tuod og usahay makapasubo ang ilang

pag-uswag. Human sa pipila ka mga pagbisita ug human sa sinsero nga pag-ampo, kami sa katapusan mibati nga hatagan namo sila og panahon sa paghunahuna sa among gitudlo, sa pagtuon sa Basahon ni Mormon, ug pag-ampo sa ilang kaugalingon.

Among gipasabut ang among plano ni Soledad, ug siya wala makagusto. Gibati niya nga biyaan na namo ang iyang pamilya. Misulti usab siya namo nga mabdos siya sa ilang ikaupat nga anak ug wala masayud kon

unsaon nila sa paglahutay. Sa kasuko misulti siya namo sa pagbiya ug dili na mobalik.

Si Juan Naminaw Usab

Wala kami mahibalo, bisan pa niana, ang tupad nila nga silingan, si Juan, nagpaminaw diha sa bong-bong sa unsay among gitudlo. Batanon siya, kuryuso ug maulawon kaayo. Samtang siya naminaw, duna siyay daghang mga pangutana sa plano sa kaluwasan, sa Basahon ni Mormon, ug paghinulsol. Nanghulam siya sa kopya sa Basahon ni Mormon ni Soledad, nagbasa, ug nag-ampo kabahin sa tanan niyang hilom nga nakat-unan.

Milabay ang mga adlaw. Nabalaka si Juan sa dihang kami wala na mobalik sa pagtudlo ni Soledad ug Oscar. Dayon usa ka gabii niana, samtang adunay grabe nga unos sa tingtugnaw, nangutana siya ni Soledad asa kami magpuyo ug unsaon niya pagkontak namo. Miingon siya nga wala siya masayud, ug misugod si Juan sa paghilak. Mipamatuod siya ngadto ni Soledad sa kamatuoran sa among mensahe ug midagan sa gawas sa unuson nga gabii sa pagpangita namo samtang kusog ang ulan, nga nakapabaha sa kadalanan og lapok.

Milabay ang mga oras, gikapoy ug gitugnaw, nagpadayon siya sa pagpangita. Misugod siya sa pag-ampo samtang naglakaw siya sa kangitngit, nagsaad sa iyang Amahan sa Langit nga kon Siya motabang kaniya nga makakita kanamo, magpabunyag siya ug moserbisyo Kaniya sa iyang tibuok kinabuhi. Sa kasamtangan, si Soledad, nadasig sa pagpamatuod ni Juan, misugod sa pag-ampo nga

kami mobalik. Mipauli si Juan apan nagpadayon sa pag-ampo ug pagbasa sa Basahon ni Mormon sa misunod nga duha ka adlaw. Si Soledad usab nag-ampo sa kinasingkasing ug nakigsulti ni Oscar. Silang duha nagsugod sa pagbasa sa Basahon ni Mormon.

Ug Naminaw ang Langitnong Amahan

Duha ka adlaw human sa unos, samtang ang akong kompanyon ug ako nag-ampo, gibati namo nga mobalik ngadto sa gagmayng panimalay sa ubos sa bungtod. Miadto dayon kami, ug sa among pag-abut, gisugat kami og mga luha sa kalipay ug kadasig nila ni Soledad, ni Oscar, ilang mga anak, ug ni Juan. Misulti sila namo sa tanang nahitabo, ug sukad nianang higayona, silang tanan gusto nang makat-on sa ebanghelyo. Wala madugay nabunyagan si Juan, ug misunod sila si Soledad ug si Oscar.

Nahinumdom ko nga naghunahuna nganong kusog kaayo ang pagdasig sa pagpadayon sa pagtudlo nila ni Soledad ug Oscar nga dili man kaayo sila interesado. Nakahinumdom ko nga naghunahuna nganong mibati mi nga magdali sa pagbalik nga giabug man kami tungod sa kasuko. Apan samtang nakakita ko sa kalipay nga miabut sa kinabuhi ni Juan ug dayon sa pamilya ni Soledad ug Oscar, nasayud ko nga dili lang si Juan ang naminaw agi sa nipis nga bong-bong apan ang Langitnong Amahan naminaw sa mga pag-ampo gikan sa matag usa namo, pag-ampo nga nagagikan sa kasingkasing. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

**Ni Elder
Neil L. Andersen**
Sa Korum sa
Napulog Duha ka
mga Apostoles

PAGKAT-ON GIKAN SA BUHING MGA PROPETA

*Ang ato bang pagtagad sa tambag ug mga
pagtulun-an sa mga Kaigsoonan mas aktibo,
mas masiksikon, ug mas masulundon?*

Siyempre kita nahigugma ni Presidente Thomas S. Monson, sa duha ka mga magtatambag sa Unang Kapangulohan ug sa Korum sa Napulog Duha Ka mga Apostoles. Apan sa pagsulti sa atong gugma ug atong pagkamaunungon, ako mangutana, Ang ato bang pagtagad sa tambag ug sa pagtulunan sa mga Kaigsoonan mas aktibo, mas masiksikon, ug mas masulundon?

Ang Unang Kapangulohan—

Henry B. Eyring, Presidente Thomas S. Monson, Dieter F. Uchtdorf

Upat ka mga Pangutana nga Ipangutana

Hunahunaa kon unsaon ninyo sa pagtubag sa mosunod nga mga pangutana:

1. Makasulti ba kamo nako sa mga pangalan sa tulo ka sakop sa Unang Kapangulohan ug sa mga pangalan sa matag usa sa mga sakop sa Korum sa Napulog Duha Ka mga Apostoles? Kini mao ang 15 ka mga lalaki nga gipaluyohan ninyo ug nako isip mga propeta, manalagna, ug tigpadayag.
2. Kon kita mopakita og litrato niini nga mga Kaigsoonan, makaila ba kamo sa matag usa kanila? Panagsa ra kita mohatag og pagtagad sa usa ka tawo nga wala nato mailhi.
3. Makapaambit ba kamo nako sa tambag nga gihatag sa Unang Kapangulohan ug sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles sa miaging kinatibuk-ang komperensya? Ug nakahibalo ba kamo sa mga kabalaka ni Presidente Monson, ni Presidente Eyring ug Presidente Uchtdorf diha sa mga Mensahe sa Unang Kapangulohan sa *Liahona* niining tuiga?
4. Tingali ang mas importante, makapaambit ba kamo nako og usa ka bag-ong desisyon diin kamo dunay giusab sa inyong kinabuhi tungod sa tambag nga nadawat gikan sa usa niining 15 ka mga lalaki?

Ang Sumbanan sa Ginoo

Ang mga rason nganong ang atong mga tubag niini nga mga pangutana importante kaayo anaa sa mga calling ug responsibilidad sa Unang Kapangulohan ug sa Napulog Duha Ka mga Apostoles. Matag higayon nga ang Simbahan sa Ginoo naestablisar, ang Ginoo mitawag og mga propeta ug apostoles. Ang Manluluwas miingon, “Kamo wala magpili kano, hinonoa ako mao ang nagpili kaninyo ug nagtudlo kaninyo” (Juan 15:16). Alang niining mga tawhana kana nga ordinasyon nakahatag og espirituhanong gahum ug ligdong nga responsibilidad—usa ka gahum nga masayud ug sa pagpamatuod ug responsibilidad

KANUNAY NGA BUL-OG SA PAGPADAYAG

“Kita adunay Biblia, Basahon ni Mormon ug Basahon sa Doktrina ug mga Pakigsaad; apan kining tanan nga mga basahon, kon walay buhing mga propeta ug kanunay nga pagpadayag gikan sa Ginoo, dili makadala ni bisan kinsa nga tawo ngadto sa Celestial nga Gingharian sa Dios. . . .

“Dayag lang, kini nga mga rekord adunay mahangturong bili. Dili gayud masobrahan ang pagmahal niini, ni masobrahan sa pagtuon niini. Apan kon kini lang tanan, bisan pa sa tanang kahayag nga gikahatag niini, kini dili paigo sa paggiya sa mga katawhan ug paggiya kanila ngadto sa presensya sa Dios. Aron magiyahan nagkinahanglan og buhi nga Priesthood ug padayon nga pagpadayag gikan sa Dios ngadto sa mga katawhan sumala sa kahimtang diin sila mahimutang.”²

Presidente George Q. Cannon (1827–1901), Unang Magtatambag sa Unang Kapangulohan, *Gospel Truth: Discourses and Writings of George Q. Cannon*, comp. Jerreld L. Newquist (1987), 252.

sa pagtudlo ug sa pagpanalangin. Kini usab naghatag og responsibilidad ug saad natong tanan. Kita dunay responsibilidad sa pagpaminaw ug pagsunod, ug kita dunay saad nga ang mga panalangin moabut kon kita motuo ug mosunod sa ilang mga pulong.

Sa dihang ang Ginoo mitawag sa napulog duha ka mga disipulo sa Amerika human sa Iyang Pagkabanhaw, Siya mitudlo sa mga katawhan: “Bulahan kamo kon kamo mopatalinghug sa mga pulong niining napulog duha kinsa ako mipili gikan diha taliwala kaninyo sa pagpangalagad nganha kaninyo, ug aron mahimo nga inyong mga sulugoon” (3 Nephi 12:1). Sa atong panahon, sa lisud kaayo nga panahon, ang Ginoo misaad sa mga Santos, “Kon ang akong mga katawhan mopatalinghug ngadto sa akong tingog, ug ngadto sa tingog sa akong mga sulugoon kinsa ako mitudlo sa pagpangulo sa akong mga katawhan, tan-awa, sa pagkatinuod ako moingon nganha kaninyo, sila dili papahawaon sa ilang dapit” (D&P 124:45).

Kini ang sumbanan sa Ginoo. Siya mitawag og 15 ka mga lalaki gikan sa “ordinaryo nga mga kahimtang sa kinabuhi”¹ ug mituga kanila sa mga yawe ug gahum sa

paggiya kanato. Wala kita pugsa sa pagsunod; walay pagpamugos nga himoon. Apan kon kita maminaw sa ilang mga pulong, kon kita mosanong ug andam nga mousab sa atong mga kinaiya samtang mopamatuod ang Espiritu Santo sa ilang tambag, kita dili papahawaon sa atong dapit—nagpasabut nga kita mogunit sa gunitanan nga puthaw ug hangtud sa kahangturan magpabiling luwas diha sa dalan paingon sa kahoy sa kinabuhi. ■

Gikan sa fireside sa Church Educational System nga gipamulong niadtong Marso 4, 2007, duha ka tuig sa wala pa gitawag si Elder Andersen ngadto sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Boyd K. Packer, “The Twelve Apostles,” *Ensign*, Nob. 1996, 6.
2. Kabahin sa kaimportante sa buhing mga propeta, si Presidente Wilford Woodruff miingon: “Kon anaa pa kanato ang matag pagpadayag nga gihatag sa Dios sa kada tawo, kon anaa pa kanato ang Basahon ni Enoch, kon anaa pa kanato ang wala mahubad sa pinulungang Ingles nga bahin sa mga palid; kon anaa pa kanato ang mga rekord sa Tigpadayag nga si San Juan nga gitaguan, ug ang ubang mga pagpadayag, ug gipundok dinhi mga traynta ka mitros ang gitason, ang simbahan ug ang gingharian sa Dios dili molambo, karon o sa bisan unsang panahona sa kalibutan, kon walay buhi nga mga manalagna sa Dios” (*Mga Pagtulunan sa mga Presidente sa Simbahan: Wilford Woodruff* [2004], 219).

Ang Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles

Boyd K. Packer

L. Tom Perry

Russell M. Nelson

Dallin H. Oaks

M. Russell Ballard

Richard G. Scott

Robert D. Hales

Jeffrey R. Holland

David A. Bednar

Quentin L. Cook

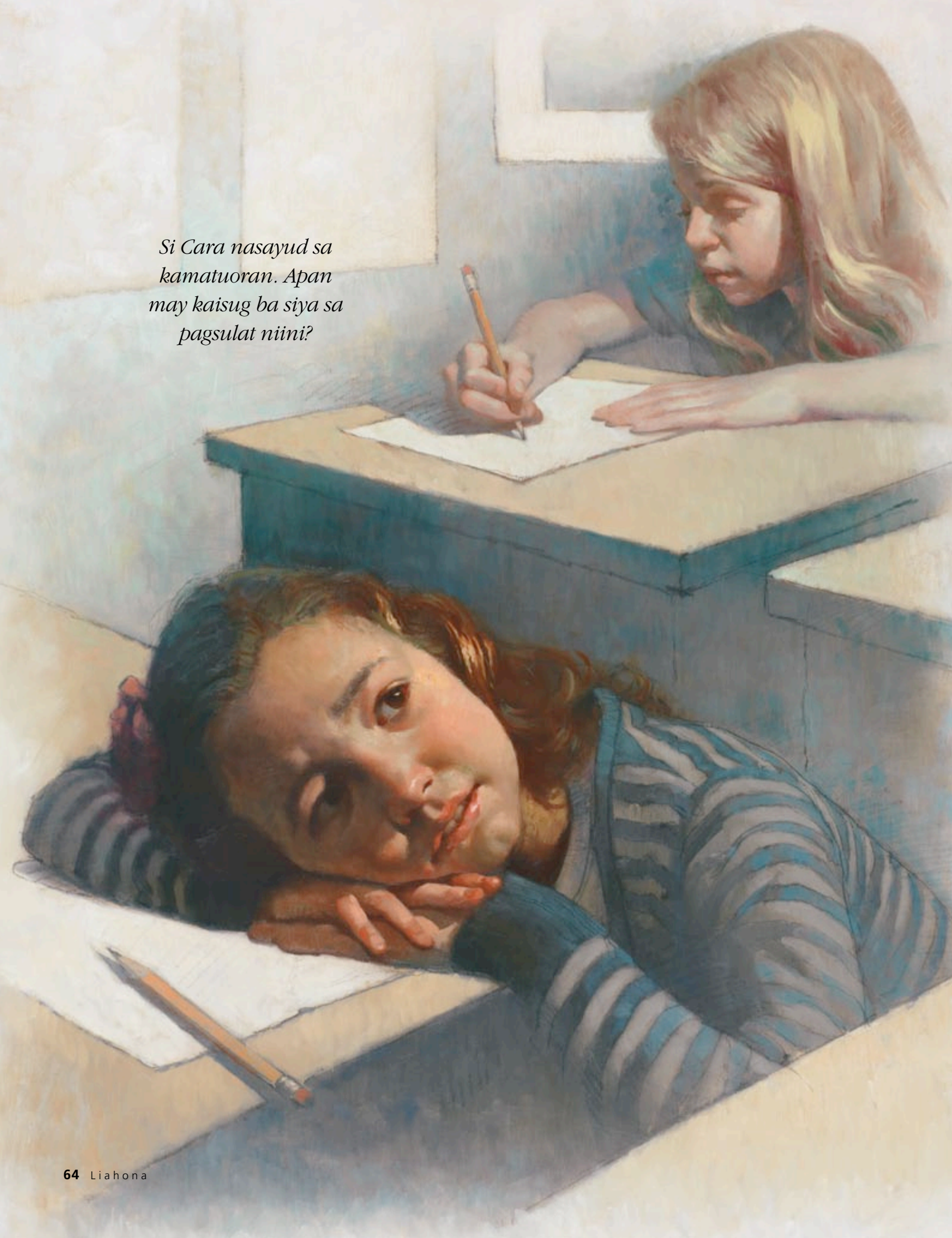

D. Todd Christofferson

Neil L. Andersen

Si Cara nasayud sa kamatuoran. Apan may kaisug ba siya sa pagsulat niini?

Pagsulat Niini nga Husto

Ni Jan Pinborough

Mga Magasin sa Simbahan
Gibase sa usa ka tinuod nga istorya

“Kay wala ko igakaulaw ang Ebanghelyo ni Kristo” (Mga Taga-Roma 1:16)

Gibutang ni Cara ang iyang lapis ug mitutok sa piraso sa papel sa iyang desk. Blangko kini gawas sa iyang pangalan ug sa dakong papas. “Unsay akong isulat?” naghunahuna siya.

Sa pikas lingkuranan, ang iyang amiga si Lily busy nga nagsulat. Gipatong ni Cara ang iyang ulo diha sa iyang bukton.

Ganahan gayud si Cara sa iyang bag-ong eskwelahan. Anaa kini sa usa ka building sa simbahan sa laing tinuohan, ug ang iyang bag-ong klase gamay ra nga ang iyang magtutudlo, nga si Mrs. Schmidt, adunay higayon sa pagtabang kaniya sa math. Kada adlaw human sa math, si Mrs. Schmidt motudlo og leksyon gikan sa Biblia. Sa kasagaran ang mga leksyon sa Biblia pareho ra kaayo sa nakat-unan ni Cara sa panimalay ug sa Primary.

Apan pipila ka semana ang mi-labay atol sa leksyon kabahin sa bunyag, si Mrs. Schmidt misulti sa klase nga ang gagmayng mga bata nga namatay sa wala pa sila mabun-yagi dili makaadto sa langit. Dayon siya miingon nga usa sa iyang kaulingong anak namatay human sa iyang pagkatawo. Sa dihang misulti siya niana, si Mrs. Schmidt ingon og kahilakon.

“Apan ang mga bata nga nama-tay *makaadto* sa langit,” gusto si

Cara mosulti niini. Kon nakahibalo pa lang unta si Mrs. Schmidt niana, tingali siya dili na maguol. Apan si Cara mibatig kaulaw sa pagsulti.

Human sa klase, gisultihan ni Cara ang iyang Mama sa unsay gisulti ni Mrs. Schmidt. “Ang pagka-hibalo nga ang mga bata makaadto sa langit usa sa mga panalangin nga ania nato tungod sa Basahon ni Mormon,” miingon si Mama. Si Cara naglaum nga si Mrs. Schmidt mobasa sa Basahon ni Mormon sa umaabut. Nanghinaut siya nga ma-kabaton og kaisug sa pagsulti kaniya niini.

Sa leksyon karong adlaw, si Mrs. Schmidt misulti sa klase nga ang Dios, si Jesus, ug ang Espiritu Santo usa ra ka tawo. Naghunahuna si Cara kon sa unsang paagi nagpakita ang Langitnong Amahan ug si Jesukristo ngadto ni Joseph Smith didto sa Sagrado nga Kakahoyan. Siya *nasayud* nga Sila duha ka managlahi nga mga tawo ug nga ang matag usa adunay lawas. Nalipay siya nga nasayud niana, bisan wala pa makig-istorya ni Mama o Papa mahitungod niini.

Apan dayon si Mrs. Schmidt miingon, “Class, palihug pagkuha og piraso sa papel ug isulat unsay atong gihisgutan.”

Mao kadtong higayona nga lain na ang pamati ni Cara. Gusto niyang buhaton ang buluhaton sa paagi nga gusto sa iyang magtutudlo nga iyang buhaton. Aduna ba siyay kaisug sa pagsulat unsay iyang nahibaloan nga tinuod?

Samtang nagduko ang iyang ulo sa desk, hilom nga nag-ampo

si Cara. “Palihug, mahal nga Langitnong Amahan, unsay akong buhaton?”

Diha-diha dayon, si Cara nagsugod sa pagbati og kakalma ug kalinaw sa kaugalingon. Ang Espiritu Santo mihung-hong nga kon isulat niya unsay anaa sa iyang kasingkasing, ang tanan OK ra.

Gituyhad ni Cara ang iyang ulo, mipunit sa iyang lapis, ug misugod sa pagsulat.

Ang Langitnong Amahan ug si Jesus duha ka managlahi nga mga tawo. Sila adunay mga lawas nga unod ug bukog sama nato. Ang Espiritu Santo usa ka Espiritu nga makasulti kanato sa atong mga kasingkasing.

Human makasulat og pipila ka mga pulong, gibutang ni Cara ang iyang lapis. Wala siya masayud unsay mahunahuna ni Mrs. Schmidt sa iyang gisulat, apan mibati siya og kalipay nga siya nakahimo sa pagsulti sa iyang magtutudlo og butang nga importante ug tinuod. ■

“Pagmapainubsanon ug ipamatuod ang Pagpa-hiuli sa ebanghelyo. . . . Pagmaisugon. Pagbaton og hugot nga pagtuo.

Ayaw kahadlok. Salig sa Ginoo.”

Presidente Dieter F. Uchtdorf, Ikaduhang Magtambag sa Unang Kapangulohan, “The Restoration,” *New Era*, Okt. 2011, 5.

Si Jesus Mao ang Akong Magbalantay

May kalumo ♩ = 86-98

(May pagkayano)

Mga pulong ug musika ni Tammy Simister Robinson
a tempo

mp *rit.*

1. Je - sus kong Tig -
2. Je - sus kong Tig -

ban - tay. Gi-pang-ga N'ya ko. Sa ka - lu - mo I - ya
ban - tay. Na - il - han N'ya ko. I - ni - hap N'yang ta - nan;

kong gi - gi - ya - han. I - ya kong gi - tul - tu - lan. Sa lun-haw nga
gi - pang-ga ta - nan. Kon a - ko mo - su - roy man I - ya ko nga

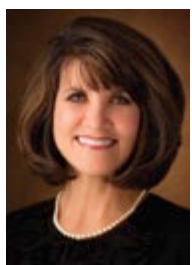
rit. *a tempo* 1.

sib - si - ban. — Je - sus kong Tig - ban - tay. Gi - pang-ga ko.
gi - ya - han. —

2. *rit.*

Gi - pang - ga ko. *p* Gi - pang - ga ko.

© 2001 ni Tammy Simister Robinson. Arr. © 2013 pinaagi sa Intellectual Reserve, Inc. Tanang mga katungod gigahin.
Kini nga kanta mahimong kopyahon alang sa panagsa nga higayon, dili pangnegosyo nga paggamit
sa panimalay ug sa simbahan. Ang orihinal nga bersyon makita sa music.lds.org.

Ni Jean A. Stevens
Unang Magtatambag sa
Kinatibuk-ang Kapangulohan
sa Primary

Matinud-anon nga mga Ehemplo

“Ug usa ka gamay nga bata moguyod kanila” (2 Nephi 21:6).

Isip sakop sa kinatibuk-ang kapangulohan sa Primary, ganahan ko nga makighimamat sa mga bata sa tibuok kalibutan. Bisan asa ako moadto, akong mahimamat ang talagsaong mga bata nga nagsunod ni Jesukristo ug matinud-anong nagsunod sa ebanghelyo. Kasagaran sila mao ang nangulo sa ilang mga pamilya ug sa uban sa pagsunod sa mga sugo.

Kausa usa ka General Authority mibisita sa ward sa Hong Kong diin ang mga tawo

naglisud sa pagsuporta sa ilang mga pamilya. Gisultihan niya ang bishop nga ang mga miyembro kinahanglan mobayad sa ilang ikapulo.

Ang bishop nabalaka. Naglisud gayud ang mga tawo sa pagkaon ug kwarta sa pagtubag sa ilang panginahanglan.

“Kon sila mobayad sa ilang ikapulo, ang Ginoo mopanalangin kanila,” miingon ang General Authority.

Naghunahuna sa makadiyot ang bishop. Dayon siya miingon, “makigsultiko sa pipila sa labing matinud-anong mga

miyembro sa among ward—ang mga bata sa Primary!”

Pagkasunod Dominggo, ang bishop mibisita sa Primary. Iyang gitudloan ang mga bata sa balaod sa ikapulo. Mihangyo siya nila sa pagbayad sa ikapulo sa kwarta nga ilang kinitaan. Ang mga bata misaad nga sila mobayad—ug gibuhat nila!

Pipila ka bulan ang milabay, ang bishop nakigmiting sa mga hamtong sa ward. Gisultihan niya sila nga ang ilang mga anak nagbayad sa ikapulo.

“Andam ba kamong mobayad usab sa ikapulo?” siya nangutana.

Ang mga hamtong natandog sa matinud-anong mga ehemplo sa mga bata. Miingon sila nga sila mobayad usab sa ilang ikapulo. Tungod kay ang mga bata nagpakita og ehemplo, ang ilang mga pamilya nakadawat sa mga panalangin nga ilang gikinahanglan (tan-awa sa Malaquias 3:8–10). Ang hugot nga pagtuo ug pagpamatuod sa tanan milig-on.

Bisan asa man kamo magpuyo, kamo makagiya sa uban pinaagi sa inyong maayong ehemplo. Sunda ang mga sugo ug sunda si Jesukristo. Dayon kamo mahimong usa ka panalangin sa inyong pamilya ug sa uban.

Nag-ampo kami alang ninyo. Ug kami nasayud nga, sama sa mga bata sa Hong Kong, ang inyong ehemplo makahimo og kalainan alang sa kaayohan! ■

ILTRATO © BUSATH PHOTOGRAPHY; PAGHULAGWAY PINAAGI NI MAREN J. SCOTT

Ang Templo sa Nauvoo ug Bilanggoan sa Carthage

Uban namo sa pagsuhid niining importanting mga dapit sa kasaysayan sa Simbahan!

Ni Jennifer Maddy

Niadtong 1841 ang kadaghanan sa mga Santos sa Nauvoo pobre. Apan nasayud sila nga kinahanglan silang magtukod og templo, sumala sa gisugo sa Ginoo kanila. Kapin sa 1,000 ka mga lalaki nagtrabaho sa pagtukod sa templo. Ang mga babaye nagtahi og mga sinina ug nagluto alang sa mga trabahante. Daghang mga tawo nagsakripisyo sa pagtukod sa templo. Nagpaabut sila sa mga panalangin nga ilang madawat didto.

Bilanggoan sa Carthage

Ang trabaho sa templo nahunong niadtong Hunyo 1844, sa dihang si Propeta Joseph Smith gipatay. Si Joseph ug ubang mga lalaki gibilango sa Bilanggoan sa Carthage. Niadtong Hunyo 27 ang manggugubot nga panon miataki sa bilanggoan. Gipusil nila

Katunga nga bulan ang gikulit sa gawas sa bong-bong sa templo.

ug gipatay si Joseph ug ang iyang igsoon nga si Hyrum.

Paghuman sa Templo

Nagsubo ang mga Santos nga nawala na ang ilang Propeta. Si Brigham Young, kinsa mao ang Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga

Apostoles, nasayud nga magpadayon ang buhat sa Ginoo. Gihuman sa mga Santos ang templo. Ang mga lider sa Simbahan nagtrabaho sa templo adlaw ug gabii aron ang mga Santos mabunyagan alang sa ilang mga katigulangan ug mabugkos isip mahangturing mga pamilya.

Ang orihinal nga Templo sa Nauvoo adunay 30 ka sunstones.

Estatuwa ni Joseph ug Hyrum nagbarug atubangan sa Bilanggoan sa Carthage. "Sa kinabuhi sila wala mabahin, ug sa kamatayon sila wala mabulag!" (D&P 135:3).

Misaka ang manggugubot nga panon niini nga hagdanan sa Bilanggoan sa Carthage aron sa pagpatay ni Joseph ug sa iyang mga kauban.

Si Joseph ug ang uban didto sa kwarto sa itaas sa bilanggoan.

Pagtukod og usab sa Templo

Pagbiya sa mga Santos sa Nauvoo, ang templo naguba gumi-kan sa sunog ug sa tornado. Niadtong 1999, si Presidente Gordon B. Hinckley (1910–2008) mipahibalo nga ang Templo sa Nauvoo tukuron pag-usab sa sama nga dapit. Karon inyong makita kining matahum nga templo sama niadtong mga 1840. ■

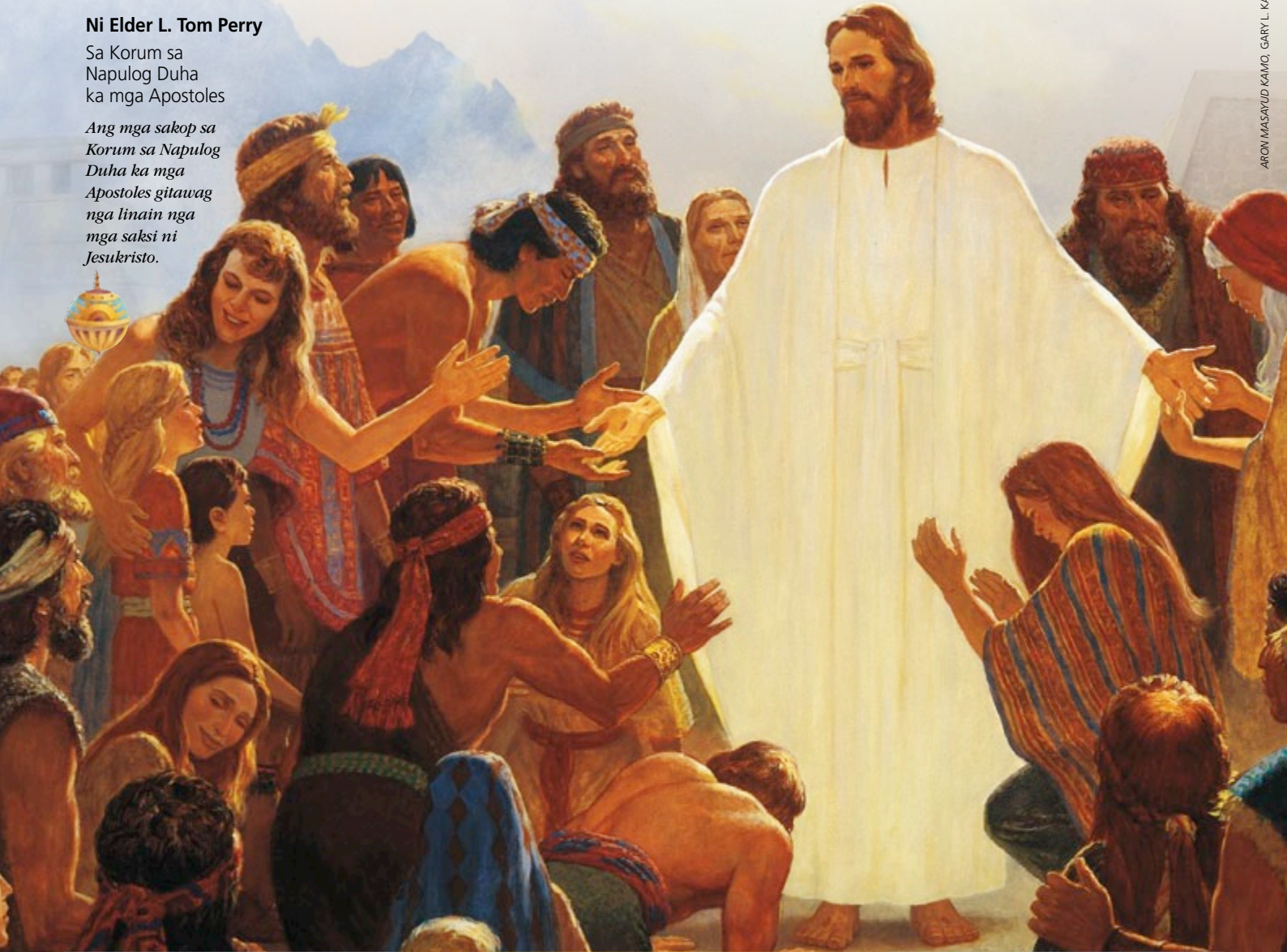

Ni Elder L. Tom Perry

Sa Korum sa
Napulog Duha
ka mga Apostoles

*Ang mga sakop sa
Korum sa Napulog
Duha ka mga
Apostoles gitawag
nga linain nga
mga saksi ni
Jesukristo.*

Nganong importante nga dunay Biblia ug Basahon ni Mormon?

Ang Biblia ug ang Basahon ni Mormon gikinahanglan alang sa atong kaluwasan.

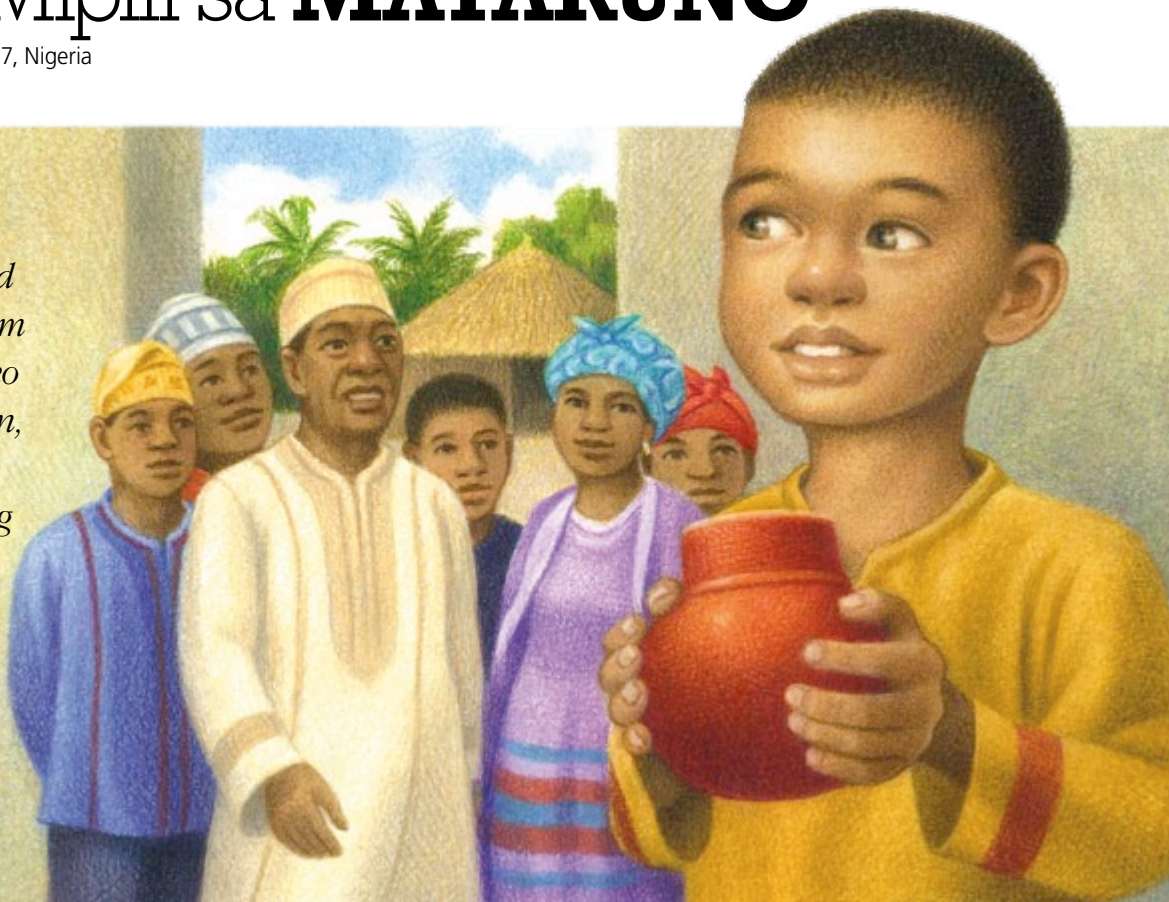
Usa gayud ka panalangin nga adunay mga asoy sa misyon sa atong Ginoo ug Manluluwas nga gipahayag diha sa Basahon ni Mormon sa pagdugang og ikaduha nga saksi sa doktrina nga gipahayag sa Biblia.

Kining duha gikinahanglan nato sa pagtudlo ug pagkat-on sa hingpit ug kompleto nga mga doktrina ni Kristo.

Ako Mipili sa **MATARUNG**

Ni Ekene B., edad 7, Nigeria

*Kon ako
mobalibad
sa pag-inom
sa bino ako
pagasilotan,
ug usab
ang akong
pamilya.*

*“Pagkat-on sa imong kabatan-on
sa pagsunod sa mga sugo sa Dios”
(Alma 37: 35).*

Miuban ko sa akong pamilya aron sa pagbisita sa balangay sa akong mga ginikanan alang sa kasaulogan sa Bag-ong Tuig. Tulo na ka tuig sukad sa among katapusang pagbisita, ug naghandom kami nga ikahimamat na usab ang mga higala ug sakop sa pamilya. Sa dihang miabut kami, malipayon kaming giabi-abi.

Sa dihang miabut ang Bisperas sa Bag-ong Tuig, nagpundok kami alang sa usa ka tradisyonal nga seremonya sa pagtinguha ug proteksyon, taas nga kinabuhi, ug kalamboan sa kinamagulangan nga anak sa matag pamilya. Ako ang

kinamagulangang anak nga lalaki sa akong pamilya. Akong nahibaloan nga kadtong moapil kinahanglang moinom og bino isip kabahin sa seremonya.

Nabalaka ako pag-ayo. Nasayud ko nga ang pag-inom sa bino nakasupak sa Pulong sa Kaalam. Apan nasayud usab ko nga kon dili ako moinom og bino, mahimong silutan ko tungod sa pagkawalay pagtahud—ug ang akong pamilya mahimong silutan usab. Dayon ako nakahinumdom sa gitudlo sa akong mama kanako: kon makita nimo ang imong kaugalingon sa usa ka sitwasyon nga dili nimo makontrol, kinahanglan mag-ampo ka sa Langitnong Amahan ug mangayo Kaniya og tabang.

Nag-ampo ko sa hilom, “Langitnong Amahan, giyahi ko sa Imong Espiritu ug tabangi ko sa pagbuhat unsay matarung.”

Sa dihang turno na nako sa pag-inom sa bino, gikulbaan ko, apan kusog ug klaro kong misulti. “Ang akong lawas usa ka templo. Dili ko molapas sa Pulong sa Kaalam,” miingon ko.

Ang elder sa balangay nasurprisa kaayo. Siya milingi nako ug miingon, “ingon og sigurado kaayo ka sa imong gibuhad. Palihug, gusto ming maminaw pa og dugang sa imong gisulti.”

Ang akong pamilya ug ako wala siluti, ug ang among pagtuo naligon. Nasayud ko nga ang Langitnong Amahan mitabang nako nga makaangkon og kaisug sa pagpili sa matarung. ■

ATONG PAHINA

Gimahal nako pag-ayo ang akong inahan ug gusto nga motabang sa iyang pagpang-hugas sa mga plato. Nag-ampo usab ako alang sa akong

amahan. Nasayud ko nga ang Langitnong Amahan nagsulti nato, "Ayaw panumbag og mga tawo, ayaw balikasa ang mga tawo, ug ayaw dagmali ang gagmay nga mga hayop."

Ya-Se C., edad 4, Taiwan

Si Prince ug ang iyang igsoong mga babaye mobasa sa mga kasulatan atol sa family home evening.

Atol sa family home evening, ganahan ko nga mohatag og scriptural thought ug moampo. Ganahan ko sa akong mga higala sa Primary, ug ganahan ko nga magbuhi ug moamuma og mga pati. Gusto kong moadto sa templo sa Nauvoo Illinois sa umaabut nga adlaw, ug gusto usab akong mahimong misyonaryo. Gimahal nako pag-ayo ang akong pamilya! Nasayud ko nga ang Simbahan tinuod, ug ganahan ko sa Basahon ni Mormon.

Prince M., edad 9, Philippines

Macarena G., edad 8, Chile

Happy Birthday, ni James C., edad 5, Peru

Nasayud ko nga si Jesukristo buhi, nga nahigugma Siya nato, ug ang Simbahan tinuod. Ang istorya kabahin sa kahoy sa kinabuhi nagtudlo nga kon kita mosunod sa ebanghelyo, kita magmalipayon.

Manuelis R., edad 5, Venezuela

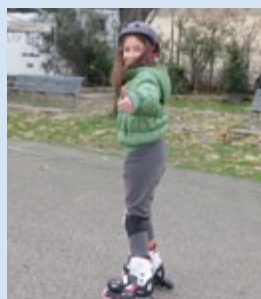

Sarah G., edad 6, Guatemala

MANINGKAMOT NGA MAHISAMA NI JESUS

Sa dihang migawas ko sa gymnasium sa eskwelahan usa ka adlaw niana, akong tanang mga butang gihabwa gikan sa akong backpack ug nawala ang akong dulaan nga anaa didto. Nagtuo ko ang akong amigo ang mikuha sa akong dulaan tungod kay misulay siya sa pagpalit niini kanako sa sayo pa nianang adlaw. Naguol ko tungod kay nagpasabut ni nga kami dili na mga amigo. Nianang gabhiona nag-ampo ko nga kinsa man ang nagkuha sa akong dulaan makahibalo unta nga sayop kini ug iyang iuli nako. Pagkasunod nga adlaw sa eskwelahan ang akong amigo miuli sa dulaan ug mihangyo nako nga mopasaylo niya aron kami magkaamigo pag-usab. Nalipay ko kaayo, ug ako mipasaylo kaniya. Mapasalamaton ako sa Espiritu Santo nga mitabang nako ug sa akong amigo sa pagbuhat unsay matarung. Ako nasayud nga ako makaampo sa Langitnong Amahan bisan kanus-a ug Siya motabang kanako.

Brandon A., edad 8, Mexico

Usa ka higayon niana ang akong inahan ug ako midala sa akong mga igsoong lalaki ngadto sa airport tungod kay mobiyahе sila. Natrapik

Sa dihang ang akong bunyag ug kumpirmasyon mga usa o duha ka adlaw na lang, gihilantan ko ug dili maayo akong pamati. Dili gusto nga

iuswag ang akong bunyag. Gibati nako nga mopadayon sa gikatakda nga adlaw. Daghang mga paryente ug mga higala, ang uban dili mga miyembro sa Simbahan, miabut sa akong bunyag. Sa dihang gibunyagan ko, miubos diha-diha dayon ang akong hilanat, ug miarang-arang ang akong gibati. Nianang adlaw gibati gayud nako pag-ayo ang Espiritu Santo. Mapasalamaton ako nga ako nabunyagan ug nakadawat sa Espiritu Santo.

Sara M., edad 8, Spain

kami pag-ayo, ug nahadlok mi mga mabiyayan sila sa ilang eroplano. Dili usab maayo ang gibati sa akong mama. Mao kadto nga nag-ampo ko, ug duna koy pagtuo nga kini tubagon. Nakaabut ra gayud ang akong mga igsoon sa saktong oras. Ako nasayud nga ang Langitnong Amahan nakadungog sa akong pag-ampo.

Sara P., edad 11, Italy

Si Milton uban sa iyang amahan sa adlaw sa iyang bunyag.

Hinumduman nako kanunay ang adlaw sa akong bunyag tungod kay kini mao ang labing importante nga adlaw sa akong kinabuhi. Mao kadto ang adlaw nga ako mi-himo ug pakigsaad sa Langitnong Amahan. Nasayud ko nga ang Langitnong Amahan ug si Jesukristo buhi ug nga Sila nahigugma kanako pag-ayo. Ganahan kong moadto sa templo, bisan ug ako dili pa makasulod.

Milton Aarón V., edad 10, Ecuador

Ang mga bata sa Primary sa Monay Ward, Stake sa Cuenca Ecuador, ganahan nga makat-on sa ebanghelyo.

Serbisyohan Nako ang Dios sa Tibuok Nakong Kasingkasing, Gahum, Hunahuna ug Kusog

Usa ka adlaw sa recess, si Madison nakakita og usa ka batang babaye nga naghilak tungod kay dunay misulti niya og dili maayo. Nalooy si Madison sa batang babaye ug iyang giduol aron am-aman. “Gusto ka bang makigdula kanako?” nangutana siya sa batang babaye.

Nianang adlawa, si Madison nagserbisyo sa kinasingkasing. Misunod siya sa ehemplo ni Jesukristo ug nagpakita og gugma ngadto sa tawo nga nanginahanglan. Makapakita kita sa atong gugma sa Langitnong Amahan pinaagi sa pagserbisyo uban sa atong kasingkasing, sa atong gahum, sa atong hunahuna ug sa atong kusog. Makaserbisyo kita sa atong tibuok kaugalingon!

Sa unsang paagi kita makaserbisyo uban sa atong kasingkasing? Makaserbisyo kita sa atong mga kasingkasing pinaagi sa pagpakita og gugma ug pagkamabination sa uban. Maghunahuna kita sa gikinahanglan sa uban. Kon moserbisyo kita nga malipayon, nagserbisyo kita uban sa atong kasingkasing.

Sa unsang paagi makaserbisyo kita uban sa atong hunahuna? Makaserbisyo kita uban sa atong hunahuna pinaagi sa paghunahuna og mga paagi sa pagtabang sa uban. Kon makakita kita sa mga panginahanglan niadtong anaa sa atong palibut ug maghunahuna unsay atong matabang, nagserbisyo kita uban sa atong mga hunahuna.

Sa unsang paagi kita makaserbisyo uban sa atong gahum ug kusog? Ang pagserbisyo uban sa atong gahum ug kusog mao ang pagbuhat sa buluhaton sa balay ug pagtrabaho sa pagtabang sa uban. Kasagaran

MAGSULTI TA

Isip usa ka pamilya, paghunahuna og mga butang nga mabuhat ninyong tanan samtang kamo moserbisyo sa inyong tibuok kaugalingon. Ipasabut nga kon nagserbisyo kita sa uban, nagserbisyo kita sa Langitnong Amahan.

makapanalangin ug makaserbisyo kita sa tigulang nga mga tawo pinaagi sa pagbuhat sa mga butang nga lisud nilang buhaton. ■

PAGSERBISYO UBAN SA INYONG TIBUOK KAUGALINGON

Pagpili og paagi nga kamo makaserbisyo gikan sa kada usa ka bahin sa ubos o paghunahuna sa inyong kaugalingong mga ideya. Pagkahuman ninyo sa usa ka buhat sa pagserbisyo, kolori ang porma tupad sa hulagway.

KASINGKASING

Sultihí ang inyong mga ginikanan o mga igsoon nga gihigugma ninyo sila.

HUNAHUNA

Pagsulat ngadto sa apohan.

GAHUM UG KUSOG

Kon ang inyong mga ginikanan mosugo ninyo, trabahoa kini.

Paghimo og usa ka butang nga mabination alang sa usa ka tawo kinsa nag-inusara. Pahiyum sa usa ka tawo.

Tabangi ang igsoon sa iyang homework.

Tabang sa igsoon sa buluhaton sa balay.

KANTA UG KASULATAN

- "Called to Serve," *Children's Songbook*, 174
- Doktrina ug mga Pakigsaad 59:5.

Tabang sa pagplano og proyekto sa pagserbisyo sa pamilya.

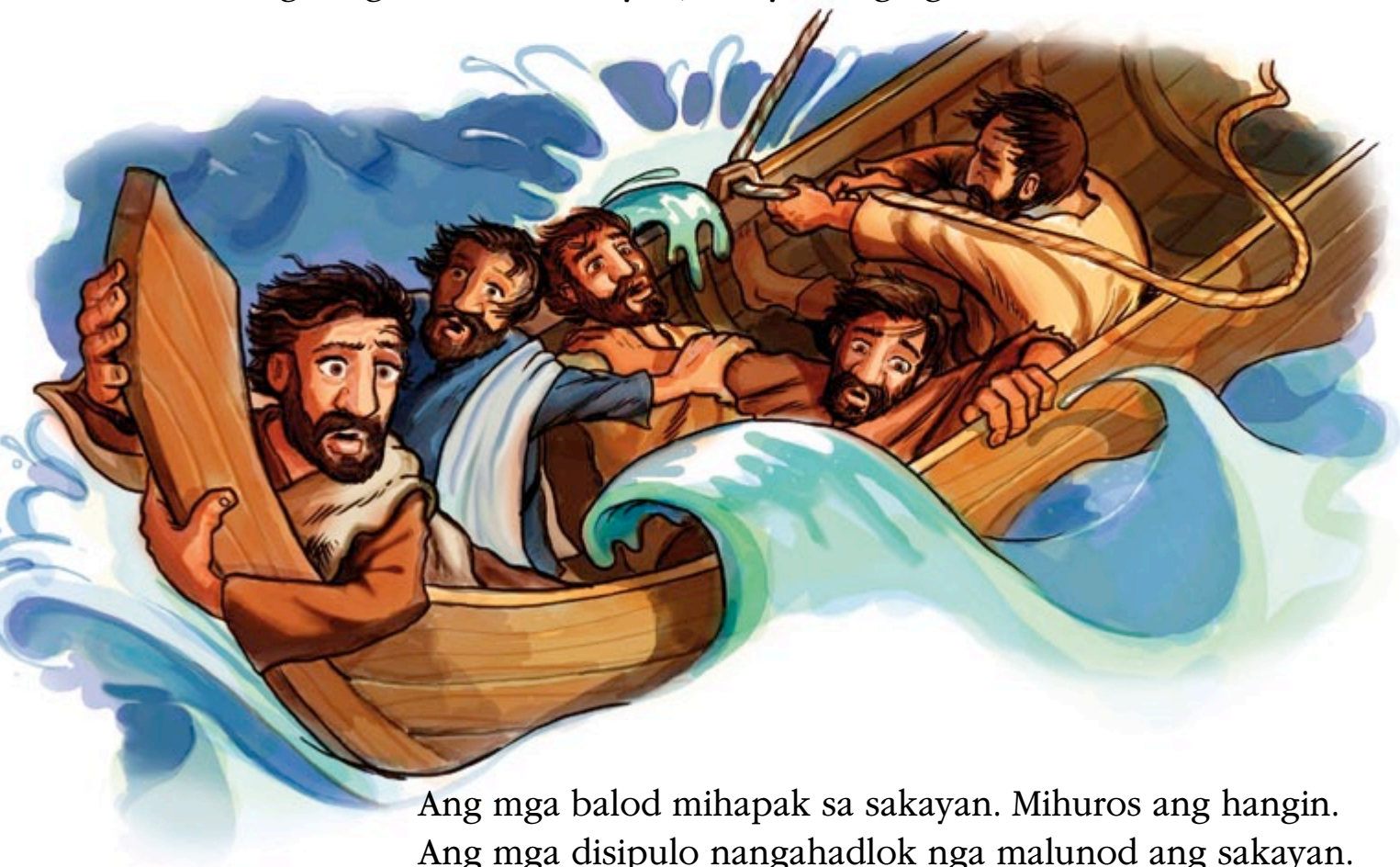
Kahiga ang mga dahon, pangibot og mga sagbut, o bisan unsa sa pagtabang sa inyong pamilya.

Gipahunong ni Jesus ang Unos

Ni Charlotte Mae Sheppard, Utah, USA

Usa ka adlaw niana sa dihang si Jesus ug ang Iyang mga tinun-an naglawig sa usa ka sakayan, dihay kusog nga unos.

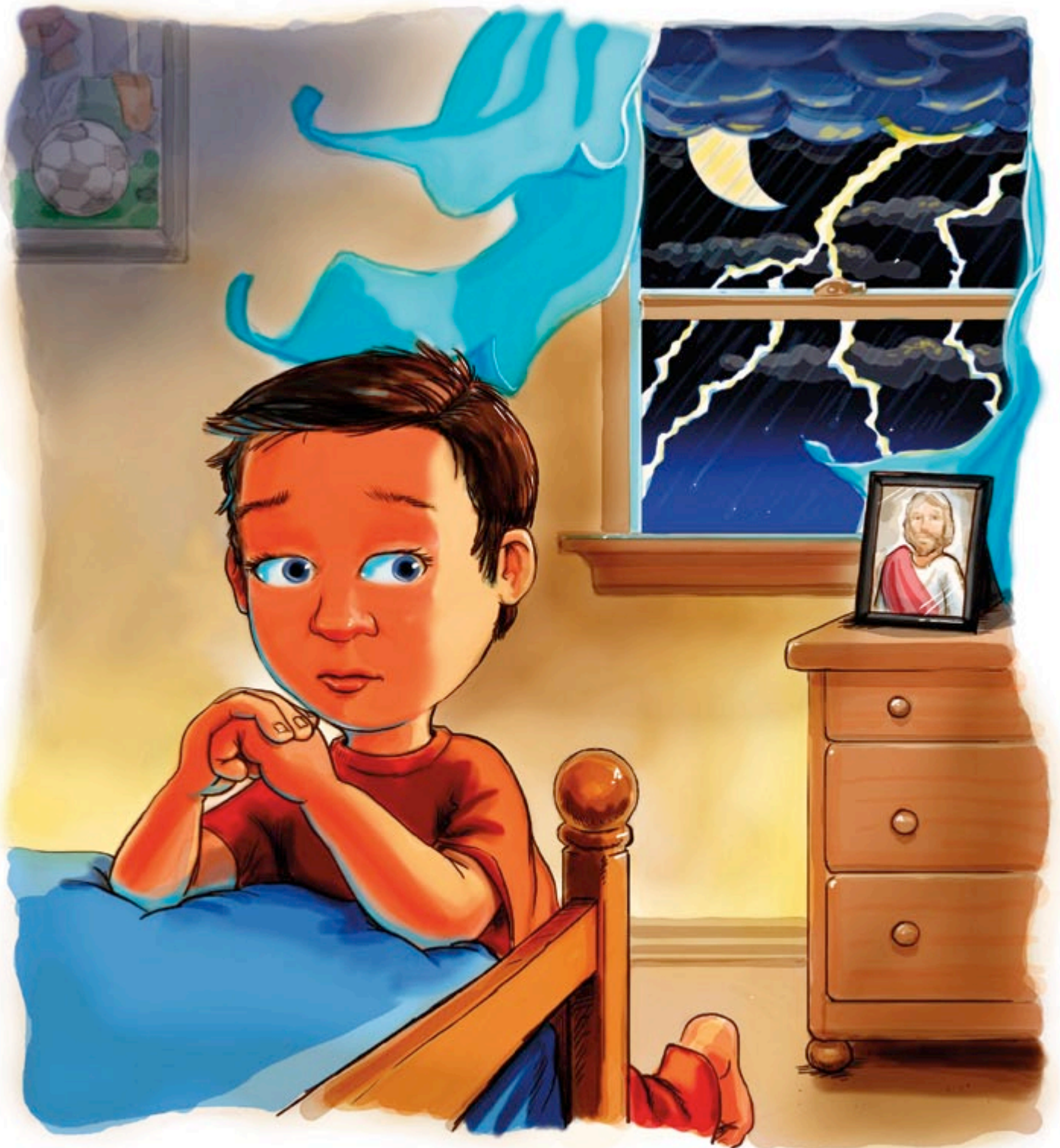
Ang mga balod mihapak sa sakayan. Mihuros ang hangin.
Ang mga disipulo nangahadlok nga malunod ang sakayan.

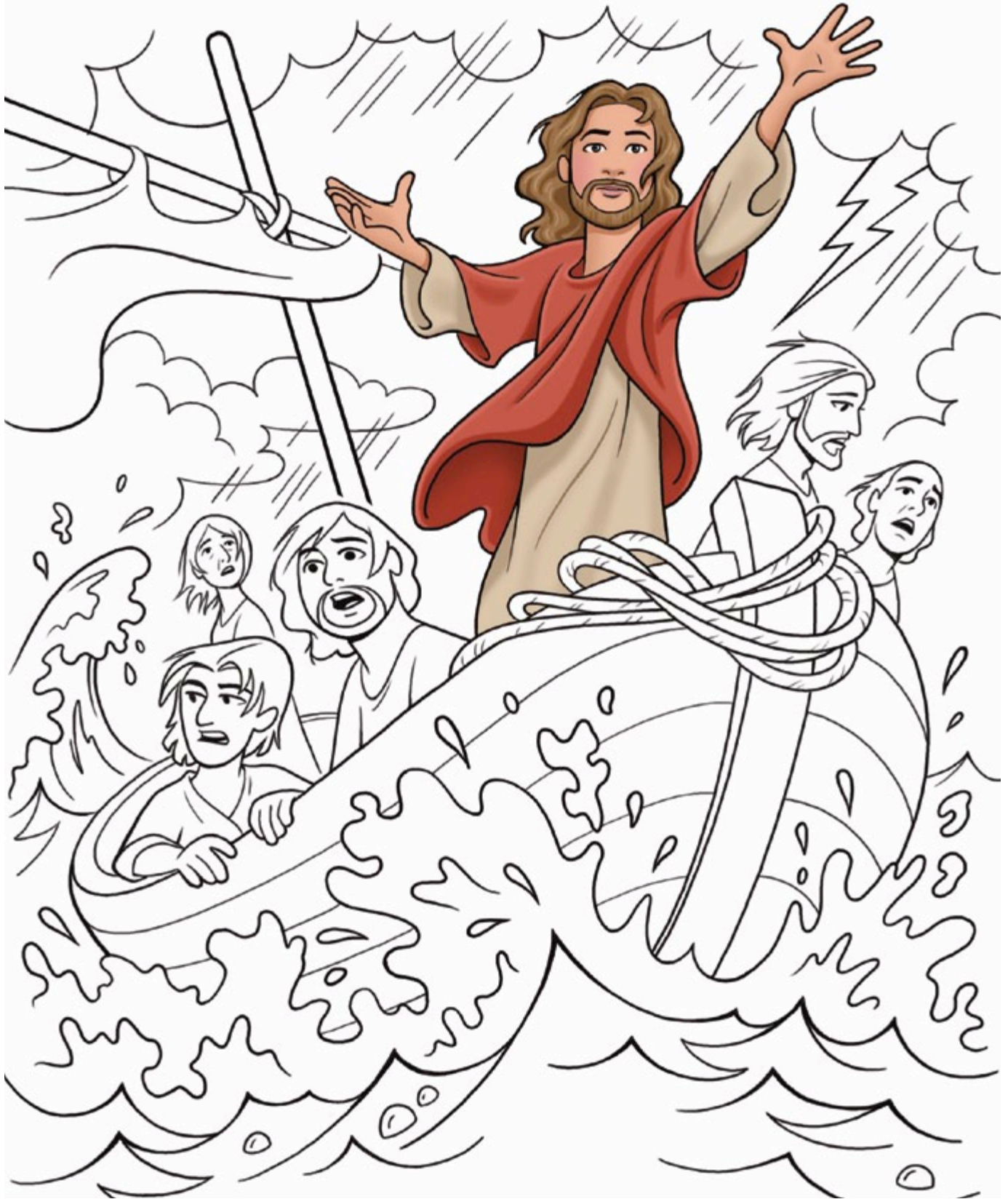
Nangita ang mga disipulo ni Jesus. Ilang nakaplagan Siya nga natulog. “Ginoo tabang!” misinggit sila. “Nganong nalisang man kamo?” nangutana si Jesus.

Mibarug si Jesus ug gisugo ang unos sa paghunong. Nagtan-aw ang mga disipulo samtang ang mga balud mihunong sa paghapak ug ang hangin mihunong sa paghuros. Mihunong ang unos, sama sa gisugo ni Jesus.

Usahay kon ang makahahadlok nga mga butang mahitabo, kita mahadlok. Apan si Jesus anaa sa duol. Ang paghunahuna Kaniya makatabang nato nga mobati nga luwas ug kakalma. ■

Gipahunong ni Jesus ang Unos

“Dayon si [Jesus] mibarug, ug iyang gibadlong ang mga hangin ug ang lanaw; ug miabut ang dakong kalinaw” (Mateo 8:26).

ANG PINAKATAAS NGA SAKRAMENT MITING

Ni Okon Edet Effiong

Ganahan ko nga mobasa og relihiyosong mga libro sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw. Ug tungod kay kini nga mga libro wala sa Nigeria, nanghulam ko sa usa ka higala. Nagtinguha nga iuli ang libro sa akong higala sa pipila ka adlaw, kanunay nakong gidala-dala kini ug mobasa niini sa libre nga oras.

Usa ka Dominggo gidala nako ang hinulaman nga libro sa pagtambong og sakrament miting sa ward diin ako mao ang gisangunanan isip high councilor. Gibasa nako ang libro samtang nagpaabut ko nga mohatag sa bishop sa mensahe gikan sa kapangulohan sa stake. Sa dihang miabut ang bishop, mihangyo siya kanako sa pagpakigsulti sa iyang unang magtatambag kay dunay siyay abi-abihon nga mga bisita. Human mahatag ang mensahe ngadto sa unang magtatambag, milingkod ko sa atubangan.

Wala madugay sa akong paglingkod, akong nabantayan nga ang libro sa akong higala nawala. Mga lima ka minuto sa wala pa magsugod ang miting—ug nga ang tigdumalang opisyal naglingkod na sa atubangan—kinahanglang dili na ako mobiya. Naguol nga mahigawad ang akong higala, nagsugod ang akong kalbaryo sa pinakataas nga sakrament miting nga akong natambongan.

Naglaum ko nga dali untang molabay ang panahon, apan ang kada item sa agenda sa sakrament ingon og tibuok kinabuhi nga paghulat. Wala ko mahimutang, nag-ampo sa hilom nga ang Dios motipig sa maong libro.

Ang sakrament miting sa kasingaran molungtad og 70 ka minuto. Apan usa ka Dominggo ingon og kini dugay kaayo.

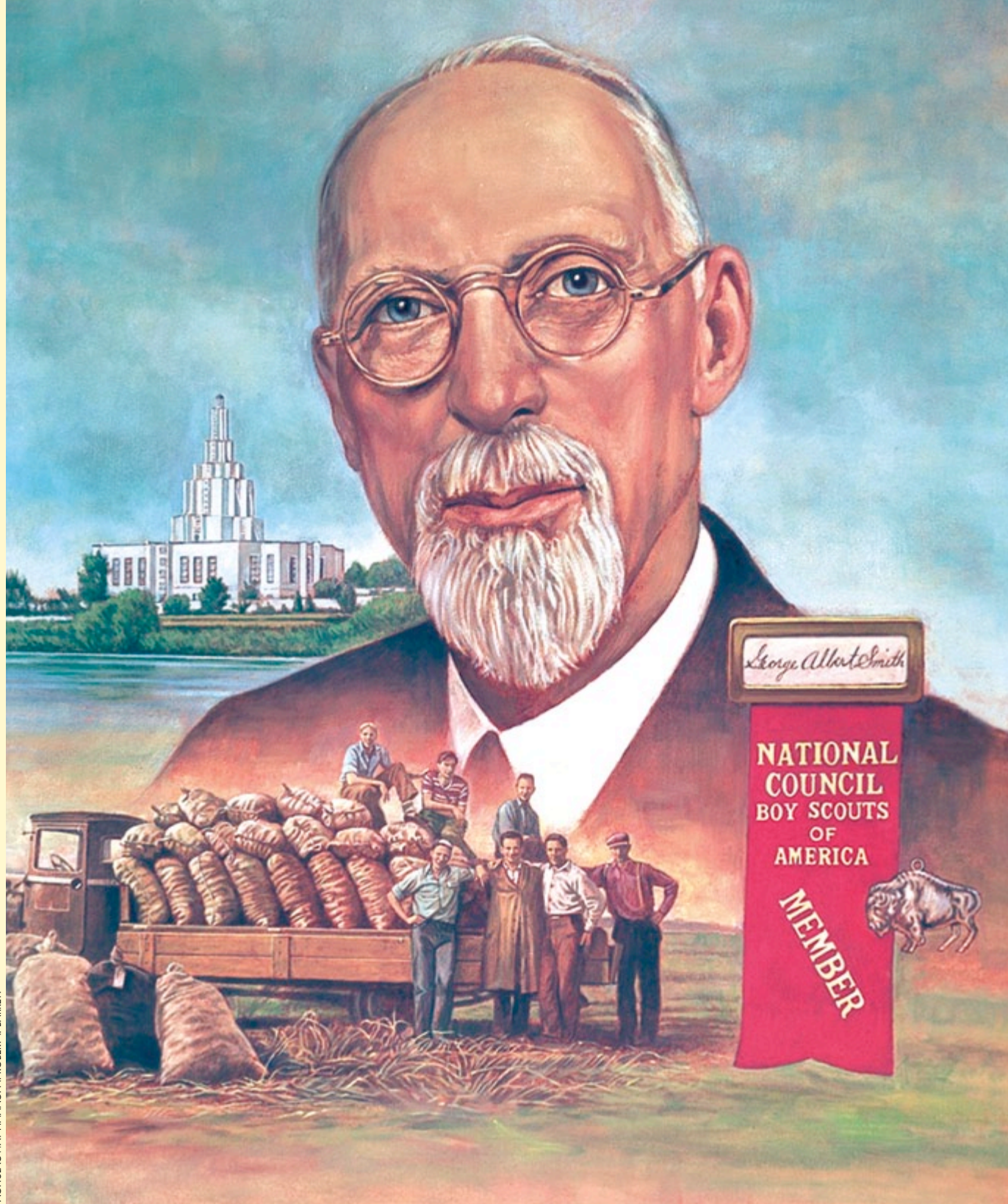
Sa tinuod lang, ang mga pakigpulong dili taas, apan ang kabalaka mikontrolar sa akong hunahuna. Lima ka minutos sa dili pa mahuman ang miting, dili na nako maagwanta pa. Mihatag ko og mubo nga sulat sa unang magtatambag nangutana kon duna bay libro nga akong nabiyahan niya. Naglaum kong moyango siya. Milingo-lingo hinoon siya.

Wala nako piyonga ang akong mga mata atol sa panapos nga pag-ampo apan mitanaw pag-ayo sa duha ka lugar nga sa akong hunahuna didto ang libro. Sa laing bahin, nakahukom ko nga, kon gikinahanglan, moadto ko sa mga klase sa Sunday School sa pag-anunsyo nga nawad-an ko og libro.

Hinoon, kahibulongan kaayo, sa dihang nahuman ang sakrament miting, ang akong mga pagbati nausab, ug ako wala na mabalaka sa libro. Ang Balaan nga Espiritu mipakita nako—sa pipila lang ka mubo nga higayon sa espirituhanon nga paglamdag—nga ang akong mga kabalaka makawang. Akong nakat-unan nga ang *tinuod* nga importante kon panalipdan ba nako o dili kadtong mga butang nga gisalig sa Dios nako. Ang akong hunahuna diha-diha milista dayon unsay akong nahinumduman nga gisalig sa Dios nako: ang akong kalag, ang akong pamilya, kadtong akong gi-home teach, kadtong kinahanglang akong sultihan sa ebanghelyo, ang mga miyembro sa ward nga akong giserbisyohan, ang akong nangamatay nga mga katigulangan nga nagkinahanglan sa buhat sa templo, ug uban pa.

Akong nakita ang libro human sa importanting kasinatian sa pagsiksik sa kalag. Apan sa katapusan sa pinakataas nga sakrament miting, nakita usab nako ang mga bahin sa akong kinabuhi nga nagkinahanglan og kalamboan. Ug nakaplagn nako ang pasalig sa pagbuhat sa mga prayoridad nga gitinguha sa Langitnong Amahan. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Lagos, Nigeria.

GEORGE ALBERT SMITH

Si **George Albert Smith** nag-edad og 21 sa dihang una siyang gitawag sa pagserbisyo sa mga batan-ong lalaki sa Simbahan. Nakaapil siya sa **Boy Scout sa Amerika**, nga mipasidungog kaniya sa iyang pagserbisyo. Samtang nagserbisyo isip Apostol, si George Albert Smith usa usab ka lider sa pipila ka nasyonal ug internasyonal nga organisasyon sa panguma. Iyang gipahinungod ang **Idaho Falls Idaho Temple**.

Sa iyang artikulo, “Ang Kaangayan ug Kalooy sa Dios,” si Elder Jeffrey R. Holland sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles naggamit sa pagpugas og mga sampinit sa pagkompara nga mahimong mabilanggo sa sala. “Kita mopugas og gamay nga sampinit, ug kita makadawat og daghang mga sampinit—kada tuig ingon niini, dagkong kahoy-kahoy ug mga sanga niini. Dili gayud kini mawala gawas kon ato kining putlon.” Sa pagbasa sa iyang tambag kon unsaon nga kita maghinulsol ug makaangkon sa kalooy, tan-awa sa pahina 20.